स्तोत्रमञ्जरी

अनुक्रमणिका

१ स्तोत्राणि	1
गणेशस्तोत्राणि	3
महागणेशपञ्चरत्नम्	. 4
गणपत्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	. 5
शिवस्तोत्राणि	9
शिवमानसपूजा	. 9
वैद्यनाथाष्टकम्	. 10
मार्गबन्धुस्तोत्रम्	. 12
उमामहेश्वरस्तोत्रम्	. 13
शिवाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	. 16
रामस्तोत्राणि	20
आपदुद्धारण स्तोत्रम्	. 20
गायत्री रामयाणम्	. 21

शक्तिस्तोत्राणि	31
कामाक्षी सुप्रभातम्	31
कामाक्षी माहात्म्यम्	41
मीनाक्षीपञ्चरत्नम्	43
अन्नपूर्णास्तोत्रम्	45
गौर्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	48
दुर्गापञ्चरत्नम्	50
दुर्गाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	52
महिषासुरमर्दिनि स्तोत्रम्	55
लक्ष्मीस्तोत्राणि	61
लक्ष्म्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	61
कनकधारास्तवम्	65
महालक्ष्म्यष्टकम्	70
सरस्वतीस्तोत्राणि	73
सरस्वत्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	73
शारदाभुजङ्गप्रयाताष्टकम्	75

सुब्रह्मण्यस्तोत्राणि	78
सुब्रह्मण्यभुजङ्गम्	78
कृष्णस्तोत्राणि	87
कृष्णाष्टकम् ३	87
श्री कृष्ण-जननम्	88
गोविन्दाष्टकम्	89
मधुराष्टकम्	91
अच्युताष्टकम्	93
रङ्गनाथ गद्यम्	95
दामोदराष्टकम्	98
नारायण केशादिपादवर्णनम्	100
विष्णुभुजङ्गप्रयातस्तोत्रम्	103
कृष्णाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	107
गुरुस्तोत्राणि	113
	113
दक्षिणामूर्त्यष्टकम्	113
तोटकाष्ट्रकम	116

शङ्कराचार्याष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	118
हनुमत्-स्तोत्राणि	122
हनुमान् चालीसा	122
हनुमत् पञ्चरत्नम्	124
आञ्जनेयाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	126
शास्तास्तोत्राणि	130
हरिहरात्मजाष्टकम्	130
वेङ्कटेशस्तोत्राणि	133
वेङ्कटेश सुप्रभातम्	133
वेङ्कटेश स्तोत्रम्	140
वेङ्कटेश प्रपत्तिः	142
वेङ्कटेश मङ्गलाशासनम्	146
वेङ्कटेश करावलम्बस्तोत्रम्	148
श्रीनिवास गद्यम्	152
नवग्रहस्तोत्राणि	160

विभागः १

स्तोत्राणि

॥ महागणेशपञ्चरत्नम्॥

मुदाकरात्तमोदकं सदाविमुक्तिसाधकम् कलाधरावतंसकं विलासिलोकरक्षकम्। अनायकैकनायकं विनाशितेभदैत्यकम् नताशुभाशुनाशकं नमामि तं विनायकम्॥१॥ नतेतरातिभीकरं नवोदितार्कभास्वरम् नमत्सुरारिनिर्जरं नताधिकापदुद्धरम्। सुरेश्वरं निधीश्वरं गजेश्वरं गणेश्वरम् महेश्वरं तमाश्रये परात्परं निरन्तरम्॥२॥ समस्तलोकशङ्करं निरस्तदैत्यकुञ्जरम् दरेतरोदरं वरं वरेभवऋमक्षरम्। कृपाकरं क्षमाकरं मुदाकरं यशस्करम् मनस्करं नमस्कृतां नमस्करोमि भास्वरम्॥३॥ अकिञ्चनार्तिमार्जनं चिरन्तनोक्तिभाजनम् पुरारिपूर्वनन्दनं सुरारिगर्वचर्वणम्। प्रपञ्चनाराभीषणं धनञ्जयादिभूषणम् कपोलदानवारणं भजे पुराणवारणम्॥४॥

नितान्तकान्तदन्तकान्तिमन्तकान्तकात्मजम्
अचिन्त्यरूपमन्तहीनमन्तरायकृन्तनम्।
हृदन्तरे निरन्तरं वसन्तमेव योगिनाम्
तमेकदन्तमेव तं विचिन्तयामि सन्ततम्॥५॥
महागणेशपञ्चरत्नमादरेण योऽन्वहम्
प्रजल्पति प्रभातके हृदि स्मरन् गणेश्वरम्।
अरोगतामदोषतां सुसाहितीं सुपुत्रताम्
समाहितायुरष्टभूतिमभ्युपैति सोऽचिरात्॥
॥इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं श्री महागणेशपञ्चरत्नं सम्पूर्णम्॥

॥ गणपत्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्॥

॥ध्यानम्॥

ॐकारसन्निभिमाननिमन्दुभालम् मुक्ताग्रबिन्दुममलद्युतिमेकदन्तम् । लम्बोदरं कलचतुर्भुजमादिदेवम् ध्यायेन्महागणपतिं मतिसिद्धिकान्तम्॥ ॥स्तोत्रम्॥ गणेश्वरो गणकीडो महागणपतिस्तथा। विश्वकर्ता विश्वमुखो दुर्जयो घूर्जयो जयः॥१॥

सुरूपः सर्वनेत्राधिवासो वीरासनाश्रयः। योगाधिपस्तारकस्थः पुरुषो गजकर्णकः॥२॥

चित्राङ्गः श्यामदशनो भालचन्द्रश्चतुर्भुजः। शम्भुतेजा यज्ञकायः सर्वात्मा सामबृंहितः॥३॥

कुलाचलांसो व्योमनाभिः कल्पद्रुमवनालयः। निम्ननाभिः स्थूलकुक्षिः पीनवक्षा बृहद्भुजः॥४॥

पीनस्कन्धः कम्बुकण्ठो लम्बोष्ठो लम्बनासिकः। सर्वायवसम्पूर्णः सर्वलक्षणलक्षितः॥५॥

इक्षुचापघरः शूली कान्तिकन्दिलताश्रयः। अक्षमालाघरो ज्ञानमुद्रावान् विजयावहः॥६॥ कामिनीकामनाकाममालिनीकेलिलालितः। अमोघसिद्धिराघार आधाराघेयवर्जितः॥७॥ इन्दीवरदलश्याम इन्दुमण्डलनिर्मलः। कर्मसाक्षी कर्मकर्ता कर्माकर्मफलप्रदः॥८॥

कमण्डलुधरः कल्पः कपदी कटिसूत्रभृत्। कारुण्यदेहः कपिलो गुह्यागमनिरूपितः॥९॥ गुहारायो गुहाब्यिस्थो घटकुम्भो घटोद्रः। पूर्णानन्दः परानन्दो धनदो धरणीधरः॥१०॥ बृहत्तमो ब्रह्मपरो ब्रह्मण्यो ब्रह्मवित्प्रियः। भव्यो भूतालयो भोगदाता चैव महामनाः॥११॥ वरेण्यो वामदेवश्च वन्द्यो वज्रनिवारणः। विश्वकर्ता विश्वचक्षुईवनं हव्यकव्यभुक्॥१२॥ स्वतन्त्रः सत्यसङ्कल्पस्तथा सौभाग्यवर्धनः। कीर्तिदः शोकहारी च त्रिवर्गफलदायकः॥१३॥ चतुर्बाहुश्रतुर्दन्तश्रतुर्थातिथिसम्भवः सहस्रशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षः सहस्रपात्॥१४॥ कामरूपः कामगतिर्द्विरदो द्वीपरक्षकः। क्षेत्राधिपः क्षमाभर्ता लयस्थो लड्डकप्रियः॥१५॥ प्रतिवादिमुखस्तम्भो दुष्टचित्तप्रसादनः। भगवान् भक्तिसुलभो याज्ञिको याजकप्रियः॥१६॥ इत्येवं देवदेवस्य गणराजस्य धीमतः। श्वातमष्टोत्तरं नाम्नां सारभूतं प्रकीर्तितम्॥१७॥ सहस्रनाम्नामाकृष्य मया प्रोक्तं मनोहरम्। ब्राह्मे मुहूर्ते चोत्थाय स्मृत्वा देवं गणेश्वरम्। पठेत्स्तोत्रमिदं भक्त्या गणराजः प्रसीदित॥१८॥ ॥ इति श्रीगणेशपुराणे उपासनाखण्डे श्रीगणपत्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ शिवमानसपूजा॥

रहैः कित्पतमासनं हिमजलैः स्नानं च दिव्याम्बरम् नानारत्नविभूषितं मृगमदामोदाङ्कितं चन्दनम्। जातीचम्पकबिल्वपत्ररचितं पुष्पं च धूपं तथा दीपं देव दयानिधे पशुपते हृत्कित्पतं गृह्यताम्॥१॥

सौवर्णे नवरत्नखण्डरिचते पात्रे घृतं पायसम् भक्ष्यं पञ्चविधं पयोदिधयुतं रम्भाफलं पानकम्। शाकानामयुतं जलं रुचिकरं कर्पूरखण्डोज्ज्वलम् ताम्बूलं मनसा मया विरचितं भक्त्या प्रभो स्वीकुरु॥२॥

छत्रं चामरयोर्युगं व्यजनकं चादर्शकं निर्मलम् वीणाभेरिमृदङ्गकाहलकला गीतं च नृत्यं तथा। साष्टाङ्गं प्रणितः स्तुतिर्बहुविधा ह्येतत् समस्तं मया सङ्कल्पेन समर्पितं तव विभो पूजां गृहाण प्रभो॥३॥ आत्मा त्वं गिरिजा मितः सहचराः प्राणाः शरीरं गृहम्
पूजा ते विषयोपभोगरचना निद्रा समाधिस्थितिः।
सञ्चारः पदयोः प्रदक्षिणविधिः स्तोत्राणि सर्वा गिरोयद्यत्कर्म करोमि तत्तद्खिलं शम्भो तवऽऽराधनम्॥४॥
करचरणकृतं वाक्कायजं कर्मजं वा
श्रवणनयनजं वा मानसं वाऽपराधम्।
विहितमविहितं वा सर्वमेतत् क्षमस्व
जय जय करुणाब्धे श्रीमहादेव शम्भो॥५॥
॥इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचिता श्रीशिवमानसपूजा सम्पूर्णा॥ t

॥ वैद्यनाथाष्टकम्॥

श्रीराम-सौमित्रि-जटायु-वेद-षडाननादित्य-कुजार्चिताय। श्रीनीलकण्ठाय दयामयाय श्रीवैद्यनाथाय नमः शिवाय॥१॥ गङ्गाप्रवाहेन्दुजटाधराय त्रिलोचनाय स्मरकालहन्त्रे। समस्तदेवैरभिपूजिताय श्रीवैद्यनाथाय नमः शिवाय॥२॥ भक्तःप्रियाय त्रिपुरान्तकाय पिनाकिने दुष्टहराय नित्यम्। प्रत्यक्षलीलाय मनुष्यलोके श्रीवैद्यनाथाय नमः शिवाय॥३॥ प्रभूतवातादि-समस्तरोगप्रनाशकर्त्रे मुनिवन्दिताय। प्रभाकरेन्द्विप्तिविलोचनाय श्रीवैद्यनाथाय नमः शिवाय॥४॥

वाक्शोत्रनेत्राङ्गि-विहीनजन्तोर्वाक्शोत्रनेत्राङ्गि-सुखप्रदाय। कुष्टादिसर्वोन्नतरोगहन्त्रे श्रीवैद्यनाथाय नमः शिवाय॥५॥

वेदान्तवेद्याय जगन्मयाय योगीश्वरद्येयपदाम्बुजाय। त्रिमूर्तिरूपाय सहस्रनाम्ने श्रीवैद्यनाथाय नमः शिवाय॥६॥

स्वतीर्थमृद्धस्मभृताङ्गभाजां पिशाचदुःखार्तिभयापहाय। आत्मस्वरूपाय शरीरभाजां श्रीवैद्यनाथाय नमः शिवाय॥७॥

श्रीनीलकण्ठाय वृषध्वजाय स्रग्ग्न्थभस्माद्यभिशोभिताय। सुपुत्रदारादिसुभाग्यदाय श्रीवैद्यनाथाय नमः शिवाय॥८॥

> बालाम्बिकेश वैद्येश भवरोगहरेति च। जपेन्नामत्रयन्नित्यं महारोगनिवारणम्॥

महादेव महादेव महादेव महादेव महादेव महादेव महादेव महादेव। महादेव महादेव महादेव महादेव महादेव महादेव महादेव महादेव।।

॥ मार्गबन्धुस्तोत्रम्॥

शम्भो

महादेव

शिव शम्भो महादेव देवेश शम्भो। शम्भो महादेव फालावनम्रत्किरीटं फालनेत्रार्चिषा-दग्ध-पञ्चेषुकीटम्। शूलाहतारातिकूटं शुद्धमर्धेन्दुचूडं भजे मार्गबन्धुम्॥१॥ अङ्गे विराजद्भजङ्गम् अभ्र-गङ्गा-तरङ्गाभि-रामोत्तमाङ्गम्। ओङ्कारवाटी-कुरङ्गं सिद्धसंसेविताङ्किं भजे मार्गबन्धुम्॥२॥ नित्यं चिदानन्दरूपं निह्नुताशेष-लोकेश-वैरिप्रतापम्। कार्तस्वरागेन्द्र-चापं कृत्तिवासं भजे दिव्य सन्मार्गबन्धुम्॥३॥ कन्दर्प-दर्पघ्नमीशं कालकण्ठं महेशं महाव्योमकेशम्। कुन्दाभदन्तं सुरेशं कोटिसूर्यप्रकाशं भजे मार्गबन्धुम्॥४॥ मन्दारभूतेरुदारं मन्दरागेन्द्रसारं महागौर्यदूरम्। सिन्धूर-दूर-प्रचारं सिन्धुराजातिधीरं भजे मार्गबन्धुम्॥५॥ अप्पय्ययज्वेन्द्रगीतं स्तोत्रराजं पठेद्यस्तु भक्त्या प्रयाणे। तस्यार्थसिद्धिं विधत्ते मार्गमध्येऽभयं चाशुतोषो महेशः॥

॥ उमामहेश्वरस्तोत्रम्॥

नमः शिवाभ्यां नवयौवनाभ्याम् परस्पराश्चिष्टवपुर्घराभ्याम् । नगेन्द्रकन्यावृषकेतनाभ्याम्

नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम्॥१॥

नमः शिवाभ्यां सरसोत्सवाभ्याम्

नमस्कृताभीष्टवरप्रदाभ्याम् ।

नारायणेनार्चितपादुकाभ्याम् नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम्॥२॥

नमः शिवाभ्यां वृषवाहनाभ्याम् विरिञ्चिविष्ण्वन्द्रसुपूजिताभ्याम्।

विभूतिपाटीरविलेपनाभ्याम्

नमो नमः राङ्करपार्वतीभ्याम्॥३॥

नमः शिवाभ्यां जगदीश्वराभ्याम् जगत्पतिभ्यां जयविग्रहाभ्याम्।

जम्भारिमुख्यैरभिवन्दिताभ्याम्

नमों नमः शङ्करपार्वतीभ्याम्॥४॥

नमः शिवाभ्यां परमौषधाभ्याम् पञ्चाक्षरी-पञ्जररञ्जिताभ्याम् । प्रपञ्च-सृष्टि-स्थिति-संहृताभ्याम् नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम्॥५॥

नमः शिवाभ्यामितसुन्दराभ्याम् अत्यन्तमासक्तहृदम्बुजाभ्याम्। अशेषलोकैकहितङ्कराभ्याम् नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम्॥६॥

नमः शिवाभ्यां कलिनाशनाभ्याम् कङ्कालकल्याणवपुर्धराभ्याम् । कैलासशैलस्थितदेवताभ्याम् नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम्॥७॥

नमः शिवाभ्यामशुभापहाभ्याम् अशेषलोकैकविशेषिताभ्याम्। अकुण्ठिताभ्यां स्मृतिसम्भृताभ्याम् नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम्॥८॥ नमः शिवाभ्यां रथवाहनाभ्याम् रवीन्दुवैश्वानरलोचनाभ्याम् । राका-शशाङ्काभ-मुखाम्बुजाभ्याम् नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम्॥९॥

नमः शिवाभ्यां जिटलन्धराभ्याम् जरामृतिभ्यां च विवर्जिताभ्याम्। जनार्दनाङ्गोद्भवपूजिताभ्याम् नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम्॥१०॥

नमः शिवाभ्यां विषमेक्षणाभ्याम् बिल्वच्छदामिल्लकदामभृद्भ्याम्। शोभावती-शान्तवतीश्वराभ्याम् नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम्॥११॥

नमः शिवाभ्यां पशुपालकाभ्याम् जगत्रयीरक्षण-बद्धहृद्भ्याम् । समस्तदेवासुरपूजिताभ्याम् नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम्॥१२॥ स्तोत्रं त्रिसन्थ्यं शिवपार्वतीभ्याम् भक्त्या पठेद्-द्वादशकं नरो यः। स सर्वसौभाग्य-फलानि भुङ्के शतायुरन्ते शिवलोकमेति॥१३॥

॥ इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं श्री उमामहेश्वरस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ शिवाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्॥

॥ध्यानम्॥

ध्यायेन्नित्यं महेशं रजतिगिरिनिभं चारुचन्द्रावतंसम् रत्नाकल्पोज्ज्वलाङ्गं परशुमृगवराभीतिहस्तं प्रसन्नम्। पद्मासीनं समन्तात् स्तुतममरगणैर्व्याघ्रकृत्तिं वसानम् विश्वाद्यं विश्वबीजं निखिलभयहरं पञ्चवक्रं त्रिनेत्रम्॥

॥स्तोत्रम्॥

शिवो महेश्वरः शम्भुः पिनाकी शशिशेखरः। वामदेवो विरूपाक्षः कपर्दी नीललोहितः॥१॥ राङ्करः शूलपाणिश्च खद्वाङ्गी विष्णुवल्लभः।

शिपिविष्टोऽम्बिकानाथः श्रीकण्ठो भक्तवत्सलः॥२॥

भवः शर्वस्त्रिलोकेशः शितिकण्ठः शिवाप्रियः।

उग्रः कपालिः कामारिरन्धकासुरसूदनः॥३॥

गङ्गाधरो ललाटाक्षः कालकालः कृपानिधिः।

भीमः परशुहस्तश्च मृगपाणिर्जटाधरः॥४॥

कैलासवासी कवची कठोरस्त्रिपुरान्तकः। वृषाङ्को वृषभारूढो भरमोद्बृलितविग्रहः॥५॥

सामप्रियः स्वरमयस्त्रयीमूर्तिरनीश्वरः। सर्वज्ञः परमात्मा च सोमसूर्याग्निलोचनः॥६॥

हविर्यज्ञमयः सोमः पञ्चवऋः सदाशिवः। विश्वेश्वरो वीरभद्रो गणनाथः प्रजापतिः॥७॥

हिरण्यरेता दुर्घर्षों गिरीशो गिरिशोऽनघः।

भुजङ्गभूषणो भर्गो गिरिधन्वा गिरिप्रियः॥८॥

कृत्तिवासाः पुरारातिर्भगवान् प्रमथाधिपः। मृत्युञ्जयः सूक्ष्मतनुर्जगद्यापी जगद्गुरुः॥९॥ व्योमकेशो महासेनजनकश्चारुविक्रमः।
रुद्रो भूतपितः स्थाणुरहिर्बुध्र्यो दिगम्बरः॥१०॥
अष्टमूर्तिरनेकात्मा सात्त्विकः शुद्धविग्रहः।
शाश्वतः खण्डपरशुरजपाशिवमोचकः॥११॥
मृडः पशुपितर्देवो महादेवोऽव्ययः प्रभुः।
पूषदन्तिभदव्ययो दक्षाध्वरहरो हरः॥१२॥
भगनेत्रभिदव्यकः सहस्राक्षः सहस्रपात्।
अपवर्गप्रदोऽनन्तस्तारकः परमेश्वरः॥१३॥

॥फलश्रुतिः॥

इमानि दिव्यनामानि जप्यन्ते सर्वदा मया। नामकत्पलतेयं मे सर्वाभीष्टप्रदायिनि॥१४॥ नामान्येतानि सुभगे शिवदानि न संशयः। वेदसर्वस्वभूतानि नामान्येतानि वस्तुतः॥१५॥ एतानि यानि नामानि तानि सर्वार्थदान्यतः। जप्यन्ते सादरं नित्यं मया नियमपूर्वकम्॥१६॥ वेदेषु शिवनामानि श्रेष्ठान्यघहराणि च। सन्त्यनन्तानि सुभगे वेदेषु विविधेष्वपि॥१७॥ तेभ्यो नामानि सङ्गृद्ध कुमाराय महेश्वरः। अष्टोत्तरसहस्रं तु नाम्नामुपदिशत् पुरा॥१८॥ ॥इति शाक्तप्रमोदे श्रीशिवाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ आपदुद्धारण स्तोत्रम्॥

ॐ आपदामपहर्तारं दातारं सर्वसम्पदाम्। लोकाभिरामं श्रीरामं भूयो भूयो नमाम्यहम्॥१॥ आर्तानामार्तिहन्तारं भीतानां भीतिनाशनम्। द्विषतां कालदण्डं तं रामचन्द्रं नमाम्यहम्॥२॥ नमः कोदण्डहस्ताय सन्धीकृतशराय च। खण्डिताखिलदैत्याय रामायऽऽपन्निवारिणे॥३॥

रामाय रामभद्राय रामचन्द्राय वेधसे। रघुनाथाय नाथाय सीतायाः पतये नमः॥४॥

अग्रतः पृष्ठतश्चेव पार्श्वतश्च महाबलौ। आकर्णपूर्णधन्वानौ रक्षेतां रामलक्ष्मणौ॥५॥

सन्नद्धः कवची खङ्गी चापबाणधरो युवा। गच्छन् ममाग्रतो नित्यं रामः पातु सलक्ष्मणः॥६॥

अच्युतानन्तगोविन्द नामोच्चारणभेषजात्। नश्यन्ति सकला रोगाः सत्यं सत्यं वदाम्यहम्॥७॥ सत्यं सत्यं पुनः सत्यमुद्गृत्य भुजमुच्यते। वेदाच्छास्त्रं परं नास्ति न देवं केशवात्परम्॥८॥

श्वारीरे जर्झरीभूते व्याधियस्ते कलेवरे। औषधं जाह्नवीतोयं वैद्यो नारायणो हरिः॥९॥

आलोड्य सर्वशास्त्राणि विचार्य च पुनः पुनः। इदमेकं सुनिष्पन्नं ध्येयो नारायणो हरिः॥१०॥

॥ गायत्री रामयाणम्॥

शुक्राम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम्। प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविद्योपशान्तये॥

वागीशाद्याः सुमनसः सर्वार्थानामुपक्रमे। यं नत्वा कृतकृत्याः स्युस्तं नमामि गजाननम्॥

॥श्री सरस्वती प्रार्थना॥

दोर्भिर्युक्ता चतुर्भिं स्फटिकमणिनिभैरक्षमालां द्धाना हस्तेनैकेन पद्मं सितमपि च शुकं पुस्तकं चापरेण। भासा कुन्देन्दुशङ्खस्फटिकमणिनिभा भासमानाऽसमाना सा मे वाग्देवतेयं निवसतु वदने सर्वदा सुप्रसन्ना॥

॥श्री वाल्मीकि नमस्क्रिया॥

कूजन्तं राम रामेति मधुरं मधुराक्षरम्। आरुह्य कविताशाखां वन्दुं वाल्मीकिकोकिलम्॥१॥

वाल्मीकेर्मुनिसिंहस्य कवितावनचारिणः। शृण्वन् रामकथानादं को न याति परां गतिम्॥२॥

यः पिबन् सततं रामचरितामृतसागरम्। अतृप्तस्तं मुनिं वन्दे प्राचेतसमकल्मषम्॥३॥

॥श्री हनुमन्नमस्क्रिया॥

गोष्पदीकृत-वाराशिं मशकीकृत-राक्षसम्। रामायण-महामाला-रत्नं वन्देऽनिलात्मजम्॥१॥ अञ्जनानन्दनं वीरं जानकीशोकनाशनम्।
कपीशमक्षहन्तारं वन्दे लङ्काभयङ्करम्॥२॥
उल्लिख्य सिन्धोः सलिलं सलीलं यः शोकविह्नं जनकात्मजायाः।
आदाय तेनैव ददाह लङ्कां नमामि तं प्राञ्जलिराञ्जनेयम्॥३॥
आञ्जनेयमितपाटलाननं काञ्चनाद्रि-कमनीय-विग्रहम्।
पारिजात-तरुमूल-वासिनं भावयामि पवमान-नन्दनम्॥४॥
यत्र यत्र रघुनाथकीर्तनं तत्र तत्र कृतमस्तकाञ्जलिम्।
बाष्पवारिपरिपूर्णलोचनं मारुतिं नमत राक्षसान्तकम्॥५॥
मनोजवं मारुततुल्यवेगं जितेन्द्रियं बुद्धिमतां वरिष्ठम्।
वातात्मजं वानरयूथमुख्यं श्रीरामदूतं शरणं प्रपद्ये॥६॥

॥श्री रामायणप्रार्थना॥

यः कर्णाञ्जलिसम्पुटैरहरहः सम्यक् पिबत्याद्रात् वाल्मीकेर्वदनारविन्दगलितं रामायणाख्यं मधु। जन्म-व्याधि-जरा-विपत्ति-मरणैरत्यन्त-सोपद्रवम् संसारं स विहाय गच्छति पुमान् विष्णोः पदं शाश्वतम्॥१॥ तदुपगत-समास-सन्धियोगं सममधुरोपनतार्थ-वाक्यबद्धम्। रघुवरचरितं मुनिप्रणीतं दशिशारसश्च वधं निशामयध्वम्॥२॥

> वाल्मीकि-गिरिसम्भूता रामसागरगामिनी। पुनातु भुवनं पुण्या रामायणमहानदी॥३॥

> श्लोकसारजलाकीर्णं सर्गकल्लोलसङ्कलम्। काण्डयाहमहामीनं वन्दे रामायणार्णवम्॥४॥

वेदवेद्ये परे पुंसि जाते दशरथात्मजे। वेदः प्राचेतसादासीत् साक्षाद्रामायणात्मना॥५॥

॥श्री रामध्यानम्॥

वैदेहीसहितं सुरद्भमतले हैमे महामण्डपे मध्ये पुष्पकमासने मणिमये वीरासने सुस्थितम्। अग्रे वाचयति प्रभञ्जनसुते तत्त्वं मुनिभ्यः परम् व्याख्यान्तं भरतादिभिः परिवृतं रामं भजे श्यामलम्॥१॥ वामे भूमिसुता पुरश्च हनुमान् पश्चात् सुमित्रासुतः शत्रुघ्नो भरतश्च पार्श्वदलयोर्वाय्वादिकोणेषु च। सुग्रीवश्च विभीषणश्च युवराट् तारासुतो जाम्बवान् मध्ये नीलसरोजकोमलरुचिं रामं भजे श्यामलम्॥२॥ नमोऽस्तु रामाय सलक्ष्मणाय देव्यै च तस्यै जनकात्मजायै।

नमोऽस्तु रुद्रेन्द्रयमानिलेभ्यो नमोऽस्तु चन्द्रार्कमरुद्रणेभ्यः॥३॥

॥ गायत्री रामयाणम्॥

तपः स्वाध्यायनिरतं तपस्वी वाग्विदां वरम्। नारदं परिपप्रच्छ वाल्मीकिर्मुनिपुङ्गवम्॥१॥

स हत्वा राक्षसान् सर्वान् यज्ञघ्नान् रघुनन्दनः। ऋषिभिः पूजितः सम्यक् यथेन्द्रो विजयी पुरा॥२॥

विश्वामित्रस्तु धर्मात्मा श्रुत्वा जनकभाषितम्। वत्स राम धनुः पश्य इति राघवमब्रवीत्॥३॥

तुष्टावास्य तदा वंशं प्रविश्य च विशाम्पतेः। शयनीयं नरेन्द्रस्य तदासाद्य व्यतिष्ठत॥४॥

वनवासं हि सङ्खाय वासांस्याभरणानि च। भर्तारमनुगच्छन्त्यै सीतायै श्वशुरो ददौ॥५॥ राजा सत्यं च धर्मं च राजा कुलवतां कुलम्। राजा माता पिता चैव राजा हितकरो नृणाम्॥६॥ निरीक्ष्य स मुहूर्तं तु ददर्श भरतो गुरुम्। उटजे राममासीनं जटामण्डलधारिणम्॥७॥ यदि बुद्धिः कृता द्रष्टुम् अगस्त्यं तं महामुनिम्। अद्यैव गमने बुद्धिं रोचयस्व महायशाः॥८॥ भरतस्यार्यपुत्रस्य श्वश्रूणां मम च प्रभो। मृगरूपमिदं व्यक्तं विस्मयं जनयिष्यति॥९॥ गच्छ शीघ्रमितो राम सुग्रीवं तं महाबलम्। वयस्यं तं कुरु क्षिप्रमितो गत्वाऽद्य राघव॥१०॥ देशकालौ प्रतीक्षस्व क्षममाणः प्रियाप्रिये। सुखदुःखसहः काले सुग्रीववशगो भव॥११॥ वन्द्यास्ते तु तपः सिद्धास्तपसा वीतकल्मषाः। प्रष्टव्याश्चापि सीतायाः प्रवृत्तिं विनयान्वितैः॥१२॥ स निर्जित्य पुरीं श्रेष्ठां लङ्कां तां कामरूपिणीम्। विक्रमेण महातेजा हनूमान्मारुतात्मजः॥१३॥

धन्या देवाः सगन्धर्वाः सिद्धाश्च परमर्षयः। मम पश्चित्ति ये नाथं रामं राजीवलोचनम्॥१४॥ मङ्गलाभिमुखी तस्य सा तदासीन्महाकपेः। उपतस्थे विशालाक्षी प्रयता हव्यवाहनम्॥१५॥

हितं महार्थं मृदु हेतुसंहितम् व्यतीतकालायतिसम्प्रतिक्षमम्। निश्चम्य तद्वाक्यमुपस्थितज्वरः प्रसङ्गवानुत्तरमेतदब्रवीत् ॥१६॥

धर्मात्मा रक्षसां श्रेष्ठः सम्प्राप्तोऽयं विभीषणः। लङ्केश्वर्यं ध्रुवं श्रीमानयं प्राप्नोत्यकण्टकम्॥१७॥

यो वज्रपाताशिनसिन्नपातान् न चुक्षुभे नापि चचाल राजा। स रामबाणाभिहतो भृशार्तः चचाल चापं च मुमोच वीरः॥१८॥

यस्य विक्रममासाद्य राक्षसा निधनं गताः। तं मन्ये राघवं वीरं नारायणमनामयम्॥१९॥ न ते ददिशेरे रामं दहन्तमरिवाहिनीम्। मोहिताः परमास्त्रेण गान्धर्वेण महात्मना॥२०॥ प्रणम्य देवताभ्यश्च ब्राह्मणेभ्यश्च मैथिली। बद्धाञ्जलिपुटा चेद्मुवाचाग्निसमीपतः॥२१॥ चलनात्पर्वतेन्द्रस्य गणा देवाश्च कम्पिताः। चचाल पार्वती चापि तदाऽऽश्चिष्टा महेश्वरम्॥२२॥ दाराः पुत्राः पुरं राष्ट्रं भोगाच्छादनभोजनम्। सर्वमेवाविभक्तं नौ भविष्यति हरीश्वर॥२३॥ यामेव रात्रिं रात्रुघ्नः पर्णशालां समाविशत्। तामेव रात्रिं सीताऽपि प्रसूता दारकद्वयम्॥२४॥ इदं रामायणं कृत्स्रं गायत्रीबीजसंयुतम्। त्रिसन्ध्यं यः पठेन्नित्यं सर्वपापैः प्रमुच्यते॥२५॥ ॥ इति श्री गायत्री रामायणं सम्पूर्णम्॥

॥ मङ्गलश्लोकाः ॥

स्वस्ति प्रजाभ्यः परिपालयन्ताम् न्यायेन मार्गेण महीं महीशाः। गोब्राह्मणेभ्यः शुभमस्तु नित्यम् लोकाः समस्ताः सुखिनो भवन्तु॥१॥

काले वर्षतु पर्जन्यः पृथिवी सस्यशालिनी। देशोऽयं क्षोभरहितो ब्राह्मणाः सन्तु निर्भयाः॥२॥

अपुत्राः पुत्रिणः सन्तु पुत्रिणः सन्तु पौत्रिणः। अधनाः सधनाः सन्तु जीवन्तु शरदां शतम्॥३॥

चरितं रघुनाथस्य शतकोटि-प्रविस्तरम्। एकैकमक्षरं पुंसां महापातकनाशनम्॥४॥

शृण्वन् रामायणं भक्त्या यः पादं पदमेव वा। स याति ब्रह्मणः स्थानं ब्रह्मणा पूज्यते सदा॥५॥

रामाय रामभद्राय रामचन्द्राय वेधसे। रघुनाथाय नाथाय सीतायाः पतये नमः॥६॥

यन्मङ्गलं सहस्राक्षे सर्वदेवनमस्कृते। वृत्रनाशे समभवत् तत्ते भवतु मङ्गलम्॥७॥ यन्मङ्गलं सुपर्णस्य विनताऽकल्पयत् पुरा। अदितिर्मङ्गलं प्रादात् तत्ते भवत् मङ्गलम्॥८॥ त्रीन् विक्रमान् प्रक्रमतो विष्णोरमिततेजसः। यदासीन्मङ्गलं राम तत्ते भवतु मङ्गलम्॥९॥ ऋतवः सागरा द्वीपा वेदा लोका दिशश्च ये। मङ्गलानि महाबाहो दिशन्तु तव सर्वदा॥१०॥ कायेन वाचा मनसेन्द्रियेर्वा बुदुध्याऽऽत्मना वा प्रकृतेः स्वभावात्। करोमि यद्यत् सकलं परस्मै नारायणायेति समर्पयामि॥

॥कामाक्षी सुप्रभातम्॥

जगद्वन विधौ त्वं जागरूका भवानि तव तु जनिन निद्रामात्मवत्कल्पयित्वा। प्रतिदिवसमहं त्वां बोधयामि प्रभाते त्विय कृतमपराधं सर्वमेतं क्षमस्व॥

यदि प्रभातं तव सुप्रभातम् तदा प्रभातं मम सुप्रभातम्। तस्मात् प्रभाते तव सुप्रभातम् वक्ष्यामि मातः कुरु सुप्रभातम्॥

॥गुरु ध्यानम्॥

यस्याङ्किपद्म-मकरन्द्रनिषेवणात् त्वम् जिह्वां गताऽसि वरदे मम मन्द्बद्धः। यस्याम्ब नित्यमनघे हृदये विभासि तं चन्द्रशेखरगुरुं प्रणमामि नित्यम्॥ जये जयेन्द्रो गुरुणा ग्रहीतो मठाधिपत्ये शशिशेखरेण। यथा गुरुः सर्वगुणोपपन्नो जयत्यसौ मङ्गलमातनोतु॥

शुभं दिशतु नो देवी कामाक्षी सर्वमङ्गला शुभं दिशतु नो देवी कामकोटी-मठेशः। शुभं दिशतु तच्छिष्य-सद्गुरुनों जयेन्द्रो सर्वमङ्गलमेवास्तु मङ्गलानि भवन्तु नः॥

॥ सुप्रभातम्॥

कामाक्षि देव्यम्ब तवऽऽर्द्रदृष्ट्या मूकः स्वयं मूककविर्यथाऽसीत्। तथा कुरु त्वं परमेशजाये त्वत्पादमूले प्रणतं द्यार्द्रे॥१॥

उत्तिष्ठोत्तिष्ठ वरदे उत्तिष्ठ जगदीश्वरि। उत्तिष्ठ जगदाधारे त्रैलोक्यं मङ्गलं कुरु॥२॥ शृणोषि कचिद्-ध्वनिरुत्थितोऽयम्
मृदङ्गभेरीपटहानकानाम् ।
वेदध्वनिं शिक्षितभूसुराणाम्
शृणोषि भद्रे कुरु सुप्रभातम्॥३॥

शृणोषि भद्रे ननु शङ्खघोषम् वैतालिकानां मधुरं च गानम्। शृणोषि मातः पिककुक्कटानाम् ध्वनिं प्रभाते कुरु सुप्रभातम्॥४॥

मातर्निरीक्ष्य वदनं भगवान् राशाङ्को -लज्जान्वितः स्वयमहो निलयं प्रविष्टः। द्रष्टुं त्वदीय वदनं भगवान् दिनेशो -ह्यायाति देवि सदनं कुरु सुप्रभातम्॥५॥

पश्याम्ब केचिद्-धृतपूर्णकुम्भाः केचिद्-द्यार्द्रे धृतपुष्पमालाः। काचित् शुभाङ्ग्यो ननुवाद्यहस्ताः तिष्ठन्ति तेषां कुरु सुप्रभातम्॥६॥ भेरीमृदङ्गपणवानकवाद्यहस्ताः स्तोतुं महेशद्यिते स्तुतिपाठकास्त्वाम्। तिष्ठन्ति देवि समयं तव काङ्क्षमाणाः ह्युत्तिष्ठ दिव्यशयनात् कुरु सुप्रभातम्॥७॥

मातर्निरीक्ष्य वदनं भगवान् त्वदीयम् नैवोत्थितः शशिधिया शियतस्तवाङ्के। सम्बोधयाशु गिरिजे विमलं प्रभातम् जातं महेशदियते कुरु सुप्रभातम्॥८॥

अन्तश्चरन्त्यास्तव भूषणानाम् झल्झल्ध्वनिं नृपुरकङ्कणानाम्। श्रुत्वा प्रभाते तव दर्शनार्थी द्वारि स्थितोऽहं कुरु सुप्रभातम्॥९॥

वाणी पुस्तकमम्बिके गिरिसुते पद्मानि पद्मासना रम्भा त्वम्बरडम्बरं गिरिसुता गङ्गा च गङ्गाजलम्। काली तालयुगं मृदङ्गयुगलं बृन्दा च नन्दा तथा नीला निर्मलदर्पण-धृतवती तासां प्रभातं शुभम्॥१०॥ उत्थाय देवि शयनाद्भगवान् पुरारिः स्नातुं प्रयाति गिरिजे सुरलोकनद्याम्। नैको हि गन्तुमनघे रमते दयार्द्रे ह्युत्तिष्ठ देवि शयनात् कुरु सुप्रभातम्॥११॥

पश्याम्ब केचित्फलपुष्पहस्ताः केचित् पुराणानि पठन्ति मातः। पठन्ति वेदान् बहवस्तवऽऽरे तेषां जनानां कुरु सुप्रभातम्॥१२॥

लावण्यशेवधिमवेक्ष्य चिरं त्वदीयम् कन्दर्पदर्पद्लनोऽपि वशं गतस्ते। कामारि-चुम्बित-कपोलयुगं त्वदीयम् द्रष्टुं स्थिता वयमये कुरु सुप्रभातम्॥१३॥

गाङ्गेयतोयममवाह्य मुनीश्वरास्त्वाम् गङ्गाजलैः स्नपयितुं बहवो घटांश्च। धृत्वा शिरःसु भवतीमभिकाङ्कमाणाः द्वारि स्थिता हि वरदे कुरु सुप्रभातम्॥१४॥ मन्दार-कुन्द-कुसुमैरपि जातिपुष्पैः मालाकृता विरचितानि मनोहराणि। माल्यानि दिव्यपदयोरपि दातुमम्ब तिष्ठन्ति देवि मुनयः कुरु सुप्रभातम्॥१५॥

काञ्ची-कलाप-परिरम्भनितम्बबिम्बम् काश्मीर-चन्दन-विलेपित-कण्ठदेशम्। कामेश-चुम्बित-कपोलमुदारनासाम् द्रष्टुं स्थिता वयमये कुरु सुप्रभातम्॥१६॥

मन्दिस्मतं विमलचारुविशालनेत्रम् कण्ठस्थलं कमलकोमलगर्भगौरम्। चक्राङ्कितं च युगलं पदयोर्मृगाक्षि द्रष्टुं स्थिता वयमये कुरु सुप्रभातम्॥१७॥

मन्दिस्मतं त्रिपुरनाशकरं पुरारेः कामेश्वरप्रणयकोपहरं स्मितं ते। मन्दिस्मतं विपुलहासमवेक्षितुं ते मातः स्थिता वयमये कुरु सुप्रभातम्॥१८॥ माता शिशूनां परिरक्षणार्थम् न चैव निद्रावशमेति लोके। माता त्रयाणां जगतां गतिस्त्वम् सदा विनिद्रा कुरु सुप्रभातम्॥ १९॥

मातर्मुरारिकमलासनवन्दिताङ्क्याः हृद्यानि दिव्यमधुराणि मनोहराणि। श्रोतुं तवाम्ब वचनानि शुभप्रदानि द्वारि स्थिता वयमये कुरु सुप्रभातम्॥२०॥

दिगम्बरो ब्रह्मकपालपाणिः विकीर्णकेशः फणिवेष्टिताङ्गः। तथाऽपि मातस्तव देविसङ्गात् महेश्वरोऽभूत् कुरु सुप्रभातम्॥२१॥

अयि तु जनि दत्तस्तन्यपानेन देवि द्रविडशिशुरभृद्धै ज्ञानसम्पन्नमूर्तिः। द्रविडतनयभुक्तक्षीरशेषं भवानि वितरसि यदि मातः सुप्रभातं भवेन्मे॥ २२॥ जननि तव कुमारः स्तन्यपानप्रभावात् शिशुरपि तव भर्तुः कर्णमूले भवानि। प्रणवपद्विशेषं बोधयामास देवि यदि मयि च कृपा ते सुप्रभातं भवेन्मे॥२३॥

त्वं विश्वनाथस्य विशालनेत्रा हालास्यनाथस्य नु मीननेत्रा। एकाम्रनाथस्य नु कामनेत्रा कामेशजाये कुरु सुप्रभातम्॥२४॥

श्रीचन्द्रशेखरगुरुर्भगवान् शरण्ये त्वत्पादभक्तिभरितः फलपुष्पपाणिः। एकाम्रनाथदियते तव दर्शनार्थी तिष्ठत्ययं यतिवरो मम सुप्रभातम्॥२५॥

एकाम्रनाथद्यिते ननु कामपीठे सम्पूजिताऽसि वरदे गुरुशङ्करेण। श्रीशङ्करादिगुरुवर्य-समर्चिताङ्किम् द्रष्टुं स्थिता वयमये कुरु सुप्रभातम्॥२६॥ दुरितशमनदक्षौ मृत्युसन्तासदक्षौ चरणमुपगतानां मुक्तिदौ ज्ञानदौ तौ। अभयवरदहस्तौ द्रष्टुमम्ब स्थितोऽहम् त्रिपुरदलनजाये सुप्रभातं ममऽऽर्ये॥२७॥

मातस्त्वदीयचरणं हरिपद्मजाद्यैः वन्द्यं रथाङ्ग-सरसीरुह-शङ्खचिह्नम्। द्रष्टुं च योगिजनमानसराजहंसम् द्वारि स्थितोऽस्मि वरदे कुरु सुप्रभातम्॥ २८॥

पश्यन्तु केचिद्वदनं त्वदीयम् स्तुवन्तु कल्याणगुणांस्तवान्ये। नमन्तु पादाज्जयुगं त्वदीयाः द्वारि स्थितानां कुरु सुप्रभातम्॥ २९॥

केचित् सुमेरोः शिखरेऽतितुङ्गे केचिन्मणिद्वीपवरे विशाले। पश्यन्तु केचित् त्वमृताब्धिमध्ये पश्याम्यहं त्वामिह सुप्रभातम्॥३०॥ शम्भोर्वामाङ्कसंस्थां शशिनिभवदनां नीलपद्मायताक्षीम् श्यामाङ्गां चारुहासां निबिडतरकुचां पक्वबिम्बाधरोष्ठीम्। कामाक्षीं कामदात्रीं कुटिलकचभरां भूषणैर्भूषिताङ्गीम् पश्यामः सुप्रभाते प्रणतजनिमतामद्य नः सुप्रभातम्॥३१॥

> कामप्रदाकल्पतरुर्विभासि नान्या गतिर्मे ननु चातकोऽहम्। वर्षस्यमोघः कनकाम्बुधाराः काश्चित्तु धारा मयि कल्पयाशु॥३२॥

त्रिलोचनप्रियां वन्दे वन्दे त्रिपुरसुन्दरीम्। त्रिलोकनायिकां वन्दे सुप्रभातं ममाम्बिके॥३३॥

कामाक्षि देव्यम्ब तवऽऽर्द्रदृष्ट्या कृतं मयेदं खलु सुप्रभातम्। सद्यः फलं मे सुखमम्ब लब्धम् तथा च मे दुःखदशा गता हि॥३४॥ ये वा प्रभाते पुरतस्तवऽऽर्ये पठिन्ति भक्त्या ननु सुप्रभातम्। श्रण्विन्ति ये वा त्विय बद्धचित्ताः तेषां प्रभातं कुरु सुप्रभातम्॥३५॥ ॥इति श्री लक्ष्मीकान्त-शर्मा-विरचितं श्री कामाक्षीसुप्रभातं सम्पूर्णम्॥

॥ कामाक्षी माहात्म्यम्॥

स्वामिपुष्करिणीतीर्थं पूर्वसिन्धुः पिनाकिनी। शिलाहृदश्चतुर्मध्यं यावत् तुण्डीरमण्डलम्॥१॥ मध्ये तुण्डीरभूवृत्तं कम्पा-वेगवती-द्वयोः। तयोर्मध्यं कामकोष्ठं कामाक्षी तत्र वर्तते॥२॥ स एव विग्रहो देव्या मूलभूतोऽद्रिराङ्मवः। नान्योऽस्ति विग्रहो देव्याः काञ्च्यां तन्मूलविग्रहः॥३॥

जगत्कामकलाकारं नाभिस्थानं भुवः परम्। पद्पद्मस्य कामाक्ष्याः महापीठमुपास्महे॥४॥ कामकोटिः स्मृतः सोऽयं कारणादेव चिन्नभः। यत्र कामकृतो धर्मो जन्तुना येन केन वा। सकृद्वाऽपि सुधर्माणां फलं फलित कोटिशः॥५॥ यो जपेत् कामकोष्ठेऽस्मिन् मन्त्रमिष्टार्थदैवतम्। कोटिवर्णफलेनैव मुक्तिलोकं स गच्छिति॥६॥ यो वसेत् कामकोष्ठेऽस्मिन् क्षणार्धं वा तद्र्धकम्। मुच्यते सर्वपापेभ्यः साक्षाद्देवी नराकृतिः॥७॥ गायत्रीमण्डपाधारं भूनाभिस्थानमुत्तमम्। पुरुषार्थप्रदं शम्भोर्बिलाभ्रं तं नमाम्यहम्॥८॥

यः कुर्यात् कामकोष्ठस्य विलाभ्रस्य प्रदक्षिणम्। पदसङ्खाक्रमेणैव गोगर्भजननं लभेत्॥९॥ विश्वकारणनेत्राढ्यां श्रीमित्तपुरसुन्दरीम्। बन्धकासुरसंहन्त्रीं कामाक्षीं तामहं भजे॥१०॥

पराजन्मदिने काञ्चां महाभ्यन्तरमार्गतः। योऽर्चयेत् तत्र कामाक्षीं कोटिपूजाफलं लभेत्। तत्फलोत्पन्नकैवल्यं सकृत् कामाक्षिसेवया॥११॥ त्रिस्थाननिलयं देवं त्रिविधाकारमच्युतम्। प्रतिलिङ्गाग्रसंयुक्तं भूतबन्धं तमाश्रये॥१२॥

य इदं प्रातरुत्थाय स्नानकाले पठेन्नरः। द्वादशश्लोकमात्रेण श्लोकोक्तफलमाप्नुयात्॥

॥ इति श्री कामाक्षी-विलासे त्रयोविंशे अध्याये श्री कामाक्षी माहात्म्यं सम्पूर्णम्॥

॥ मीनाक्षीपञ्चरत्नम्॥

उद्यद्भानु-सहस्रकोटिसदृशां केयूरहारोज्ज्वलाम् बिम्बोष्ठीं स्मितदन्तपङ्किरुचिरां पीताम्बरालङ्कृताम्। विष्णुब्रह्मसुरेन्द्रसेवितपदां तत्त्वस्वरूपां शिवाम् मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि सन्ततमहं कारुण्यवारान्निधिम्॥१॥

मुक्ताहारलसत्किरीटरुचिरां पूर्णेन्दुवऋप्रभाम् दिश्चित्रूपुरिकिङ्कणीमणिधरां पद्मप्रभाभासुराम्। सर्वाभीष्टफलप्रदां गिरिसुतां वाणीरमासेविताम् मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि सन्ततमहं कारुण्यवारान्निधिम्॥२॥ श्रीविद्यां शिववामभागनिलयां हीङ्कारमन्त्रोज्ज्वलाम् श्रीचकाङ्कित-बिन्दुमध्यवसतीं श्रीमत्सभानायकीम्। श्रीमद्वण्मुखविघ्नराजजननीं श्रीमज्जगन्मोहिनीम् मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि सन्ततमहं कारुण्यवारान्निधिम्॥३॥

श्रीमत्सुन्दरनायकीं भयहरां ज्ञानप्रदां निर्मलाम् इयामाभां कमलासनार्चितपदां नारायणस्यानुजाम्। वीणावेणुमृदङ्गवाद्यरिसकां नानाविधाडाम्बिकाम् मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि सन्ततमहं कारुण्यवारान्निधिम्॥४॥

नानायोगिमुनीन्द्रहृत्रिवसर्तीं नानार्थिसिद्धिप्रदाम् नानापुष्पविराजिताङ्क्षियुगलां नारायणेनार्चिताम्। नादब्रह्ममयीं परात्परतरां नानार्थतत्त्वात्मिकाम् मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि सन्ततमहं कारुण्यवारान्निधिम्॥५॥

॥ इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं श्री मीनाक्षीपञ्चरत्नं सम्पूर्णम्॥

॥ अन्नपूर्णास्तोत्रम्॥

नित्यानन्दकरी वराभयकरी सौन्दर्यरत्नाकरी निर्धृताखिलघोरपावनकरी प्रत्यक्षमाहेश्वरी। प्रालेयाचलवंदापावनकरी काशीपुराधीश्वरी भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी॥१॥

नानारत्नविचित्रभूषणकरी हेमाम्बराडम्बरी मुक्ताहारविलम्बमानविलसद्-वक्षोजकुम्भान्तरी। काश्मीरागरुवासिता रुचिकरी काशीपुराधीश्वरी भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी॥२॥

योगानन्दकरी रिपुक्षयकरी धर्मैकनिष्ठाकरी चन्द्रार्कानलभासमानलहरी त्रैलोक्यरक्षाकरी। सर्वैश्वर्यकरी तपःफलकरी काशीपुराधीश्वरी भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी॥३॥ कैलासाचलकन्दरालयकरी गौरी उमा शङ्करी कौमारी निगमार्थगोचरकरी ओङ्कारबीजाक्षरी। मोक्षद्वारकवाटपाटनकरी काशीपुराधीश्वरी भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी॥४॥

दृश्यादृश्यविभूतिवाहनकरी ब्रह्माण्डभाण्डोद्री लीलानाटकसूत्रखेलनकरी विज्ञानदीपाङ्करी। श्रीविश्वेशमनःप्रसादनकरी काशीपुराधीश्वरी भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी॥५॥

आदिक्षान्तसमस्तवर्णनकरी शम्भोस्त्रिभावाकरी काश्मीरा त्रिपुरेश्वरी त्रिनयनी विश्वेश्वरी शर्वरी। स्वर्गद्वारकवाटपाटनकरी काशीपुराधीश्वरी भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी॥६॥

उर्वी सर्वजनेश्वरी जयकरी माता कृपासागरी वेणीनीलसमानकुन्तलघरी नित्यान्नदानेश्वरी। साक्षान्मोक्षकरी सदा शुभकरी काशीपुराधीश्वरी भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी॥७॥ देवी सर्वविचित्ररत्नरचिता दाक्षायणी सुन्दरी वामे स्वादुपयोधरा प्रियकरी सौभाग्यमाहेश्वरी। भक्ताभीष्टकरी सदा शुभकरी काशीपुराधीश्वरी भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी॥८॥

चन्द्रार्कानलकोटिकोटिसदृशी चन्द्रांशुबिम्बाधरी चन्द्रार्काग्निसमानकुण्डलधरी चन्द्रार्कवर्णेश्वरी। मालापुस्तकपाशसाङ्कशधरी काशीपुराधीश्वरी भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी॥९॥

क्षत्रत्राणकरी महाऽभयकरी माता कृपासागरी सर्वानन्दकरी सदा शिवकरी विश्वेश्वरी श्रीधरी। दक्षाक्रन्दकरी निरामयकरी काशीपुराधीश्वरी भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी॥१०॥

> अन्नपूर्णे सदापूर्णे शङ्करप्राणवस्त्रमे। ज्ञानवैराग्यसिद्ध्यर्थं भिक्षां देहि च पार्वति॥

> माता च पार्वती देवी पिता देवो महेश्वरः। बान्धवाः शिवभक्ताश्च स्वदेशो भुवनत्रयम्॥

॥ इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं श्री अन्नपूर्णास्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ गौर्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्॥

गौरी गणेशजननी गिरिराजतन्द्भवा। गुहाम्बिका जगन्माता गङ्गाधरकुटुम्बिनी॥१॥

वीरभद्रप्रसूर्विश्वव्यापिनी विश्वरूपिणी। अष्टमूर्त्यात्मिका कष्टदारिद्यशमनी शिवा॥२॥

शाम्भवी शङ्करी बाला भवानी भद्रदायिनी। माङ्गल्यदायिनी सर्वमङ्गला मञ्जुभाषिणी॥३॥

महेश्वरी महामाया मन्त्राराध्या महाबला। हेमाद्रिजा हैमवती पार्वती पापनाशिनी॥४॥

नारायणांशजा नित्या निरीशा निर्मलाऽम्बिका। मृडानी मुनिसंसेव्या मानिनी मेनकात्मजा॥५॥

कुमारी कन्यका दुर्गा कलिदोषनिषूदिनी। कात्यायनी कृपापूर्णा कल्याणी कमलार्चिता॥६॥

सती सर्वमयी चैव सौभाग्यदा सरस्वती। अमलाऽमरसंसेव्या अन्नपूर्णाऽमृतेश्वरी॥७॥ अखिलागमसंसेव्या सुखसचित्सुधारसा। बाल्याराधितभूतेशा भानुकोटिसमद्युतिः॥८॥ हिरण्मयी परा सूक्ष्मा शीतांशुकृतशेखरा। हरिद्राकुङ्कमाराध्या सर्वकालसुमङ्गली॥९॥ सर्वबोधप्रदा सामशिखा वेदान्तलक्षणा। कर्मब्रह्ममयी कामकलना काङ्कितार्थदा॥१०॥ चन्द्राकायुतताटङ्का चिदम्बरशरीरिणी। श्रीचकवासिनी देवी कला कामेश्वरप्रिया॥११॥ मारारातिप्रियार्धाङ्गी मार्कण्डेयवरप्रदा। पुत्रपौत्रप्रदा पुण्या पुरुषार्थप्रदायिनी॥१२॥ सत्यधर्मरता सर्वसाक्षिणी सर्वरूपिणी। श्यामला बगला चण्डी मातृका भगमालिनी॥१३॥ शूलिनी विरजा स्वाहा स्वधा प्रत्यिङ्गराम्बिका। आर्या दाक्षायणी दीक्षा सर्ववस्तूत्तमोत्तमा॥१४॥ शिवाभिधाना श्रीविद्या प्रणवार्थस्वरूपिणी। हीङ्कारी नादरूपा च त्रिपुरा त्रिगुणेश्वरी। सुन्दरी स्वर्णगौरी च षोडशाक्षरदेवता॥१५॥

॥ इति श्री गौर्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ दुर्गापश्चरत्नम्॥

ते ध्यान-योगानुगता अपश्यन् त्वामेव देवीं स्वगुणैर्निगूढाम्। त्वमेव शक्तिः परमेश्वरस्य मां पाहि सर्वेश्वरि मोक्षदात्रि॥१॥

देवात्मशक्तिः श्रुतिवाक्यगीता महर्षि लोकस्य पुरः प्रसन्ना। गुहा परं व्योम सतः प्रतिष्ठा मां पाहि सर्वेश्वरि मोक्षदात्रि॥२॥

परास्य शक्तिर्विविधैव श्रूयसे श्वेताश्व-वाक्योदित-देवि दुर्गे। स्वाभाविकी ज्ञानबलिकया ते मां पाहि सर्वेश्वरि मोक्षदात्रि॥३॥ देवात्मशब्देन शिवात्मभूता यत्कूर्मवायव्यवचो विवृत्या। त्वं पाशविच्छेदकरी प्रसिद्धा मां पाहि सर्वेश्वरि मोक्षदात्रि॥४॥ त्वं ब्रह्मपुच्छा विविधा मयूरी ब्रह्म-प्रतिष्ठाऽस्युपदिष्ट-गीता। ज्ञानस्वरूपात्मतयाऽखिलानाम् मां पाहि सर्वेश्वरि मोक्षदात्रि॥५॥ ॥ इति श्री काञ्चीपुरजगद्गुरुणा श्रीमचन्द्रशेखरेन्द्र-सरस्वती-स्वामिना विरचितं श्री दुर्गापञ्चरत्नं सम्पूर्णम्॥

॥ दुर्गाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्॥

॥न्यासः॥

अस्य श्रीदुर्गाष्टोत्तरशतनामास्तोत्रमालामन्त्रस्य महाविष्णुमहेश्वराः ऋषयः। अनुष्टुप् छन्दः। श्रीदुर्गापरमेश्वरी देवता। हां बीजम्। हीं शक्तिः। हूं कीलकम्। सर्वाभीष्टसिद्धर्थे जपहोमार्चने विनियोगः। ॥स्तोत्रम्॥

सत्या साध्या भवप्रीता भवानी भवमोचनी।
आर्या दुर्गा जया चऽऽद्या त्रिनेत्रा शूलधारिणी॥१॥
पिनाकधारिणी चित्रा चण्डघण्टा महातपाः।
मनो बुद्धिरहङ्कारा चिद्रूपा च चिदाकृतिः॥२॥
अनन्ता भाविनी भव्या ह्यभव्या च सदागतिः।
शाम्भवी देवमाता च चिन्ता रत्नप्रिया तथा॥३॥
सर्वविद्या दक्षकन्या दक्षयज्ञविनाशिनी।
अपर्णाऽनेकवर्णा च पाटला पाटलावती॥४॥

पट्टाम्बरपरीधाना कलमञ्जीररञ्जिनी। ईशानी च महाराज्ञी ह्यप्रमेयपराकमा॥५॥ रुद्राणी क्रररूपा च सुन्दरी सुरसुन्दरी। वनदुर्गा च मातङ्गी मतङ्गमुनिकन्यका॥६॥ ब्राह्मी माहेश्वरी चैन्द्री कौमारी वैष्णवी तथा। चामुण्डा चैव वाराही लक्ष्मीश्च पुरुषाकृतिः॥७॥ विमला ज्ञानरूपा च क्रिया नित्या च बुद्धिदा। बहुलप्रेमा महिषासुरमर्दिनी॥८॥ बहुला मधुकैटभहन्त्री च चण्डमुण्डविनाशिनी। सर्वशास्त्रमयी चैव सर्वदानवघातिनी॥९॥ अनेकरास्त्रहस्ता च सर्वरास्त्रास्त्रधारिणी। भद्रकाली सदाकन्या कैशोरी युवतिर्यतिः॥१०॥ प्रौढाऽप्रौढा वृद्धमाता घोररूपा महोदरी। बलप्रदा घोररूपा महोत्साहा महाबला॥११॥ अग्निज्वाला रौद्रमुखी कालरात्री तपस्विनी। नारायणी महादेवी विष्णुमाया शिवात्मिका॥१२॥ शिवदूती कराली च ह्यनन्ता परमेश्वरी। कात्यायनी महाविद्या महामेधास्वरूपिणी॥१३॥ गौरी सरस्वती चैव सावित्री ब्रह्मवादिनी। सर्वतत्त्वैकनिलया वेदमन्त्रस्वरूपिणी॥१४॥

॥ फलश्रुतिः ॥

इदं स्तोत्रं महादेव्या नाम्नाम् अष्टोत्तरं शतम्। यः पठेत् प्रयतो नित्यं भक्तिभावेन चेतसा॥१५॥ शत्रुभ्यो न भयं तस्य तस्य शत्रुक्षयं भवेत्। सर्वदुःखदरिद्राच सुसुखं मुच्यते ध्रवम्॥१६॥

विद्यार्थी लभते विद्यां धनार्थी लभते धनम्। कन्यार्थी लभते कन्यां कन्या च लभते वरम्॥१७॥

ऋणी ऋणाद्विमुच्येत ह्यपुत्रो लभते सुतम्। रोगाद्विमुच्यते रोगी सुखमत्यन्तमश्रुते॥१८॥

भूमिलाभो भवेत् तस्य सर्वत्र विजयी भवेत्। सर्वान् कामानवाप्नोति महादेवीप्रसादतः॥१९॥ कुङ्कमैर्बिल्वपत्रेश्च सुगन्धै रक्तपुष्पकैः। रक्तपत्रैर्विशेषेण पूजयन् भद्रमश्रुते॥२०॥ ॥इति श्री दुर्गाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ महिषासुरमर्दिनि स्तोत्रम्॥

अयि गिरिनन्दिनि नन्दितमेदिनि विश्वविनोदिनि नन्दिनुते गिरिवर-विन्ध्य-शिरोधिनिवासिनि विष्णुविलासिनि जिष्णुनुते। भगवति हे शितिकण्ठकुटुम्बिनि भूरिकुटुम्बिनि भूरिकृते जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥१॥ सुरवरवर्षिणि दुर्धरधर्षिणि दुर्मुखमर्षिणि हर्षरते त्रिभुवनपोषिणि शङ्करतोषिणि किल्बिषमोषिणि घोषरते। द्नुज-निरोषिणि दितिसुत-रोषिणि दुर्मद्-शोषिणि सिन्धुसुते जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥२॥ अयि जगदम्ब-मदम्ब-कदम्ब-वनप्रिय-वासिनि हासरते शिखरि शिरोमणि तुङ्ग-हिमालय-शृङ्ग-निजालय-मध्यगते। मधु-मधुरे मधु-कैटभ-गञ्जिनि कैटभ-भञ्जिनि रासरते जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥३॥

अयि शतखण्ड-विखण्डित-रुण्ड-वितुण्डित-शुण्ड-गजाधिपते रिपु-गज-गण्ड-विदारण-चण्ड-पराक्रम-शुण्ड-मृगाधिपते। निज-भुज-दण्ड-निपातित-खण्ड-विपातित-मुण्ड-भटाधिपते जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥४॥

अयि रण-दुर्मद-शत्रु-वधोदित-दुर्धर-निर्जर-शक्तिभृते चतुर-विचार-धुरीण-महाशिव-दूतकृत-प्रमथाधिपते। दुरित-दुरीह-दुराशय-दुर्मित-दानवदूत-कृतान्तमते जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥५॥

अयि शरणागत-वैरि-वधूवर-वीर-वराभय-दायकरे त्रिभुवन-मस्तक-शूल-विरोधि शिरोधि कृतामल-शूलकरे। दुमिदुमि-तामर-दुन्दुभिनाद-महो-मुखरीकृत-तिग्मकरे जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥६॥

अयि निज-हुङ्कृति मात्र-निराकृत-धूम्रविलोचन-धूम्रशते समर-विशोषित-शोणित-बीज-समुद्भव-शोणित-बीजलते। शिव-शिव-शुम्भ-निशुम्भ-महाहव-तर्पित-भूत-पिशाचरते जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥७॥ धनुरनु-सङ्ग-रणक्षणसङ्ग-परिस्फुर-दङ्ग-नटत्कटके कनक-पिशङ्ग-पृषत्क-निषङ्ग-रसद्भट-शृङ्ग-हतावटुके। कृत-चतुरङ्ग-बलक्षिति-रङ्ग-घटद्बहुरङ्ग-रटद्बटुके जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥८॥

जय जय जप्य-जयेजय-शब्द-परस्तुति-तत्पर-विश्वनुते भण-भण-भिञ्जिमि-भिङ्कृत-नूपुर-सिञ्जित-मोहित-भूतपते। निटत-नटार्ध-नटीनट-नायक-नाटित-नाट्य-सुगानरते जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥९॥

अयि सुमनः सुमनः सुमनः सुमनः सुमनोहर-कान्तियुते श्रित-रजनी-रजनी-रजनी-रजनी-रजनीकर-वऋवृते। सुनयन-विभ्रमर-भ्रमर-भ्रमर-भ्रमराधिपते जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥१०॥

सित-महाहव-मल्लम-तिलक-मिल्लित-रलक-मल्लरते विरचित-विलक-पिल्लिक-मिल्लिक-भिल्लिक-वर्गवृते। सितकृत-फुल्लसमुल्ल-सितारुण-तल्लज-पल्लव-सल्लिलेते जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥११॥ अविरल-गण्ड-गलन्मद-मेदुर-मत्त-मतङ्गज-राजपते त्रिभुवन-भूषण-भूत-कलानिधि रूप-पयोनिधि राजसुते। अयि सुद-तीजन-लालसमानस-मोहन-मन्मथ-राजसुते जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥१२॥

कमल-दलामल-कोमल-कान्ति कलाकिलामल-भाललते सकल-विलास-कलानिलयकम-केलि-चलत्कल-हंसकुले। अलिकुल-सङ्कल-कुवलय-मण्डल-मौलिमिलद्भकुलालि-कुले जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥१३॥

करमुरली-रव-वीजित-कूजित-लज्जित-कोकिल-मञ्जमते मिलित-पुलिन्द-मनोहर-गुञ्जित-रञ्जितशैल-निकुञ्जगते। निजगुणभूत-महाशबरीगण-सद्गुण-सम्भृत-केलितले जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥१४॥

किटतट-पीत-दुकूल-विचित्र-मयूख-तिरस्कृत-चन्द्ररुचे प्रणत-सुरासुर-मौलिमणिस्फुर-दंशुल-सन्नख-चन्द्ररुचे। जित-कनकाचल-मौलिपदोर्जित-निर्भर-कुञ्जर-कुम्भकुचे जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥१५॥ विजित-सहस्रकरैक-सहस्रकरैक-सहस्रकरैकनुते
कृतसुरतारक-सङ्गरतारक-सङ्गरतारक-सूनुसुते ।
सुरथ-समाधि समानसमाधि समाधिसमाधि सुजातरते
जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥१६॥

पदकमलं करुणानिलये वरिवस्यित योऽनुदिनं स शिवे अयि कमले कमलानिलये कमलानिलयः स कथं न भवेत्। तव पदमेव परम्पदिमत्यनुशीलयतो मम किं न शिवे जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥१७॥

कनकलसत्कल-सिन्धुजलैरनुसिञ्चिनुते गुण-रङ्गभुवम् भजित स किं न शचीकुच-कुम्भ-तटी-परिरम्भ-सुखानुभवम्। तव चरणं शरणं करवाणि नतामरवाणि निवासि शिवम् जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥१८॥

तव विमलेन्दुकुलं वदनेन्दुमलं सकलं ननु कूलयते किमु पुरुहूत-पुरीन्दुमुखी-सुमुखीभिरसौ विमुखी क्रियते। मम तु मतं शिवनामधने भवती कृपया किमुत क्रियते जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥१९॥ अयि मिय दीनद्यालुतया कृपयैव त्वया भवितव्यमुमे
अयि जगतो जननी कृपयाऽसि यथाऽसि तथाऽनुमितासिरते।
यदुचितमत्र भवत्युरिर कुरुतादुरुतापमपाकुरुते
जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥२०॥
॥इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं
श्री महिषासुरमर्दिनि-स्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ लक्ष्म्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्॥ ॥ध्यानम्॥

वन्दे पद्मकरां प्रसन्नवदनां सौभाग्यदां भाग्यदाम् हस्ताभ्यामभयप्रदां मणिगणैर्नानाविधैर्भूषिताम्। भक्ताभीष्टफलप्रदां हरिहरब्रह्मादिभिः सेविताम् पार्श्वे पङ्कजशङ्खपद्मनिधिभिर्युक्तां सदा शक्तिभिः॥

सरसिजनिलये सरोजहस्ते धवलतमांशुकगन्धमाल्यशोभे। भगवति हरिवल्लभे मनोज्ञे त्रिभुवनभूतिकरि प्रसीद मह्यम्॥

॥स्तोत्रम्॥

प्रकृतिं विकृतिं विद्यां सर्वभूतिहतप्रदाम्। श्रद्धां विभूतिं सुरिमं नमामि परमात्मिकाम्॥१॥ वाचं पद्मालयां पद्मां शुचिं स्वाहां स्वधां सुधाम्। धन्यां हिरण्मयीं लक्ष्मीं नित्यपुष्टां विभावरीम्॥२॥ अदितिं च दितिं दीप्तां वसुधां वसुधारिणीम्। नमामि कमलां कान्तां कामाक्षीं क्रोधसम्भवाम्॥३॥

अनुग्रहपदां बुद्धिमनघां हरिवल्लभाम्। अशोकाममृतां दीप्तां लोकशोकविनाशिनीम्॥४॥ नमामि धर्मनिलयां करुणां लोकमातरम्। पद्मप्रियां पद्महस्तां पद्माक्षीं पद्मसुन्दरीम्॥५॥ पद्मोद्भवां पद्ममुखीं पद्मनाभित्रयां रमाम्। पद्ममालाधरां देवीं पद्मिनीं पद्मगन्धिनीम्॥६॥ पुण्यगन्धां सुप्रसन्नां प्रसादाभिमुखीं प्रभाम्। नमामि चन्द्रवदनां चन्द्रां चन्द्रसहोदरीम्॥७॥ चतुर्भुजां चन्द्ररूपामिन्दिरामिन्दुशीतलाम्। आह्वादजननीं पुष्टिं शिवां शिवकरीं सतीम्॥८॥ विमलां विश्वजननीं तुष्टिं दारिद्यनाशिनीम्। प्रीतिपुष्करिणीं शान्तां शुक्कमाल्याम्बरां श्रियम्॥९॥ भास्करीं बिल्वनिलयां वरारोहां यशस्विनीम्। वसुन्धरामुदाराङ्गां हरिणीं हेममालिनीम्॥१०॥ धनधान्यकरीं सिद्धिं स्त्रेणसौम्यां शुभप्रदाम्। नृपवेश्मगतानन्दां वरलक्ष्मीं वसुप्रदाम्॥११॥

शुभां हिरण्यप्राकारां समुद्रतनयां जयाम्। नमामि मङ्गलां देवीं विष्णुवक्षःस्थलस्थिताम्॥१२॥

विष्णुपत्नीं प्रसन्नाक्षीं नारायणसमाश्रिताम्। दारिद्यध्वंसिनीं देवीं सर्वोपद्रवहारिणीम्॥१३॥

नवदुर्गां महाकालीं ब्रह्मविष्णुशिवात्मिकाम्। त्रिकालज्ञानसम्पन्नां नमामि भुवनेश्वरीम्॥१४॥

लक्ष्मीं क्षीरसमुद्रराजतनयां श्रीरङ्गधामेश्वरीम् दासीभूतसमस्तदेववनितां लोकैकदीपाङ्कराम्। श्रीमन्मन्दकटाक्षलब्धविभवब्रह्मेन्द्रगङ्गाधराम् त्वां त्रैलोक्यकुटुम्बिनीं सरसिजां वन्दे मुकुन्दप्रियाम्॥१५॥

> मातर्नमामि कमले कमलायताक्षि श्रीविष्णुहृत्कमलवासिनि विश्वमातः। क्षीरोदजे कमलकोमलगर्भगौरि लक्ष्मि प्रसीद सततं नमतां शरण्ये॥१६॥

॥ फलश्रुतिः ॥

त्रिकालं यो जपेद्विद्वान् षण्मासं विजितेन्द्रियः। दारिद्यध्वंसनं कृत्वा सर्वमाप्नोत्ययत्नतः॥१७॥

देवीनामसहस्रेषु पुण्यमष्टोत्तरं शतम्। येन श्रियमवाप्नोति कोटिजन्मदरिद्रितः॥१८॥

भृगुवारे शतं धीमान् पठेद्वत्सरमात्रकम्। अष्टैश्वर्यमवाप्नोति कुबेर इव भूतले॥१९॥

दारिद्यमोचनं नाम स्तोत्रमम्बापरं शतम्। येन श्रियमवाप्नोति कोटिजन्मदरिद्रितः॥२०॥

भुक्तवा तु विपुलान् भोगानस्याः सायुज्यमाप्नुयात्। प्रातःकाले पठेन्नित्यं सर्वदुःखोपशान्तये। पठंस्तु चिन्तयेद्देवीं सर्वाभरणभूषिताम्॥२१॥

॥ इति श्री लक्ष्म्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ कनकधारास्तवम्॥

अङ्गं हरेः पुलकभूषणमाश्रयन्ती भृङ्गाङ्गनेव मुकुलाभरणं तमालम्। अङ्गीकृताखिलविभूतिरपाङ्गलीला माङ्गल्यदास्तु मम मङ्गलदेवतायाः॥१॥ मुग्धा मुहुर्विद्धती वदने मुरारेः प्रेमत्रपाप्रणिहितानि गतागतानि। माला दशोर्मधुकरीव महोत्पले या सा मे श्रियं दिशतु सागरसम्भवायाः॥२॥ आमीलिताक्षमधिगम्य मुदा मुकुन्दम् आनन्दकन्दमनिमेषमनङ्गतन्त्रम् । आकेकरस्थितकनीनिकपक्ष्मनेत्रम् भूत्यै भवेन्मम भुजङ्गरायाङ्गनायाः॥३॥ बाह्वन्तरे मधुजितः श्रितकौस्तुभे या हारावलीव हरिनीलमयी विभाति। कामप्रदा भगवतोऽपि कटाक्षमाला कल्याणमावहतु मे कमलालयायाः॥४॥

कालाम्बुदालिलिलितोरिस कैटभारेः धाराधरे स्फुरित या तिडदङ्गनेव। मातुः समस्तजगतां महनीयमूर्तिः भद्राणि मे दिशतु भार्गवनन्दनायाः॥५॥

प्राप्तं पदं प्रथमतः खलु यत्प्रभावात् माङ्गल्यभाजि मधुमाथिनि मन्मथेन। मय्यापतेत्तदिह मन्थरमीक्षणार्धम् मन्दालसं च मकरालयकन्यकायाः॥६॥

विश्वामरेन्द्रपदवीभ्रमदानदक्षम् आनन्दहेतुरिघकं मुरविद्विषोऽपि। ईषन्निषीदतु मिय क्षणमीक्षणार्द्धम् इन्दीवरोद्रसहोद्रमिन्दिरायाः ॥७॥

इष्टा विशिष्टमतयोऽपि यया दयाई-दृष्ट्या त्रिविष्टपपदं सुलभं लभन्ते। दृष्टिः प्रहृष्टकमलोद्रदीप्तिरिष्टाम् पुष्टिं कृषीष्ट मम पुष्करविष्टरायाः॥८॥ द्द्याद्दयानुपवनो द्रविणाम्बुधाराम्
अस्मिन्निकञ्चनविहङ्गदिाशौ विषण्णे।
दुष्कर्मघर्ममपनीय चिराय दूरम्
नारायणप्रणयिनीनयनाम्बुवाहः॥९॥

गीर्देवतेति गरुडध्वजसुन्दरीति शाकम्बरीति शशिशेखरवछ्ठभेति। सृष्टिस्थितिप्रलयकेलिषु संस्थितायै तस्यै नमस्त्रिभुवनैकगुरोस्तरुण्यै॥१०॥

श्रुत्यै नमोऽस्तु शुभकर्मफलप्रसृत्यै रत्यै नमोऽस्तु रमणीयगुणार्णवायै। शक्त्यै नमोऽस्तु शतपत्रनिकेतनायै पुष्टौ नमोऽस्तु पुरुषोत्तमवल्लभायै॥११॥

नमोऽस्तु नालीकनिभाननायै नमोऽस्तु दुग्धोद्धिजन्मभूम्यै। नमोऽस्तु सोमामृतसोद्रायै नमोऽस्तु नारायणवल्लभायै॥१२॥ नमोऽस्तु हेमाम्बुजपीठिकायै नमोऽस्तु भूमण्डलनायिकायै। नमोऽस्तु देवादिदयापरायै नमोऽस्तु शार्ङ्गायुधवल्लभायै॥१३॥

नमोऽस्तु देव्यै भृगुनन्दनायै नमोऽस्तु विष्णोरुरसि स्थितायै। नमोऽस्तु लक्ष्म्यै कमलालयायै नमोऽस्तु दामोद्रव्रक्षभायै॥१४॥

नमोऽस्तु कान्त्यै कमलेक्षणायै नमोऽस्तु भृत्यै भुवनप्रसूत्यै। नमोऽस्तु देवादिभिरर्चितायै नमोऽस्तु नन्दात्मजवल्लभायै॥१५॥

सम्पत्कराणि सकलेन्द्रियनन्दनानि साम्राज्यदानविभवानि सरोरुहाक्षि। त्वद्वन्दनानि दुरिताहरणोद्यतानि मामेव मातरनिशं कलयन्तु मान्ये॥१६॥ यत्कटाक्षसमुपासनाविधिः सेवकस्य सकलार्थसम्पदः। सन्तनोति वचनाङ्गमानसैः त्वां मुरारिहृदयेश्वरीं भजे॥१७॥

सरसिजनिलये सरोजहस्ते धवलतमांशुकगन्धमाल्यशोभे। भगवति हरिवल्लभे मनोज्ञे त्रिभुवनभूतिकरि प्रसीद मह्यम्॥१८॥

दिग्घस्तिभिः कनककुम्भमुखावसृष्ट-स्वर्वाहिनी विमलचारुजलाष्ठुताङ्गीम्। प्रातर्नमामि जगतां जननीमशेष-लोकाधिनाथगृहिणीम् अमृताब्यिपुत्रीम्॥१९॥

> कमले कमलाक्षवछभे त्वं करुणापूरतरिङ्गतैरपाङ्गेः । अवलोकय मामकिञ्चनानां प्रथमं पात्रमकृत्रिमं द्यायाः॥२०॥

स्तुवन्ति ये स्तुतिभिरमीभिरन्वहम् त्रयीमयीं त्रिभुवनमातरं रमाम्। गुणाधिका गुरुतरभाग्यभागिनो भवन्ति ते भुवि बुधभाविताशयाः॥२१॥

देवि प्रसीद जगदीश्वरि लोकमातः कल्याणगात्रि कमलेक्षणजीवनाथे। दारिद्यभीतिहृद्यं शरणागतं माम् आलोकय प्रतिदिनं सद्यैरपाङ्गैः॥

॥इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं श्री कनकधारास्तवं सम्पूर्णम्॥

॥ महालक्ष्म्यष्टकम्॥

इन्द्र उवाच

नमस्तेऽस्तु महामाये श्रीपीठे सुरपूजिते। शङ्खचकगदाहस्ते महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥१॥

नमस्ते गरुडारूढे कोलासुरभयङ्करि। सर्वपापहरे देवि महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥२॥

सर्वज्ञे सर्ववरदे सर्वदुष्टभयङ्करि। सर्वदुःखहरे देवि महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥३॥ सिद्धिबुद्धिप्रदे देवि भुक्तिमुक्तिप्रदायिनि। मन्त्रमूर्ते सदा देवि महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥४॥ आद्यन्तरहिते देवि आद्यशक्तिमहेश्वरि। योगजे योगसम्भूते महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥५॥ स्थूलसूक्ष्ममहारौद्रे महाशक्ति महोदरे। महापापहरे देवि महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥६॥ पद्मासनस्थिते देवि परब्रह्मस्वरूपिणि। परमेशि जगन्मातर्महालिक्ष्म नमोऽस्तु ते॥७॥ श्वेताम्बरधरे देवि नानालङ्कारभृषिते। जगत्स्थिते जगन्मातर्महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते॥८॥

महालक्ष्म्यष्टकं स्तोत्रं यः पठेद्भक्तिमान्नरः। सर्वसिद्धिमवाप्नोति राज्यं प्राप्नोति सर्वदा॥ एककाले पठेन्नित्यं महापापविनाशनम्। द्विकालं यः पठेन्नित्यं धनधान्यसमन्वितः॥ त्रिकालं यः पठेन्नित्यं महाशत्रुविनाशनम्। महालक्ष्मीर्भवेन्नित्यं प्रसन्ना वरदा शुभा॥ ॥ इति श्रीमद्पद्मपुराणे श्री महालक्ष्म्यष्टकं सम्पूर्णम्॥

॥ सरस्वत्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्॥ ॥ध्यानम्॥

या कुन्देन्दुतुषारहारधवला या शुभ्रवस्त्रावृता या वीणावरदण्डमण्डितकरा या श्वेतपद्मासना। या ब्रह्माच्युतशङ्करप्रभृतिभिदेवैः सदा पूजिता सा मां पातु सरस्वती भगवती निःशेषजाड्यापहा॥

॥स्तोत्रम्॥

सरस्वती महाभद्रा महामाया वरप्रदा। श्रीप्रदा पद्मिनलया पद्माक्षी पद्मवक्रका॥१॥ शिवानुजा पुस्तकभृत् ज्ञानमुद्रा रमा परा। कामरूपा महाविद्या महापातकनाशिनी॥२॥ महाश्रया मालिनी च महाभोगा महाभुजा। महाभागा महोत्साहा दिव्याङ्गा सुरवन्दिता॥३॥

महाकाली महापाशा महाकारा महाङ्कशा। पीता च विमला विश्वा विद्युन्माला च वैष्णवी॥४॥

चिन्द्रका चन्द्रवदना चन्द्रलेखविभूषिता। सावित्री सुरसा देवी दिव्यालङ्कारभूषिता॥५॥ वाग्देवी वसुदा तीव्रा महाभद्रा महाबला। भोगदा भारती भामा गोविन्दा गोमती शिवा॥६॥ जटिला विन्ध्यवासा च विन्ध्याचलविराजिता। चिण्डका वैष्णवी ब्राह्मी ब्रह्मज्ञानैकसाधना॥७॥ सौदामिनी सुधामूर्तिः सुभद्रा सुरपूजिता। सुवासिनी सुनासा च विनिद्रा पद्मलोचना॥८॥ विद्यारूपा विशालाक्षी ब्रह्मजाया महाफला। त्रयीमूर्ती त्रिकालज्ञा त्रिगुणा शास्त्ररूपिणी॥९॥ शुम्भासुरप्रमथिनी शुभदा च स्वरात्मिका। रक्तबीजनिहन्त्री च चामुण्डा चाम्बिका तथा॥१०॥ मुण्डकायप्रहरणा धूम्रलोचनमर्दना। सर्वदेवस्तुता सौम्या सुरासुरनमस्कृता॥११॥ कालरात्रिः कलाधारा रूपसौभाग्यदायिनी। वाग्देवी च वरारोहा वाराही वारिजासना॥१२॥

चित्राम्बरा चित्रगन्धा चित्रमाल्यविभूषिता। कान्ता कामप्रदा वन्द्या विद्याधरसुपूजिता॥१३॥ श्वेतानना नीलभुजा चतुर्वर्गफलप्रदा। चतुराननसाम्राज्या रक्तमध्या निरञ्जना॥१४॥ हंसासना नीलजङ्घा ब्रह्मविष्णुशिवात्मिका। एवं सरस्वतीदेव्या नाम्नामष्टोत्तरं शतम्॥१५॥ ॥इति श्री सरस्वत्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ शारदाभुजङ्गप्रयाताष्टकम्॥

सुवक्षोजकुम्भां सुधापूर्णकुम्भाम् प्रसादावलम्बां प्रपुण्यावलम्बाम्। सदास्येन्दुबिम्बां सदानोष्ठविम्बाम् भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम्॥१॥ कटाक्षे दयाद्रीं करे ज्ञानमुद्राम् कलाभिर्विनिद्रां कलापैः सुभद्राम्। पुरस्त्रीं विनिद्रां पुरस्तुङ्गभद्राम् भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम्॥२॥ ललामाङ्कपालां लसद्गानलोलाम् स्वभक्तेकपालां यशःश्रीकपोलाम्। करे त्वक्षमालां कनत्प्रललोलाम् भजे शारदाम्बामजस्त्रं मदम्बाम्॥३॥

सुसीमन्तवेणीं दशा निर्जितेणीम् रमत्कीरवाणीं नमद्वज्रपाणीम्। सुधामन्थरास्यां मुदा चिन्त्यवेणीम् भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम्॥४॥

सुशान्तां सुदेहां दृगन्ते कचान्ताम् लसत्सल्लताङ्गीमनन्तामचिन्त्याम्। स्मरेत्तापसैः सङ्गपूर्वस्थितां ताम् भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम्॥५॥

कुरङ्गे तुरङ्गे मृगेन्द्रे खगेन्द्रे मराले मदेभे महोक्षेऽधिरूढाम्। महत्यां नवम्यां सदा सामरूपाम् भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम्॥६॥

ज्वलत्कान्तिवह्निं जगन्मोहनाङ्गीम् भजे मानसाम्भोजसुभ्रान्तभृङ्गीम्। निजस्तोत्रसङ्गीतनृत्यप्रभाङ्गीम् भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम्॥७॥ भवाम्भोजनेत्राजसम्पूज्यमानाम् लसन्मन्दहासप्रभावऋचिह्नाम् । चलचञ्चलाचारुताटङ्कवर्णो भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम्॥८॥ ॥ इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं श्री शारदाभुजङ्गप्रयाताष्टकं सम्पर्णम्॥

॥ सुब्रह्मण्यभुजङ्गम्॥

सदा बालरूपाऽपि विघ्नादिहन्त्री महादन्तिवऋाऽपि पञ्चास्यमान्या। विधीन्द्रादिमृग्या गणेशाभिधा मे विधत्तां श्रियं काऽपि कल्याणमूर्तिः॥१॥ न जानामि शब्दं न जानामि चार्थम् न जानामि पद्यं न जानामि गद्यम्। चिदेका षडास्य हृदि द्योतते मे मुखान्निःसरन्ते गिरश्चापि चित्रम्॥२॥ मयूराधिरूढं महावाक्यगूढम् मनोहारिदेहं महचित्तगेहम्। महीदेवदेवं महावेदभावम् महादेवबालं भजे लोकपालम्॥३॥ यदा सन्निधानं गता मानवा मे भवाम्भोधिपारं गतास्ते तदैव। इति व्यञ्जयन् सिन्धुतीरे य आस्ते तमीडे पवित्रं पराशक्तिपुत्रम्॥४॥

यथाब्येस्तरङ्गा लयं यान्ति तुङ्गाः तथैवापदः सन्निधौ सेवतां मे। इतीवोर्मिपङ्किर्नृणां दर्शयन्तम् सदा भावये हृत्सरोजे गृहं तम्॥५॥

गिरौ मन्निवासे नरा येऽधिरूढाः तदा पर्वते राजते तेऽधिरूढाः। इतीव ब्रुवन् गन्धशैलाधिरूढः स देवो मुदे मे सदा षण्मुखोऽस्तु॥६॥

महाम्भोधितीरे महापापचोरे मुनीन्द्रानुकूले सुगन्धाख्यशैले। गुहायां वसन्तं स्वभासा लसन्तम् जनार्तिं हरन्तं श्रयामो गुहं तम्॥७॥

लसत् स्वर्णगेहे नृणां कामदोहे सुमस्तोमसञ्छन्नमाणिक्यमञ्चे। समुद्यत् सहस्रार्कतुल्यप्रकाशम् सदा भावये कार्तिकेयं सुरेशम्॥८॥ रणद्धंसके मञ्जलेऽत्यन्तशोणे मनोहारिलावण्यपीयूषपूर्णे । मनःषद्दो मे भवक्षेशतप्तः सदा मोदतां स्कन्द ते पादपद्मे॥९॥

सुवर्णाभदिव्याम्बरैर्भासमानाम् कणत्किङ्किणीमेखलाशोभमानाम् । लसद्धेमपट्टेन विद्योतमानाम् कटिं भावये स्कन्दं ते दीप्यमानाम्॥१०॥

पुलिन्देशकन्याघनाभोगतुङ्गः तनालिङ्गनासक्तकाश्मीररागम्। नमस्यामहं तारकारे तवोरः स्वभक्तावने सर्वदा सानुरागम्॥११॥

विधौ क्रुप्तदण्डान् स्वलीलाधृताण्डान् निरस्तेभशुण्डान् द्विषत् कालदण्डान्। हतेन्द्रारिषण्डान् जगन्नाणशौण्डान् सदा ते प्रचण्डान् श्रये बाहुदण्डान्॥१२॥ सदा शारदाः षण्मृगाङ्का यदि स्युः समुद्यन्त एव स्थिताश्चेत् समन्तात्। सदा पूर्णबिम्बाः कलङ्केश्च हीनाः तदा त्वन्मुखानां ब्रुवे स्कन्द साम्यम्॥१३॥

स्फुरन् मन्दहासैः सहंसानि चश्चत् कटाक्षावलीभृङ्गसङ्घोज्ज्वलानि । सुधास्यन्दिबिम्बाधराणीशसूनो तवऽऽलोकये षण्मुखाम्भोरुहाणि॥१४॥

विशालेषु कर्णान्तदीर्घेष्वजस्नम् दयास्यन्दिषु द्वादशस्वीक्षणेषु। मयीषत्कटाक्षः सकृत् पातितश्चेत् भवेत्ते दयाशील का नाम हानिः॥१५॥

सुताङ्गोद्भवो मेऽसि जीवेति षङ्घा जपन् मन्त्रमीशो मुदा जिघ्रते यान्। जगद्भारभृद्यो जगन्नाथ तेभ्यः किरीटोज्ज्वलेभ्यो नमो मस्तकेभ्यः॥१६॥ स्फुरद्रलकेयूरहाराभिरामः चलत् कुण्डलश्रीलसद्गण्डभागः। कटौ पीतवासाः करे चारुशक्तिः पुरस्तान्ममास्तां पुरारेस्तनूजः॥१७॥

इहऽऽयाहि वत्सेति हस्तान् प्रसार्यऽऽ-ह्वयत्याद्राच्छङ्करे मातुरङ्कात्। समुत्पत्य तातं श्रयन्तं कुमारम् हराश्चिष्टगात्रं भजे बालमूर्तिम्॥१८॥

कुमारेशसूनो गुह स्कन्द सेना-पते शक्तिपाणे मयूराधिरूढ। पुलिन्दात्मजाकान्त भक्तार्तिहारिन् प्रभो तारकारे सदा रक्ष मां त्वम्॥१९॥

प्रशान्तेन्द्रिये नष्टसंज्ञे विचेष्टे कफोद्गारिवक्रे भयोत्कम्पिगात्रे। प्रयाणोन्मुखं मय्यनाथे तदानीम् द्रुतं मे दयालो भवाग्रे गुह त्वम्॥२०॥ कृतान्तस्य दूतेषु चण्डेषु कोपात् दहच्छिन्द्रि भिन्द्वीति मां तर्जयत्सु। मयूरं समारुद्य मा भैरिति त्वम् पुरः शक्तिपाणिर्ममऽऽयाहि शीघ्रम्॥२१॥

प्रणम्यासकृत्पादयोस्ते पतित्वा प्रसाद्य प्रभो प्रार्थयेऽनेकवारम्। न वक्तुं क्षमोऽहं तदानीं कृपाब्ये न कार्यान्तकाले मनागप्युपेक्षा॥२२॥

सहस्राण्डभोक्ता त्वया शूरनामा हतस्तारकः सिंहवऋश्च दैत्यः। ममान्तर्हिदिस्थं मनःक्षेशमेकम् न हंसि प्रभो किं करोमि क यामि॥२३॥

अहं सर्वदा दुःखभारावसन्नो भवान् दीनबन्धुस्त्वदन्यं न याचे। भवद्भक्तिरोधं सदा क्रुप्तबाधम् ममाधिं द्रुतं नाशयोमासुत त्वम्॥२४॥ अपस्मारकुष्ठक्षयार्शः प्रमेह-ज्वरोन्मादगुल्मादिरोगा महान्तः। पिशाचाश्च सर्वे भवत् पत्रभूतिम् विलोक्य क्षणात् तारकारे द्रवन्ते॥२५॥

दृशि स्कन्दमूर्तिः श्रुतौ स्कन्दकीर्तिः मुखे मे पवित्रं सदा तच्चिरत्रम्। करे तस्य कृत्यं वपुस्तस्य भृत्यम् गुहे सन्तु लीना ममाशेषभावाः॥२६॥

मुनीनामुताहो नृणां भक्तिभाजाम् अभीष्टप्रदाः सन्ति सर्वत्र देवाः। नृणामन्त्यजानामपि स्वार्थदाने गुहाद्देवमन्यं न जाने न जाने॥२७॥

कलत्रं सुता बन्धुवर्गः पशुर्वा नरो वाऽथ नारि गृहे ये मदीयाः। यजन्तो नमन्तः स्तुवन्तो भवन्तम् स्मरन्तश्च ते सन्तु सर्वे कुमार॥२८॥ मृगाः पक्षिणो दंशका ये च दुष्टाः तथा व्याधयो बाधका ये मदङ्गे। भवच्छक्तितीक्ष्णाग्रभिन्नाः सुदूरे विनश्यन्तु ते चूर्णितकौश्चशैल॥२९॥

जिनत्री पिता च स्वपुत्रापराधम् सहेते न किं देवसेनाधिनाथ। अहं चातिबालो भवान् लोकतातः क्षमस्वापराधं समस्तं महेश॥३०॥

नमः केकिने शक्तये चापि तुभ्यम् नमश्छाग तुभ्यं नमः कुक्कटाय। नमः सिन्धवे सिन्धुदेशाय तुभ्यम् पुनः स्कन्दमूर्ते नमस्ते नमोऽस्तु॥३१॥

जयानन्दभूमन् जयापारधामन् जयामोघकीर्ते जयानन्दमूर्ते। जयानन्दसिन्धो जयाशेषबन्धो जय त्वं सदा मुक्तिदानेशसूनो॥३२॥ भुजङ्गाख्यवृत्तेन क्रृप्तं स्तवं यः पठेद्धित्तयुक्तो गुहं सम्प्रणम्य। स पुत्रान् कलत्रं धनं दीर्घमायुः लभेत् स्कन्दसायुज्यमन्ते नरः सः॥३३॥

॥ इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं श्री सुब्रह्मण्यभुजङ्गं सम्पूर्णम्॥

॥ कृष्णाष्टकम् ३॥

वसुदेवसुतं देवं कंसचाणूरमदेनम्। देवकीपरमानन्दं कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम्॥१॥ अतसीपुष्पसङ्काशं हारनूपुरशोभितम्। रत्नकङ्कणकेयूरं कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम्॥२॥ कुटिलालकसंयुक्तं पूर्णचन्द्रनिभाननम्। विलसत् कुण्डलधरं कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम्॥३॥ मन्दारगन्धसंयुक्तं चारुहासं चतुभुजम्। बर्हिपिञ्छावचूडाङ्गं कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम्॥४॥ उत्फुल्लपद्मपत्राक्षं नीलजीमूतसन्निभम्। यादवानां शिरोरत्नं कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम्॥५॥ रुक्मिणीकेळिसंयुक्तं पीताम्बरसुशोभितम्। अवाप्ततुलसीगन्धं कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम्॥६॥ गोपिकानां कुचद्वन्द्वं कुङ्कमाङ्कितवक्षसम्। श्रीनिकेतं महेष्वासं कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम्॥७॥

श्रीवत्साङ्कं महोरस्कं वनमालाविराजितम्। शङ्खचकधरं देवं कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम्॥८॥

कृष्णाष्टकमिदं पुण्यं प्रातरुत्थाय यः पठेत्। कोटिजन्मकृतं पापं स्मरणेन विनश्यति॥

॥ इति श्री कृष्णाष्टकं सम्पूर्णम्॥

॥श्री कृष्ण-जननम्॥

निशीथे तम उद्भूते जायमाने जनार्दने। देवक्यां देवरूपिण्यां विष्णुः सर्वगुहाशयः। आविरासीद्यथा प्राच्यां दिशीन्दुरिव पुष्कलः॥८॥

तमद्भुतं बालकमम्बुजेक्षणम् चतुर्भुजं शङ्खगदाद्युदायुधम्। श्रीवत्सलक्ष्मं गलशोभिकौस्तुभम् पीताम्बरं सान्द्रपयोदसौभगम्॥९॥ महार्ह-वैदूर्य-किरीट-कुण्डल-त्विषा परिष्वक्तसहस्रकुन्तलम्। उद्दाम-काञ्चङ्गद-कङ्कणादिभिर्-विरोचमानं वसुदेव ऐक्षत॥१०॥

॥ इति श्रीमद्भागवते महापुराणे पारमहंस्यां संहितायां दशमस्कन्धे पूर्वार्थे तृतीयेऽध्याये श्री कृष्ण-जन्मानुवर्णनम्॥

॥ गोविन्दाष्टकम्॥

सत्यं ज्ञानमनन्तं नित्यमनाकाशं परमाकाशम् गोष्ठप्राङ्गणरिङ्खणलोलमनायासं परमायासम्। मायाकल्पितनानाकारमनाकारं भुवनाकारम् क्ष्मामा नाथमनाथं प्रणमत गोविन्दं परमानन्दम्॥१॥

मृत्स्नामत्सीहेति यशोदाताडनशैशव-सन्त्रासम् व्यादितवक्रालोकितलोकालोकचतुर्दशलोकालिम्। लोकत्रयपुरमूलस्तम्मं लोकालोकमनालोकम् लोकेशं परमेशं प्रणमत गोविन्दं परमानन्दम्॥२॥ त्रैविष्टपरिपुवीरघ्नं क्षितिभारघ्नं भवरोगघ्नम् कैवल्यं नवनीताहारमनाहारं भुवनाहारम्। वैमल्यस्फुटचेतोवृत्तिविशेषाभासमनाभासम् शैवं केवलशान्तं प्रणमत गोविन्दं परमानन्दम्॥३॥

गोपालं प्रभुलीलाविग्रहगोपालं कुलगोपालम् गोपीखेलनगोवर्धनधृतलीलालालितगोपालम्। गोभिर्निगदित-गोविन्दस्फुटनामानं बहुनामानम् गोधीगोचरदूरं प्रणमत गोविन्दं परमानन्दम्॥४॥

गोपीमण्डलगोष्ठीभेदं भेदावस्थमभेदाभम् शश्वद्गोखुरनिर्धृतोद्गतधूलीधूसरसौभाग्यम् । श्रद्धाभक्तिगृहीतानन्दमचिन्त्यं चिन्तितसद्भावम् चिन्तामणिमहिमानं प्रणमत गोविन्दं परमानन्दम्॥५॥

स्नानव्याकुलयोषिद्वस्नमुपादायागमुपारूढम् व्यादित्सन्तीरथ दिग्वस्ना दातुमुपाकर्षन्तं ताः। निर्धूतद्वयशोकविमोहं बुद्धं बुद्धेरन्तःस्थम् सत्तामात्रशरीरं प्रणमत गोविन्दं परमानन्दम्॥६॥ कान्तं कारणकारणमादिमनादिं कालघनाभासम् कालिन्दीगतकालियशिरसि सुनृत्यन्तं मुहुरत्यन्तम्। कालं कालकलातीतं कलिताशेषं कलिदोषघ्नम् कालत्रयगतिहेतुं प्रणमत गोविन्दं परमानन्दम्॥७॥ बुन्दावनभूवि बुन्दारकगण बुन्दाराधित वन्द्येऽहम् कुन्दाभामलमन्दस्मेरसुधानन्दं सुहृदानन्दम्। वन्द्याशेषमहामुनिमानसवन्द्यानन्द्पदद्वन्द्वम् वन्द्यारोषगुणाब्धिं प्रणमत गोविन्दं परमानन्दम्॥८॥ गोविन्दाष्टकमेतदधीते गोविन्दार्पितचेता गोविन्द अच्युत माधव विष्णो गोकुलनायक कृष्णेति। गोविन्दाङ्गि-सरोजध्यान-सुधाजलधौत-समस्ताघः गोविन्दं परमानन्दामृतम् अन्तःस्थं स तमभ्येति॥ ॥ इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं श्री गोविन्दाष्टकं सम्पूर्णम् ॥

॥ मधुराष्टकम्॥

अधरं मधुरं वदनं मधुरं नयनं मधुरं हिसतं मधुरम्। हृद्यं मधुरं गमनं मधुरं मधुराधिपतेरखिलं मधुरम्॥१॥ वचनं मधुरं चरितं मधुरं वसनं मधुरं विततं मधुरम्। चिततं मधुरं भ्रमितं मधुरं मधुराधिपतेरखिलं मधुरम्॥२॥

वेणुर्मधुरो रेणुर्मधुरः पाणिर्मधुरः पादौ मधुरौ। नृत्यं मधुरं सख्यं मधुरं मधुराधिपतेरखिलं मधुरम्॥३॥

गीतं मधुरं पीतं मधुरं भुक्तं मधुरं सुप्तं मधुरम्। रूपं मधुरं तिलकं मधुरं मधुराधिपतेरखिलं मधुरम्॥४॥

करणं मधुरं तरणं मधुरं हरणं मधुरं रमणं मधुरम्। विमतं मधुरं शिमतं मधुरं मधुराधिपतेरखिलं मधुरम्॥५॥

गुज्ञा मधुरा माला मधुरा यमुना मधुरा वीची मधुरा। सिललं मधुरं कमलं मधुरं मधुराधिपतेरखिलं मधुरम्॥६॥

गोपी मधुरा लीला मधुरा युक्तं मधुरं मुक्तं मधुरम्। दृष्टं मधुरं शिष्टं मधुरं मधुराधिपतेरखिलं मधुरम्॥७॥

गोपा मधुरा गावो मधुरा यष्टिर्मधुरा सृष्टिर्मधुरा। दिलतं मधुरं फलितं मधुरं मधुराधिपतेरखिलं मधुरम्॥८॥

॥ इति श्रीमद्वल्लभाचार्यविरचितं मधुराष्टकं सम्पूर्णम्॥

॥ अच्युताष्टकम्॥

अच्युतं केशवं राम-नारायणम् कृष्ण-दामोद्रं वासुद्वं हरिम्। श्रीधरं माधवं गोपिकावल्लभम् जानकीनायकं रामचन्द्रं भजे॥१॥ अच्युतं केशवं सत्यभामाधवम् माधवं श्रीधरं राधिकाराधितम। इन्दिरा मन्दिरं चेतसा सन्दरम देवकीनन्दनं नन्दनं सन्दधे॥२॥ विष्णवे जिष्णवे राङ्विने चिक्रणे रुक्मिणी-रागिने जानकी-जानये। वल्लवी-वल्लभायाऽर्चितायात्मने कंस-विध्वंसिने वंशिने ते नमः॥३॥ कृष्ण गोविन्द हे राम नारायण श्रीपते वासुदेवार्जित-श्रीनिधे। अच्युतानन्त हे माधवाधोक्षज द्वारका-नायक द्रौपदी-रक्षक॥४॥

राक्षसक्षोभितः सीतया शोभितो दण्डकारण्य-भू-पुण्यता-कारणः । लक्ष्मणेनान्वितो वानरैः सेवितो-ऽगस्त्सम्पूजितो राघवः पातु माम्॥५॥

धेनुकारिष्टकोऽनिष्टकृद्-द्वेषिणाम् केशिहा कंसहृद्-वंशिकावादकः। पूतनाकोपकः सूरजा-खेलनो बाल-गोपालकः पातु मां सर्वदा॥६॥

विद्युदाद्योतवान् प्रस्फुरद्वाससम् प्रावृडम्भोदवत् प्रोल्लसद्विग्रहम्। वन्यया मालया शोभितोरस्थलम् लोहिताङ्किद्वयं वारिजाक्षं भजे॥७॥

कुञ्चितैः कुन्तलैभ्राजिमानाननम् रत्नमौलिं लसत् कुण्डलं गण्डयोः। हारकेयूरकं कङ्कण-प्रोज्ज्वलम् किङ्किणी-मञ्जलं श्यामलं तं भजे॥८॥ अच्युतस्याष्टकं यः पठेदिष्टदम् प्रेमतः प्रत्यहं पूरुषः सस्पृहम्। वृत्ततः सुन्दरं वेद्यविश्वम्बरम् तस्य वश्यो हरिर्जायते सत्वरम॥

॥ इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं श्री अच्युताष्टकं सम्पूर्णम्॥

॥रङ्गनाथ गद्यम्॥

स्वाधीन-त्रिविध-चेतनाचेतन-स्वरूप-स्थिति-प्रवृत्ति-भेद्म्' क्षेत्रा-कर्माद्यशेष-दोषासंस्पृष्टं' स्वाभाविकानविधकातिशय- ज्ञान'-बलैश्वर्य'-वीर्य'-शक्ति-तेजः सौशील्य'-वात्सल्य- मार्दवार्जव'-सौहार्द्'-साम्य'-कारुण्य-माधुर्य-गाम्भीर्योदार्य'- चातुर्य'-स्थैर्य'-धेर्य'-शोर्य-पराक्रम'-सत्यकाम'-सत्यसङ्कल्प'- कृतित्व'-कृतज्ञताद्यसङ्ख्येय-कल्याण-गुणगणौघ-महार्णवम्' परब्रह्मभूतं' पुरुषोत्तमं' श्रीरङ्गशायिनम्' अस्मत्स्वामिनं' प्रबुद्ध' नित्य-नियाम्य' नित्य-दास्यैकरसात्मस्वभावोऽहम्' तदेकानुभवः' तदेकप्रियः' परिपूर्णं भगवन्तं' विशद्तमानुभवेन निरन्तरमनुभूय' तद्नुभव-जिनतानविधकातिशय-प्रीतिकारित-अशेषावस्थोचित-

अशेषशेषतैकरतिरूप' नित्य-किङ्करो भवानि॥१॥ स्वात्म-नित्य-नियाम्य'-नित्यदास्यैकरसात्म-स्वभावानुसन्धान-पूर्वक'

भगवद्नविधकातिशय-स्वाम्याद्यखिल-गुणगणानुभवजनित-अनवधिकातिशय-प्रीतिकारित-अशेषावस्थोचित-अशेषशेषतैकरतिरूप'-नित्य-कैङ्कर्य-प्राप्त्युपाय-भूतभक्ति' तदुपाय-सम्यग्ज्ञान' तदुपाय-समीचीनक्रिया' तदनुगुण-सात्विकतास्तिक्यादि समस्तात्म-गुणविहीनः दुरुत्तरानन्त' तद्विपर्यय-ज्ञानिकयानुगुण-अनादिपाप-वासना-महार्णवान्तर्निमग्नः' तिलतैलवत्' दारुविह्नवत्' दुर्विवेच-त्रिगुणक्षणक्षरण-स्वभावाचेतन-प्रकृति-व्याप्तिरूप'-दुरत्यय'-भगवन्माया-तिरोहित-स्वप्रकाशः' अनाद्यविद्या-सञ्चित-अनन्त-अशक्य-विस्नंसन'-कर्मपाश-प्रग्रथितः' अनागत-अनन्तकाल-समीक्षयाऽपि' अदृष्ट-सन्तारोपायः' निखिल-जन्तु-जात-शरण्य! श्रीमन्! नारायण! तव चरणारविन्द्युगळं शरणमहं प्रपद्ये॥२॥ एवमवस्थितस्याऽपि' अर्थित्वमात्रेण' परमकारुणिको भगवान्' स्वानुभव-प्रीत्या' उपनीतैकान्तिक-अत्यन्तिक-नित्य-कैङ्कर्यैकरतिरूप-नित्य-दास्यं' दास्यतीति' विश्वासपूर्वकं भगवन्तं नित्य-किङ्करतां प्रार्थये॥३॥

तवानुभूति-सम्भूत-प्रीतिकारित-दासताम्। देहि मे कृपया नाथ! न जाने गतिमन्यथा॥४॥

सर्वावस्थोचित-अशेषशेषतैकरितस्तव। भवेयं पुण्डरीकाक्ष! त्वमेवैवं कुरुष्व माम्॥५॥

एवम्भूत-तत्त्वयाथात्म्यावबोध-तिदच्छारहितस्याऽपि' एतदुच्चारण-मात्रावलम्बनेन उच्यमानार्थ-परमार्थ-निष्ठम्' मे मनः त्वमेव अद्यैव कारय॥६॥

अपार-करुणाम्बुधे! अनालोचित-विशेषाशेष-लोक-शरण्य! प्रणतार्तिहर! आश्रित-वात्सल्यैक-महोद्धे! अनवरत-विदित-निखिल-भूत-जात-याथात्म्य! सत्यकाम! सत्यसङ्कल्प! आपत्सख! काकुत्स्थ! श्रीमन्! नारायण! पुरुषोत्तम! श्रीरङ्गनाथ! मम नाथ! नमोऽस्तु ते॥

॥ इति श्रीमद्रामानुजविरचितं श्री रङ्गनाथ गद्यं सम्पूर्णम्॥

॥दामोदराष्टकम्॥

नमामीश्वरं सचिदानन्दरूपम् लसत्कुण्डलं गोकुले भ्राजमानम्। यशोदाभियोल्रखलाद-धावमानम् परामृष्टमत्यन्ततो द्भत्य गोप्या॥१॥ रुद्न्तं मुहुर्नेत्रयुग्मं मृजन्तम् कराम्भोजयुग्मेन सातङ्कनेत्रम्। मृहः श्वासकम्पत्रिरेखाङ्ककण्ठ-स्थितग्रैव-दामोदरं भक्तिबद्धम्॥२॥ इतीदक् स्वलीलाभिरानन्दुकुण्डे स्वघोषं निमज्जन्तमाख्यापयन्तम्। तदीयेषिताज्ञेषु भक्तैर्जितत्वम् पुनः प्रेमतस्तं शतावृत्ति वन्दे॥३॥ वरं देव मोक्षं न मोक्षावधिं वा न चान्यं वृणेऽहं वरेषादपीह। इदं ते वपुर्नाथ गोपालबालम् सदा मे मनस्याविरास्तां किमन्यैः॥४॥

इदं ते मुखाम्भोजमत्यन्तनीलैर्-वृतं कृन्तलैः स्निग्ध-रक्तैश्च गोप्या। मुह्श्रुम्बितं बिम्बरक्ताधरं मे मनस्याविरास्ताम् अलं लक्षलाभैः॥५॥ नमो देव दामोदरानन्त विष्णो प्रसीद प्रभो दुःखजालाब्धिमग्नम्। कृपादृष्टिवृष्ट्यातिदीनं बतानु गृहाणेश माम् अज्ञमेध्यक्षिदृश्यः॥६॥ क़्वेरात्मजो बद्धमूर्त्येव यद्वत् त्वया मोचितौ भक्तिभाजौ कृतौ च। तथा प्रेमभक्तिं स्वकं मे प्रयच्छ न मोक्षे ग्रहो मेऽस्ति दामोदरेह॥७॥ नमस्तेऽस्तु दाम्ने स्फुरदीप्तिधाम्ने त्वदीयोदरायाथ विश्वस्य धाम्ने। नमो राधिकायै त्वदीयप्रियायै नमोऽनन्तलीलाय देवाय तुभ्यम्॥८॥ ॥ इति श्रीमदुपद्मपुराणे श्री दामोदुराष्ट्रकं सम्पूर्णम् ॥

॥ नारायण केशादिपादवर्णनम्॥

अग्रे पश्यामि तेजो निबिडतरकलायावलीलोभनीयम् पीयूषाष्ठावितोऽहं तदनु तदुदरे दिव्यकैशोरवेषम्।। तारुण्यारम्भरम्यं परमसुखरसास्वादरोमाश्चिताङ्गै-रावीतं नारदाद्यैविलसदुपनिषत्सुन्दरीमण्डलैश्च॥१॥

नीलाभं कुश्चिताग्रं घनममलतरं संयतं चारुभङ्या रत्नोत्तंसाभिरामं वलयितमुदयचन्द्रकैः पिञ्छजालैः। मन्दारस्रङ्गिवीतं तव पृथुकबरीभारमालोकयेऽहम् स्निग्धश्चेतोर्ध्वपुण्ड्रामपि च सुलिततां फालबालेन्द्रवीथीम्॥२॥

हृद्यं पूर्णानुकम्पार्णवमृदुलहरीचश्चलभ्रूविलासै-रानीलिस्त्रग्धपक्ष्मावलिपरिलिसतं नेत्रयुग्मं विभो ते। सान्द्रच्छायं विशालारुणकमलदलाकारमामुग्धतारम् कारुण्यालोकलीलाशिशिरितभुवनं क्षिप्यतां मय्यनाथे॥३॥ उत्तुङ्गोल्लासिनासं हरिमणिमुकुरप्रोल्लसद्गण्डपाली-व्यालोलत्कर्णपाशाश्चितमकरमणीकुण्डलद्वन्द्वदीप्रम्। उन्मीलद्दन्तपङ्किस्फुरदरुणतरच्छायबिम्बाधरान्तः-प्रीतिप्रस्यन्दिमन्दिस्मतिशिशिरतरं वक्रमुद्धासतां मे॥४॥

बाहुद्वन्द्वेन रत्नोज्वलवलयभृता शोणपाणिप्रवाळे-नोपात्तां वेणुनाळीं प्रसृतनखमयूखाङ्गुलीसङ्गशाराम्। कृत्वा वञ्जारविन्द्रे सुमधुरविकसद्रागमुद्भाव्यमानैः शब्दब्रह्मामृतैस्त्वं शिशिरितभुवनैस्सिञ्च मे कर्णवीथीम्॥५॥

उत्सर्पत्कौस्तुभश्रीतितिभिररुणितं कोमळं कण्ठदेशम् वक्षः श्रीवत्सरम्यं तरळतरसमुद्दीप्रहारप्रतानम्। नानावर्णप्रसूनाविलिकेसलियनीं वन्यमालां विलोल-ल्लोलम्बां लम्बमानामुरिस तव तथा भावये रत्नमालाम्॥ ६॥

अङ्गे पञ्चाङ्गरागैरतिशयविकसत्सौरभाकृष्टलोकम् लीनानेकत्रिलोकीविततिमपि कृशां बिभ्रतं मध्यवल्लीम्। शकाश्मन्यस्ततप्तोज्वलकनकिनभं पीतचेलं दधानम् ध्यायामो दीप्तरिश्मस्फुटमणिरशनािकिङ्गिणीमण्डितं त्वाम्॥७॥ ऊरू चारू तवोरू घनमसृणरुचौ चित्तचोरौ रमाया विश्वक्षोमं विशङ्घा ध्रुवमनिशमुभौ पीतचेलावृताङ्गौ। आनम्राणां पुरस्ताद्र्यसनधृतसमस्तार्थपाळीसमुद्ग-च्छायां जानुद्वयं च क्रमपृथुलमनोज्ञे च जङ्घे निषेवे॥८॥

मञ्जीरं मञ्जनादैरिव पद्भजनं श्रेय इत्यालपन्तम् पादायं भ्रान्तिमज्जत्प्रणतजनमनोमन्दरोद्धारकूर्मम्। उत्तुङ्गाताम्रराजन्नखरिहमकरज्योत्स्नया चाऽश्रितानाम् सन्तापध्वान्तहत्त्वीं तितमनुकलये मङ्गलामङ्गुलीनाम्॥९॥

योगीन्द्राणां त्वदङ्गेष्वधिकसुमधुरं मुक्तिभाजां निवासो भक्तानां कामवर्षद्यतरुकिसलयं नाथ ते पादमूलम्। नित्यं चित्तस्थितं मे पवनपुरपते कृष्ण कारुण्यसिन्धो हत्वा निःशेषतापान्प्रदिशतु परमानन्दसन्दोहलक्ष्मीम्॥१०॥

अज्ञात्वा ते महत्त्वं यदिह निगदितं विश्वनाथ क्षमेथाः स्तोत्रं चैतत्सहस्रोत्तरमधिकतरं त्वत्प्रसादाय भूयात्। द्वेधा नारायणीयं श्रुतिषु च जनुषा स्तुत्यतावर्णनेन स्फीतं लीलावतारैरिदिमह कुरुतामायुरारोग्यसौख्यम्॥११॥

॥ इति श्रीमन्नारायणीये शततम-दशकं सम्पूर्णम्॥

॥ विष्णुभुजङ्गप्रयातस्तोत्रम्॥

चिदंशं विभुं निर्मलं निर्विकल्पम् निरीहं निराकारमोङ्कारगम्यम्। गुणातीतमव्यक्तमेकं तुरीयम् परं ब्रह्म यं वेद तस्मै नमस्ते॥१॥

विशुद्धं शिवं शान्तमाद्यन्तशून्यम् जगजीवनं ज्योतिरानन्दरूपम्। अदिग्देशकालव्यवच्छेदनीयम् त्रयी वक्ति यं वेद तस्मै नमस्ते॥२॥

महायोगपीठे परिभ्राजमाने धरण्यादितत्त्वात्मके शक्तियुक्ते। गुणाहस्करे विह्निबम्बार्धमध्ये समासीनमोङ्कर्णिकेऽष्टाक्षराक्रे ॥३॥ समानोदितानेकसूर्येन्दुकोटि-प्रभापूरतुल्यद्युतिं दुर्निरीक्षम्। न शीतं न चोष्णं सुवर्णावदात-प्रसन्नं सदानन्दसंवित्स्वरूपम्॥४॥

सुनासापुटं सुन्दरभ्रूललाटम् किरीटोचिताकुञ्चितस्त्रिग्धकेशम्। स्फुरत् पुण्डरीकाभिरामायताक्षम् समुत्फुल्लरत्नप्रसूनावतंसम् ॥५॥

लसत् कुण्डलामृष्टगण्डस्थलान्तम् जपारागचोराधरं चारुहासम्। अलिव्याकुलामोलिमन्दारमालम् महोरस्फुरत्कौस्तुभोदारहारम्॥६॥

सुरत्नाङ्गदैरन्वितं बाहुदण्डैः चतुर्भिश्चलत्कङ्कणालङ्कृताग्रैः। उदारोदरालङ्कृतं पीतवस्त्रम् पदद्वन्द्वनिर्धृतपद्माभिरामम् ॥७॥ स्वभक्तेषु सन्दर्शिताकारमेवम् सदा भावयन् सन्निरुद्धेन्द्रियाश्वः। दुरापं नरो याति संसारपारम् परस्मै परेभ्योऽपि तस्मै नमस्ते॥८॥

श्रिया शातकुम्भद्युतिस्निग्धकान्त्या धरण्या च दूर्वादलश्यामलाङ्या। कलत्रद्वयेनामुना तोषिताय त्रिलोकीगृहस्थाय विष्णो नमस्ते॥९॥

शरीरं कलत्रं सुतं बन्धुवर्गम् वयस्यं धनं सद्म भृत्यं भुवं च। समस्तं परित्यज्य हा कष्टमेको गमिष्यामि दुःखेन दूरं किलाहम्॥१०॥

जरेयं पिशाचीव हा जीवतो में वसामक्ति रक्तं च मांसं बलं च। अहो देव सीदामि दीनानुकम्पिम् किमद्यापि हन्त त्वयोदासितव्यम्॥११॥

कफव्याहतोष्णोल्बणश्वासवेग-व्यथाविस्फुरत्सर्वमर्मास्थिबन्धाम्। विचिन्त्याहमन्त्यामसङ्ख्यामवस्थाम् बिभेमि प्रभो किं करोमि प्रसीद॥१२॥ लपन्नच्युतानन्त गोविन्द विष्णो मुरारे हरे नाथ नारायणेति। यथाऽनुस्मरिष्यामि भक्त्या भवन्तम् तथा मे दयाशील देव प्रसीद॥१३॥ भुजङ्गप्रयातं पठेद्यस्त भक्त्या समाधाय चित्ते भवन्तं मुरारे। स मोहं विहायाशु युष्मत्प्रसादात् समाश्रित्य योगं व्रजत्यच्युतं त्वाम्॥१४॥ ॥ इति श्रीमच्छङ्कराचर्यविरचितं श्रीविष्णुभुजङ्गप्रयातस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ कृष्णाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्॥

ॐ अस्य श्रीकृष्णाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रस्य श्रीशेष ऋषिः। अनुष्टुप्-छन्दः। श्रीकृष्णो देवता। श्रीकृष्णप्रीत्यर्थे श्री कृष्णाष्टोत्तरशतनामजपे विनियोगः।

॥ध्यानम्॥

शिखिमुकुटविशेषं नीलपद्माङ्गदेशम् विधुमुखकृतकेशं कौस्तुभापीतवेशम्। मधुररवकलेशं शं भजे भ्रातृशेषम् व्रजजनवनितेशं माधवं राधिकेशम्॥ श्रीशेष तवाच वसुन्धरे वरारोहे जनानामस्ति मुक्तिदम्। सर्वमङ्गलमूर्धन्यमणिमाद्यष्टसिद्धिद्म् ॥ महापातककोटिघ्नं सर्वतीर्थफलप्रदम्। समस्तजपयज्ञानां फलदं पापनाशनम्॥ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि नाम्नामष्टोत्तर शतम्। सहस्रनाम्नां पुण्यानां त्रिरावृत्या तु यत्फलम्॥ एकावृत्या तु कृष्णस्य नामैकं तत्प्रयच्छति। तस्मात्पुण्यतरं चैतत्स्तोत्रं पातकनाशनम्॥ नाम्नामष्टोत्तरशतस्याहमेव ऋषिः प्रिये। छन्दोऽनुष्टृब्देवता तु योगः कृष्णप्रियावहः॥

॥स्तोत्रम्॥

श्रीकृष्णः कमलानाथो वासुदेवः सनातनः। वसुदेवात्मजः पुण्यो लीलामानुषविग्रहः॥१॥

श्रीवत्सकौस्तुभधरो यशोदावत्सलो हरिः। चतुर्भुजात्तचक्रासिगदाशङ्खाम्बुजायुधः ॥२॥

देवकीनन्दनः श्रीशो नन्दगोपप्रियात्मजः। यमुनावेगसंहारी बलभद्रप्रियानुजः॥३॥

पूतनाजीवितहरः शकटासुरभञ्जनः। नन्दव्रजजनानन्दी सिचदानन्दिवग्रहः॥४॥ नवनीतिविलिप्ताङ्गो नवनीतनटोऽनघः। नवनीतनवाहारो मुचुकुन्दप्रसादकः॥५॥ षोडशस्त्रीसहस्रेशस्त्रिभङ्गी मधुराकृतिः। शुकवागमृताब्धीन्दुर्गोविन्दो योगिनां पतिः॥६॥

वत्सवाटचरोऽनन्तो धेनुकासुरभञ्जनः। तृणीकृततृणावर्तो यमलार्जुनभञ्जनः॥७॥

उत्तालतालभेत्ता च तमालश्यामलाकृतिः। गोपगोपीश्वरो योगी कोटिसूर्यसमप्रभः॥८॥

इलापितः परञ्चोतिर्यादवेन्द्रो यदूह्रहः। वनमाली पीतवासाः पारिजातापहारकः॥९॥ गोवर्धनाचलोद्धर्ता गोपालः सर्वपालकः। अजो निरञ्जनः कामजनकः कञ्जलोचनः॥१०॥ मधुहा मथुरानाथो द्वारकानायको बली। वृन्दावनान्तसञ्चारी तुलसीदामभूषणः॥११॥

स्यमन्तकमणेर्हर्ता नरनारायणात्मकः। कुज्जाकृष्णाम्बरधरो मायी परमपूरुषः॥१२॥

मुष्टिकासुरचाणूरमऴयुद्धविशारदः । संसारवैरी कंसारिर्मुरारिर्नरकान्तकः॥१३॥ अनादिब्रह्मचारी च कृष्णाव्यसनकर्षकः। शिशुपालशिरश्छेत्ता दुर्योधनकुलान्तकः॥१४॥

विदुराकूरवरदो विश्वरूपप्रदर्शकः। सत्यवाक् सत्यसङ्कत्यः सत्यभामारतो जयी॥१५॥

सुभद्रापूर्वजो विष्णुर्भीष्ममुक्तिप्रदायकः। जगद्गरुर्जगन्नाथो वेणुनाद्विशारदः॥१६॥ वृषभासुरविध्वंसी बाणासुरकरान्तकः। युधिष्ठिरप्रतिष्ठाता बर्हिबर्हावतंसकः॥१७॥ पार्थसारथिरव्यक्तो गीतामृतमहोद्धिः। कालीयफणिमाणिक्यरञ्जितश्रीपदाम्बुजः॥१८॥ दामोदरो यज्ञभोक्ता दानवेन्द्रविनाशकः। नारायणः परब्रह्म पन्नगारानवाहनः॥१९॥ जलकीडासमासक्तगोपीवस्त्रापहारकः । पुण्यश्लोकस्तीर्थपादो वेदवेद्यो दयानिधिः॥२०॥ सर्वतीर्थात्मकः सर्वग्रहरूपी परात्परः। इत्येवं कृष्णदेवस्य नाम्नामष्टोत्तरं शतम्॥२१॥

कृष्णेन कृष्णभक्तेन श्रुत्वा गीतामृतं पुरा। स्तोत्रं कृष्णप्रियकरं कृतं तस्मान्मया श्रुतम्॥२२॥ कृष्णप्रेमामृतं नाम परमानन्ददायकम्। अत्युपद्रवदुःखघ्नं परमायुष्यवर्धनम्॥२३॥ दानं व्रतं तपस्तीर्थं यत्कृतं त्विह जन्मनि। पठतां श्रुण्वतां चैव कोटिकोटिगुणं भवेत्॥ २४॥ पुत्तप्रदमपुत्ताणामगतीनां गतिप्रदम्। धनावहं दरिद्राणां जयेच्छूनां जयावहम्॥२५॥ शिशूनां गोकुलानां च पुष्टिदं पुण्यवर्धनम्। बालरोगग्रहादीनां शमनं शान्तिकारकम्॥२६॥ अन्ते कृष्णस्मरणदं भवतापत्रयापहम्। असिद्धसाधकं भद्रे जपादिकरमात्मनाम्॥२७॥ कृष्णाय यादवेन्द्राय ज्ञानमुद्राय योगिने। नाथाय रुक्मिणीशाय नमो वेदान्तवेदिने॥ २८॥ इमं मन्त्रं महादेवि जपन्नेव दिवानिशम्। सर्वग्रहानुग्रहभाक् सर्वप्रियतमो भवेत्॥२९॥

पुत्रपौत्रेः परिवृतः सर्वसिद्धिसमृद्धिमान्। निषेव्यभोगानन्तेऽपि कृष्णसायुज्यमाप्युनात्॥३०॥ ॥ इति श्रीब्रह्माण्डे महापुराणे वायुप्रोक्ते मध्यभागे तृतीय उपोद्धातपादे भार्गवचरिते षद्भिशत्तमोऽध्यायान्तर्गत श्रीकृष्णाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ दक्षिणामूर्त्यष्टकम्॥

विश्वं द्र्पणदृश्यमाननगरीतुल्यं निजान्तर्गतम् पश्यन्नात्मिन मायया बिहरिवोद्भृतं यदा निद्रया। यः साक्षात्कुरुते प्रबोधसमये स्वात्मानमेवाद्वयम् तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये॥१॥

बीजस्यान्तरिवाङ्करो जगदिदं प्राङ्निर्विकल्पं पुनः मायाकल्पितदेशकालकलनावैचित्र्यचित्रीकृतम्। मायावीव विजृम्भयत्यपि महायोगीव यः स्वेच्छया तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये॥२॥

यस्यैव स्फुरणं सदाऽऽत्मकमसत्कल्पार्थगं भासते साक्षात् तत्त्वमसीति वेदवचसा यो बोधयत्याश्रितान्। यत्साक्षात्करणाद्भवेन्न पुनरावृत्तिर्भवाम्भोनिधौ तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये॥३॥ नानाच्छिद्रघटोद्रस्थितमहादीपप्रभाभास्वरम् ज्ञानं यस्य तु चक्षुरादिकरणद्वारा बिहः स्पन्दते। जानामीति तमेव भान्तमनुभात्येतत्समस्तं जगत् तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये॥४॥

देहं प्राणमपीन्द्रियाण्यपि चलां बुद्धं च शून्यं विदुः स्त्रीबालान्धजडोपमास्त्वहमिति भ्रान्ता भृशं वादिनः। मायाशक्तिविलासकल्पितमहाव्यामोहसंहारिणे तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये॥५॥

राहुग्रस्तिदवाकरेन्दुसदृशो मायासमाच्छादनात् सन्मात्रः करणोपसंहरणतो योऽभूत्सुषुप्तः पुमान्। प्रागस्वाप्समिति प्रबोधसमये यः प्रत्यभिज्ञायते तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये॥६॥

बाल्यादिष्विप जाग्रदादिषु तथा सर्वास्ववस्थास्विप व्यावृत्तास्वनुवर्तमानमहिमत्यन्तः स्फुरन्तं सदा। स्वात्मानं प्रकटीकरोति भजतां यो मुद्रया भद्रया तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये॥७॥ विश्वं पश्यति कार्यकारणतया स्वस्वामिसम्बन्धतः शिष्याचार्यतया तथैव पितृपुत्राद्यात्मना भेदतः। स्वप्ने जाग्रति वा य एष पुरुषो मायापरिभ्रामितः तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये॥८॥

भूरम्भांस्यनलोऽनिलोऽम्बरमहर्नाथो हिमांशुः पुमान् इत्याभाति चराचरात्मकिमदं यस्यैव मूर्त्यष्टकम्। नान्यत् किञ्चन विद्यते विमृशतां यस्मात्परस्माद्विभोः तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये॥

सर्वात्मत्विमिति स्फुटीकृतिमिदं यस्मादमुष्मिन् स्तवे तेनास्य श्रवणात्तदर्थमननाष्ट्यानाच सङ्कीर्तनात्। सर्वात्मत्वमहाविभूतिसहितं स्यादीश्वरत्वं स्वतः सिध्येत् तत्पुनरष्ट्धा परिणतं चैश्वर्यमव्याहतम्॥

॥ इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं श्री दक्षिणामूर्त्यष्टकं सम्पूर्णम्॥

वटविटपिसमीपे भूमिभागे निषण्णम् सकलमुनिजनानां ज्ञानदातारमारात्। त्रिभुवनगुरुमीशं दक्षिणामूर्तिदेवम् जननमरणदुःखच्छेददक्षं नमामि॥

॥ तोटकाष्टकम्॥

शङ्करं शङ्कराचार्यं केशवं बादरायणम्। सूत्रभाष्यकृतौ वन्दे भगवन्तौ पुनः पुनः॥

नारायणं पद्मभुवं विसिष्ठं शक्तिं च तत्पुत्रपराशरं च व्यासं शुकं गौडपदं महान्तं गोविन्दयोगीन्द्रमथास्य शिष्यम्। श्री शङ्कराचार्यमथास्य पद्मपादं च हस्तामलकं च शिष्यम् तं तोटकं वार्तिककारमन्यानस्मद्गुरून् सन्ततमानतोऽस्मि॥

विदिताखिलशास्त्रसुधाजलधे महितोपनिषत् कथितार्थनिधे। हृदये कलये विमलं चरणं भव शङ्कर देशिक मे शरणम्॥१॥

करुणावरुणालय पालय मां भवसागरदुःखविदूनहृदम्। रचयाखिलदुर्शनतत्त्वविदं भव राङ्कर देशिक मे शरणम्॥२॥

भवता जनता सुहिता भविता निजबोधविचारण-चारुमते। कलयेश्वरजीवविवेकविदं भव राङ्कर देशिक मे शरणम्॥३॥ भव एव भवानिति में नितरां समजायत चेतिस कौतुकिता। मम वारय मोहमहाजलिधं भव शङ्कर देशिक मे शरणम्॥४॥ सुकृतेऽधिकृते बहुधा भवतो भविता समदर्शनलालसता। अतिदीनमिमं परिपालय मां भव शङ्कर देशिक मे शरणम्॥५॥ जगतीमवितुं कलिताकृतयो विचरन्ति महामहसरछलतः। अहिमांशुरिवात्र विभासि गुरो भव शङ्कर देशिक मे शरणम्॥६॥ गुरुपुङ्गव पुङ्गवकेतन ते समतामयतां न हि कोऽपि सुधीः। शरणागतवत्सल तत्त्वनिधे भव शङ्कर देशिक मे शरणम्॥७॥ विदिता न मया विश्वदैककला न च किञ्चन काञ्चनमस्ति गुरो। द्भतमेव विधेहि कृपां सहजां भव शङ्कर देशिक मे शरणम्॥८॥ ॥ इति श्री तोटकाचार्यविरचितं श्री तोटकाष्टकं सम्पूर्णम्॥

॥ शङ्कराचार्याष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्॥ ॥ध्यानम्॥

कैलासाचल-मध्यस्थं कामिताभीष्टदायकम्। ब्रह्मादि-प्रार्थना-प्राप्त-दिव्यमानुष-विग्रहम् ॥ भक्तानुग्रहणैकान्त-शान्त-स्वान्त-समुज्ज्वलम्। संयज्ञं संयमीन्द्राणां सार्वभौमं जगद्गुरुम्॥ किङ्करीभूतभक्तेनः पङ्कजातविशोषणम्। ध्यायामि शङ्कराचार्यं सर्वलोकैकशङ्करम् ॥

॥स्तोत्रम्॥

श्रीशङ्कराचार्यवर्यो ब्रह्मानन्दप्रदायकः। अज्ञानितिमिरादित्यः सुज्ञानाम्बुधिचन्द्रमा॥१॥ वर्णाश्रमप्रतिष्ठाता श्रीमान् मुक्तिप्रदायकः। शिष्योपदेशनिरतो भक्ताभीष्टप्रदायकः॥२॥ सूक्ष्मतत्त्वरहस्यज्ञः कार्याकार्यप्रबोधकः। ज्ञानमुद्राङ्कितकरः शिष्य-हृत्ताप-हारकः॥३॥

परिवाजाश्रमोद्धर्ता सर्वतन्त्रस्वतन्त्रधीः। अद्वैतस्थापनाचार्यः साक्षाच्छङ्कररूपधृक्॥४॥ षण्मतस्थापनाचार्यस्त्रयीमार्गप्रकाशकः। वेदवेदान्ततत्त्वज्ञो दुर्वादिमतखण्डनः॥५॥ वैराग्यनिरतः शान्तः संसारार्णवतारकः। प्रसन्नवदनाम्भोजः परमार्थप्रकाशकः॥६॥ पुराणस्मृतिसारज्ञो नित्यतृप्तो महच्छुचिः। नित्यानन्दो निरातङ्को निःसङ्गो निर्मलात्मकः॥७॥ निर्ममो निरहङ्कारो विश्ववन्द्यपदाम्बुजः। सत्त्वप्रदश्च सद्भावः सङ्खातीतगुणोज्ज्वलः॥८॥ अनघः सारहृदयः सुधीः सारस्वतप्रदः। सत्यात्मा पुण्यशीलश्च साह्ययोगविचक्षणः॥९॥ तपोराशिर्महातेजा गुणत्रयविभागवित्। कलिघ्नः कालकर्मज्ञस्तमोगुणनिवारकः॥१०॥ भगवान् भारतीजेता शारदाह्वानपण्डितः। धर्माधर्मविभागज्ञो लक्ष्यभेदप्रदर्शकः॥११॥

नादबिन्दुकलाभिज्ञो योगिहृत्पद्मभास्करः। अतीन्द्रिय-ज्ञाननिधिर्नित्यानित्यविवेकवान्॥१२॥ चिदानन्दश्चिन्मयात्मा परकाय-प्रवेशकृत्। अमानुष-चरित्राढ्यः क्षेमदायी क्षमाकरः॥१३॥ भव्यो भद्रप्रदो भूरिमहिमा विश्वरञ्जकः। स्वप्रकाराः सदाधारो विश्वबन्धुः शुभोद्यः॥१४॥ विशालकीर्तिर्वागीशः सर्वलोकहितोत्सुकः। कैलासयात्रा-सम्प्राप्तश्चन्द्रमौलि-प्रपूजकः ॥१५॥ काञ्चां श्रीचक-राजाख्य-यन्त्रस्थापन-दीक्षितः। श्रीचकात्मक-ताटङ्क-तोषिताम्बा-मनोरथः ॥१६॥ श्रीब्रह्मसूत्रोपनिषद्भाष्यादिग्रन्थकल्पकः। चतुर्दिकतुराम्नायप्रतिष्ठाता महामतिः॥१७॥ द्विसप्तति-मतोच्छेत्ता सर्वदिग्विजयप्रभुः। काषायवसनोपेतो भस्मोद्धूलितविग्रहः॥१८॥

ज्ञानात्मकैकदण्डाढ्यः कमण्डलुलसत्करः। गुरुभूमण्डलाचार्यो भगवत्पादसंज्ञकः॥१९॥

व्याससन्दर्शनप्रीत ऋष्यशृङ्गपुरेश्वरः। सौन्दर्यलहरीमुख्यबहुस्तोत्रविधायकः॥२०॥ चतुःषष्टिकलाभिज्ञो ब्रह्मराक्षस-मोक्षदः। श्रीमन्मण्डनमिश्राख्यस्वयम्भूजयसन्नुतः॥२१॥ तोटकाचार्यसम्पूज्यः पद्मपादार्चिताङ्किकः। हस्तामलकयोगीन्द्रब्रह्मज्ञानप्रदायकः ॥२२॥ सुरेश्वराख्य-सच्छिष्य-सन्न्यासाश्रम-दायकः। नृसिंहभक्तः सद्रलगर्भहेरम्बपूजकः। व्याख्यासिंहासनाधीशो जगत्पूज्यो जगद्गुरुः॥२३॥ ॥ इति श्री शङ्कराचार्याष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ हनुमान् चालीसा॥

श्रीगुरु चरन सरोज रज निज मनु मुकुर सुधार। बरनऊँ रघुवर विमल यश जो दायकु फल चार॥ बुद्धिहीन तनु जानिके सुमिरों पवनकुमार। बल बुद्धि विद्या देहु मोहिं हरहु कलेस विकार॥

॥ चौपाई॥

जय हनुमान ज्ञान गुण सागर। जय कपीश तिहुँ लोक उजागर॥१॥ राम दूत अतुलित बल धामा। अञ्जनिपुत्र पवनसुत नामा॥२॥ महावीर विक्रम बजरङ्गी। कुमति निवार सुमति के सङ्गी॥३॥ कञ्चन बरन विराज सुवेसा। कानन कुण्डल कुञ्चित केशा॥४॥

हाथ वज्र औ ध्वजा विराजै। काँधे मूँज जनेऊ साजै॥५॥ सङ्कर सुवन केसरीनन्दन। तेज प्रताप महा जग वन्दन॥६॥ विद्यावान गुणी अति चातुर। राम काज करिबे को आतुर॥७॥ प्रभु चरित्र सुनिबं को रसिया। राम लखन सीता मन बसिया॥८॥ राम लक्ष्मण जानकी। जय बोलो हनुमान् की॥ सूक्ष्म रूप धरि सियहिं दिखावा। विकट रूप धरि लङ्क जरावा॥९॥ भीम रूप धरि असुर सँहारे। रामचन्द्र के काज सँवारे॥१०॥ लाय सजीवन लखन जियाये। श्रीरघुवीर हरिष उर लाये॥११॥ रघुपति कीन्ही बहुत बडाई। तुम मम प्रिय भरत सम भाई॥१२॥

सहस वदन तुम्हरो यश गावैं। अस कहि श्रीपति कण्ठ लगावैं॥१३॥ सनकादिक ब्रह्मादि मुनीशा। नारद शारद सहित अहीशा॥१४॥ यम कुबेर दिक्पाल जहाँ ते। कवि कोविद कहि सके कहाँ ते॥ १५॥ तुम उपकार सुग्रीवहिं कीन्हा। राम मिलाय राज पद दीन्हा॥१६॥ राम लक्ष्मण जानकी। जय बोलो हनुमान् की॥ तुम्हरो मन्त्र विभीषण माना। लङ्केश्वर भये सब जग जाना॥१७॥ युग सहस्र योजन पर भानू। लील्यो ताहि मधुर फल जानू॥१८॥ प्रभु मुद्रिका मेलि मुख माहीं। जलिंध लाँघि गये अचरज नाहीं॥१९॥ दुर्गम काज जगत के जेते। सुगम अनुग्रह तुम्हरे तेते॥२०॥ राम दुआरे तुम रखवारे। होत न आज्ञा बिन पैसारे॥२१॥

सब सुख लहै तुम्हारी सरना। तुम रक्षक काहू को डर ना॥२२॥ आपन तेज सम्हारो आपै। तीनों लोक हाँक तें काँपै॥२३॥ भूत पिशाच निकट नहिं आवै। महावीर जब नाम सुनावै॥२४॥ राम लक्ष्मण जानकी। जय बोलो हनुमान् की॥ नाञौ रोग हरे सब पीरा। जपत निरन्तर हनुमत वीरा॥२५॥ सङ्कट से हनुमान छुडावै। मन क्रम वचन ध्यान जो लावै॥२६॥ सब पर राम तपस्वी राजा। तिन के काज सकल तुम साजा॥२७॥ और मनोरथ जो कोई लावै। दासु अमित जीवन फल पावै॥२८॥ चारों युग प्रताप तुम्हारा। है प्रसिद्ध जगत उजियारा॥२९॥ साधु सन्त के तुम रखवारे। असुर निकन्दन राम दुलारे॥३०॥

अष्ट सिद्धि नव निधि के दाता। अस बर दीन जानकी माता॥३१॥ राम रसायन तुम्हरे पासा। सदा रहो रघुपति के दासा॥३२॥ राम लक्ष्मण जानकी। जय बोलो हनुमान् की॥ तुम्हरे भजन राम को पावै। जन्म जन्म के दुख बिसरावै॥३३॥ अन्त काल रघुपति पुर जाई। जहाँ जन्मि हरिभक्त कहाई॥३४॥ और देवता चित्त न धरई। हनुमत सेई सर्व सुख करई॥३५॥

सङ्कट कटै मिटै सब पीरा। जो सुमिरै हनुमत बलवीरा॥३६॥ जै जै जै हनुमान गोसाई। कृपा करहु गुरु देव की नाई॥३७॥ यह शत पार पाठ कर कोई। छुटहि बंदि महा सुख होई॥३८॥ यो यह पढ़ै हनुमान् चलीसा। होय सिद्धि साखी गौरीसा॥३९॥ तुलसीदास सदा हरि चेरा। कीजै नाथ हृदय मँह डेरा॥४०॥ राम लक्ष्मण जानकी। जय बोलो हनुमान् की॥

॥ हनुमत् पश्चरत्नम्॥

वीताखिल-विषयेच्छं जातानन्दाश्रु-पुलकमत्यच्छम्। सीतापति-दूताद्यं वातात्मजमद्य भावये हृद्यम्॥१॥ तरुणारुण-मुख-कमलं करुणा-रसपूर-पूरितापाङ्गम्। सञ्जीवनमाशासे मञ्जल-महिमानमञ्जना-भाग्यम्॥२॥ शम्बरवैरि-शरातिगमम्बुजदल-विपुल-लोचनोदारम्। कम्बुगलमनिलदिष्टं बिम्ब-ज्वलितोष्ठमेकमवलम्बे॥३॥

दूरीकृत-सीतार्तिः प्रकटीकृत-रामवैभव-स्फूर्तिः। दारित-दशमुख-कीर्तिः पुरतो मम भातु हनुमतो मूर्तिः॥४॥

वानर-निकराध्यक्षं दानव-कुल-कुमुद्द-रविकर-सदृशम्। दीन-जनावन-दीक्षं पवनतपः पाकपुञ्जमद्राक्षम्॥५॥

एतत् पवनसुतस्य स्तोत्रं यः पठित पञ्चरत्नाख्यम्। चिरिमह निखिलान् भोगान् भुक्तवा श्रीराम-भक्तिभाग् भवित॥६॥ ॥इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं श्री हनुमत्-पञ्चरत्नं सम्पूर्णम्॥

यत्र यत्र रघुनाथकीर्तनं तत्र तत्र कृत-मस्तकाञ्जलिम्। बाष्पवारिपरिपूर्ण-लोचनं मारुतिं नमत राक्षसान्तकम्॥

> उल्लह्य सिन्धोः सिललं सलीलम् यः शोकविह्नं जनकात्मजायाः। आदाय तेनैव ददाह लङ्काम् नमामि तं प्राञ्जलिराञ्जनेयम्॥

बुद्धिर्बलं यशो धैर्यं निर्भयत्वम् अरोगता। अजाड्यं वाक्पटुत्वं च हनुमत्स्मरणाद्भवेत्॥ असाध्यसाधक स्वामिन् असाध्यं तव किं वद्। रामदूतकृपसिन्धो मत्कार्यं साधय प्रभो॥

॥ आञ्जनेयाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्॥

आञ्जनेयो महावीरो हनुमान् मारुतात्मजः।
तत्त्वज्ञानप्रदः सीतादेवीमुद्राप्रदायकः॥१॥
अशोकविनकाच्छेत्ता सर्वमायाविभञ्जनः।
सर्वबन्धविमोक्ता च रक्षोविध्वंसकारकः॥२॥
परविद्यापरीहर्ता परशौर्यविनाशकः।
परमन्त्रिनराकर्ता परयन्त्रप्रभेदकः॥३॥
सर्वग्रहविनाशी च भीमसेनसहायकृत्।
सर्वदुःखहरः सर्वलोकचारी मनोजवः॥४॥
पारिजातदुमूलस्थः सर्वमन्त्रस्वरूपवान्।
सर्वतन्त्रस्वरूपी च सर्वयन्त्रात्मिकस्तथा॥५॥

कपीश्वरो महाकायः सर्वरोगहरः प्रभुः। बलसिद्धिकरः सर्वविद्यासम्पत्प्रदायकः॥६॥ कपिसेनानायकश्च भविष्यचतुराननः। कुमारब्रह्मचारी च रत्नकुण्डलदीप्तिमान्॥७॥ चञ्चलद्वालसन्नद्धो लम्बमानशिखोज्ज्वलः। गन्धर्वविद्यातत्त्वज्ञो महाबलपराक्रमः॥८॥ कारागृहविमोक्ता च शृङ्खलाबन्धमोचकः। सागरोत्तारकः प्राज्ञो रामदूतः प्रतापवान्॥९॥ वानरः केसरीसूनुः सीताशोकनिवारणः। अञ्जनागर्भसम्भूतो बालार्कसदृशाननः॥१०॥ विभीषणप्रियकरो दशग्रीवकुलान्तकः। लक्ष्मणप्राणदाता च वज्रकायो महाद्युतिः॥११॥ चिरञ्जीवी रामभक्तो दैत्यकार्यविघातकः। अक्षहन्ता काञ्चनाभः पञ्चवऋो महातपाः॥१२॥ लङ्किणीभञ्जनः श्रीमान् सिंहिकाप्राणभञ्जनः। गन्धमादनशैलस्थो लङ्कापुरविदाहकः॥१३॥ सुग्रीवसिचवो धीरः शूरो दैत्यकुलान्तकः। सुरार्चितो महातेजो रामचूडामणिप्रदः॥१४॥ कामरूपी पिङ्गलाक्षो विधिमैनाकपूजितः। कबलीकृतमार्ताण्डमण्डलो विजितेन्द्रियः॥१५॥ रामसुग्रीवसन्धाता महिरावणमर्दनः। स्फटिकाभो वागधीशो नवव्याकृतिपण्डितः॥१६॥ चतुर्बाहुर्दीनबन्धुर्महात्मा भक्तवत्सलः।

सञ्जीवननगाहर्ता श्चिर्वाग्मी धृतव्रतः॥१७॥

कालनेमिप्रमथनो हिरमर्कटमर्कटः। दान्तः शान्तः प्रसन्नात्मा शतकण्ठमदापहः॥१८॥ योगी रामकथालोलः सीतान्वेषणपण्डितः। वज्रदंष्ट्रो वज्रनखो रुद्रवीर्यसमुद्भवः॥१९॥ इन्द्रजित्प्रहितामोघब्रह्मास्त्रविनिवारकः। पार्थध्वजाग्रसंवासी शरपञ्जरहेलकः॥२०॥ दशबाहुर्लोकपूज्यो जाम्बवत्प्रीतिवर्धनः। सीतासमेतश्रीरामपादसेवाधुरन्धरः ॥२१॥

॥ इति श्री आञ्जनेयाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ हरिहरात्मजाष्टकम्॥

हरिवरासनं विश्वमोहनम् हरिदधीश्वरम् आराध्यपादुकम्। अरिविमर्दनं नित्यनर्तनम् हरिहरात्मजं देवमाश्रये॥१॥ चरणकीर्तनं भक्तमानसम् भरणलोलुपं नर्तनालसम्। अरुणभासुरं भूतनायकम् हरिहरात्मजं देवमाश्रये॥२॥ प्रणयसत्यकं प्राणनायकम् प्रणतकल्पकं सुप्रभञ्चितम्। प्रणवमन्दिरं कीर्तनप्रियम् हरिहरात्मजं देवमाश्रये॥३॥ तुरगवाहनं सुन्दराननम् वरगदायुधं वेदवर्णितम्। गुरुकृपाकरं कीर्तनप्रियम् हरिहरात्मजं देवमाश्रये॥४॥

त्रिभुवनार्चितं देवतात्मकम् त्रिनयनप्रभुं दिव्यदेशिकम्। त्रिदशपूजितं चिन्तितप्रदम् हरिहरात्मजं देवमाश्रये॥५॥

भवभयापहं भावुकावकम् भुवनमोहनं भूतिभूषणम्। धवलवाहनं दिव्यवारणम् हरिहरात्मजं देवमाश्रये॥६॥

कलमृदुस्मितं सुन्दराननम् कलभकोमलं गात्रमोहनम्। कलभकेसरीं वाजिवाहनम् हरिहरात्मजं देवमाश्रये॥७॥

श्रितजनप्रियं चिन्तितप्रदम् श्रुतिविभूषणं साधुजीवनम्। श्रुतिमनोहरं गीतलालसम् हरिहरात्मजं देवमाश्रये॥८॥

॥ इति श्री हरिहरात्मजाष्टकं सम्पूर्णम्॥

॥ वेङ्कटेश सुप्रभातम्॥

कौसल्या सुप्रजा राम पूर्वा सन्ध्या प्रवर्तते। उत्तिष्ठ नरशार्दूल कर्तव्यं दैवमाह्निकम्॥१॥

उत्तिष्ठोत्तिष्ठ गोविन्द उत्तिष्ठ गरुडध्वज। उत्तिष्ठ कमलाकान्त त्रैलोक्यं मङ्गलं कुरु॥२॥

मातः समस्तजगतां मधुकैटभारेः वक्षोविहारिणि मनोहरदिव्यमूर्ते। श्रीस्वामिनि श्रितजनप्रियदानशीले श्रीवेङ्कटेशद्यिते तव सुप्रभातम्॥३॥

तव सुप्रभातमरविन्दलोचने भवतु प्रसन्नमुखचन्द्रमण्डले। विधिशङ्करेन्द्रवनिताभिरचिते वृषशैलनाथद्यते द्यानिधे॥४॥ अत्र्यादिसप्तऋषयः समुपास्य सन्ध्याम् आकाशसिन्धुकमलानि मनोहराणि। आदाय पादयुगमर्चियतुं प्रपन्नाः शेषाद्रिशेखरविभो तव सुप्रभातम्॥५॥

पञ्चाननाज्जभवषण्मुखवासवाद्याः त्रैविकमादिचरितं विबुधाः स्तुवन्ति। भाषापितः पठित वासरशुद्धिमारात् शेषाद्रिशेखरिवभो तव सुप्रभातम्॥६॥

ईषत्प्रफुल्ल-सरसीरुह-नारिकेल-पूगद्धमादि-सुमनोहरपालिकानाम्। आवाति मन्दमनिलः सह दिव्यगन्धैः शेषाद्रिशेखरविभो तव सुप्रभातम्॥७॥

उन्मील्य नेत्रयुगमुत्तमपञ्जरस्थाः पात्राविशष्टकदलीफलपायसानि । भुक्तवा सलीलमथ केलिशुकाः पठन्ति शेषाद्रिशेखरविभो तव सुप्रभातम्॥८॥ तन्त्रीप्रकर्षमधुरस्वनया विपञ्चा गायत्यनन्तचरितं तव नारदोऽपि। भाषासमग्रमसकृत्करचाररम्यम् शेषाद्रिशेखरविभो तव सुप्रभातम्॥९॥

भृङ्गावली च मकरन्दरसानुविद्ध-झङ्कारगीत निनदैः सह सेवनाय। निर्यात्युपान्तसरसीकमलोदरेभ्यः शेषाद्रिशेखरविभो तव सुप्रभातम्॥१०॥

योषागणेन वरदिप्तविमथ्यमाने घोषालयेषु दिधमन्थनतीव्रघोषाः। रोषात्कलिं विद्धते ककुभश्च कुम्भाः शेषाद्रिशेखरविभो तव सुप्रभातम्॥११॥

पद्मेशिमत्रशतपत्रगतालिवर्गाः हर्तुं श्रियं कुवलयस्य निजाङ्गलक्ष्म्या। भेरीनिनादिमव बिभ्रति तीव्रनादम् शेषाद्रिशेखरविभो तव सुप्रभातम्॥१२॥ श्रीमन्नभीष्टवरदाखिललोकबन्धो श्रीश्रीनिवास जगदेकदयैकसिन्धो। श्रीदेवतागृहभुजान्तरदिव्यमूर्ते श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम्॥१३॥

श्रीस्वामिपुष्करिणिकाऽऽस्रविनर्मलाङ्गाः श्रेयोऽर्थिनो हरिवरिश्चसनन्दनाद्याः। द्वारे वसन्ति वरवेत्रहतोत्तमाङ्गाः श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम्॥१४॥

श्रीशेषशैल-गरुडाचल-वेङ्कटाद्रि-नारायणाद्रि-वृषभाद्रि-वृषाद्रि-मुख्याम्। आख्यां त्वदीय वसतेरनिशं वदन्ति श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम्॥१५॥

सेवापराः शिव-सुरेश-कृशानु-धर्म-रक्षोऽम्बुनाथ-पवमान-धनाधिनाथाः। बद्धाञ्जलि-प्रविलसन्निजशीर्ष-देशाः श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम्॥१६॥ धाटीषु ते विहगराज-मृगाधिराज-नागाधिराज-गजराज-हयाधिराजाः। स्वस्वाधिकार-महिमाऽधिकमर्थयन्ते श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम्॥१७॥

सूर्येन्दु-भौम-बुध-वाक्पति-काव्य-सौरि-स्वर्भानु-केतु-दिविषत्परिषत्प्रधानाः। त्वद्दास-दास-चरमावधि-दासदासाः श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम्॥१८॥

त्वत् पाद्धूलिभरितस्फुरितोत्तमाङ्गाः स्वर्गापवर्गनिरपेक्ष-निजान्तरङ्गाः। कल्पागमाऽऽकलनयाऽऽकुलतां लभन्ते श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम्॥१९॥

त्वद्गोपुराग्रशिखराणि निरीक्षमाणाः स्वर्गापवर्गपदवीं परमां श्रयन्तः। मर्त्या मनुष्यभुवने मतिमाश्रयन्ते श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम्॥२०॥ श्रीभूमिनायक दयादिगुणामृताब्ये देवाधिदेव जगदेकशरण्यमूर्ते। श्रीमन्ननन्त गरुडादिभिरर्चिताङ्के श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम्॥२१॥

श्रीपद्मनाभ पुरुषोत्तम वासुदेव वैकुण्ठ माधव जनार्दन चक्रपाणे। श्रीवत्सचिह्न शरणागत-पारिजात श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम्॥२२॥

कन्दर्पद्र्पहरसुन्दरिव्यमूर्ते कान्ताकुचाम्बुरुह-कुङ्मल-लोलदृष्टे। कल्याणनिर्मलगुणाकर दिव्यकीर्ते श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम्॥२३॥

मीनाकृते कमठ कोल नृसिंह वर्णिन् स्वामिन् परश्वथ तपोधन रामचन्द्र। शेषांशराम यदुनन्दन कल्किरूप श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम्॥२४॥ एला-लवङ्ग-घनसार-सुगन्धि-तीर्थम् दिव्यं वियत्सरिति हेमघटेषु पूर्णम्। धृत्वाऽद्य वैदिकशिखामणयः प्रहृष्टाः तिष्ठन्ति वेङ्कटपते तव सुप्रभातम्॥२५॥

भास्वानुदेति विकचानि सरोरुहाणि सम्पूरयन्ति निनदैः ककुभो विहङ्गाः। श्रीवैष्णवाः सततमर्थित-मङ्गलास्ते धामाऽऽश्रयन्ति तव वेङ्कट सुप्रभातम्॥२६॥

ब्रह्मादयः सुरवराः समहर्षयस्ते सन्तः सनन्दन मुखास्तव योगिवर्याः। धामान्तिके तव हि मङ्गलवस्तुहस्ताः श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम्॥२७॥

लक्ष्मीनिवास निरवद्यगुणैकसिन्धो संसार-सागर-समुत्तरणैकसेतो । वेदान्तवेद्य निजवैभव भक्तभोग्य श्रीवेङ्कटाचलपते तव सुप्रभातम्॥ २८॥ इत्थं वृषाचलपतेरिह सुप्रभातम् ये मानवाः प्रतिदिनं पठितुं प्रवृत्ताः। तेषां प्रभातसमये स्मृतिरङ्गभाजाम् प्रज्ञां परार्थसुलभां परमां प्रसूते॥२९॥ ॥इति श्री वेङ्कटेश सुप्रभातम् सम्पूर्णम्॥

॥ वेङ्कटेश स्तोत्रम्॥

कमलाकुच-चूचुक-कुङ्कुमतो नियतारुणितातुल-नीलतनो। कमलायतलोचन लोकपते विजयी भव वेङ्कटशैलपते॥१॥ सचतुर्मुख-षण्मुख-पञ्चमुख-प्रमुखाखिलदैवतमौलिमणे। शारणागतवत्सल सारिनधे परिपालय मां वृषशैलपते॥२॥ अतिवेलतया तव दुर्विषहैरनुवेलकृतैरपराधशतैः। भिरतं त्वरितं वृषशैलपते परया कृपया परिपाहि हरे॥३॥ अधिवेङ्कटशैलमुदारमते जनताभिमताधिकदानरतात्। परदेवतया गदितान्निगमैः कमलादियतान्न परं कलये॥४॥ कलवेणुरवावशगोपवधू शतकोटिवृतात्स्मरकोटिसमात्। प्रतिवल्लविकाभिमतात्सुखदात् वसुदेवसुतान्न परं कलये॥५॥

अभिरामगुणाकर दाशरथे जगदेकधनुर्घर धीरमते। रघुनायक राम रमेश विभो वरदो भव देव द्याजलघे॥६॥ अवनीतनया-कमनीयकरं रजनीकरचारुमुखाम्बुरुहम्। रजनीचरराजतमोमिहिरं महनीयमहं रघुराम मये॥७॥ सुमुखं सुहृदं सुलभं सुखदं स्वनुजं च सुखायममोघशरम्। अपहाय रघूद्वहमन्यमहं न कथञ्चन कञ्चन जातु भजे॥८॥ विना वेङ्कटेशं न नाथो न नाथः सदा वेङ्कटेशं स्मरामि स्मरामि। हरे वेङ्कटेश प्रसीद प्रसीद प्रियं वेङ्कटेश प्रयच्छ प्रयच्छ॥९॥ अहं दूरतस्ते पदाम्भोजयुग्म प्रणामेच्छयाऽऽगत्य सेवां करोमि। सकृत्सेवया नित्यसेवाफलं त्वम् प्रयच्छ प्रयच्छ प्रभो वेङ्कटेश॥१०॥ अज्ञानिना मया दोषानशेषान् विहितान् हरे। क्षमस्व त्वं क्षमस्व त्वं शेषशैल-शिखामणे॥११॥ ॥ इति श्री वेङ्कटेश स्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ वेङ्कटेश प्रपत्तिः॥

ईशानां जगतोऽस्य वेङ्कटपतेर्विष्णोः परां प्रेयसीम् तद्वक्षःस्थल-नित्य-वासरिसकां तत्क्षान्ति संवर्धिनीम्। पद्मालङ्कृतपाणिपल्लवयुगां पद्मासनस्थां श्रियम् वात्सल्यादिगुणोज्ज्वलां भगवतीं वन्दे जगन्मातरम्॥१॥

> श्रीमन् कृपाजलिनधे कृतसर्वलोक सर्वज्ञ शक्त नतवत्सल सर्वशेषिन्। स्वामिन् सुशील सुलभाश्रितपारिजात श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये॥२॥

आनूपुरार्पितसुजातसुगन्धिपुष्प-सौरभ्यसौरभकरौ समसन्निवेशौ। सौम्यौ सदाऽनुभवनेऽपि नवानुभाव्यौ श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये॥३॥ सद्योविकासिसमुदित्वरसान्द्रराग-सौरभ्यनिर्भरसरोरुहसाम्यवार्ताम्। सम्यक्षु साहसपदेषु विलेखयन्तौ श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये॥४॥

रेखामयध्वजसुधाकलशातपत्र-वज्राङ्कशाम्बुरुहकल्पकशङ्खचकैः। भव्येरलङ्कृततलौ परतत्त्वचिह्नैः श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये॥५॥

ताम्रोद्रस्युतिपराजितपद्मरागौ बाह्यैर्महोभिरभिभूतमहेन्द्रनीठौ। उद्यन्नखांशुभिरुद्स्तशशाङ्कभासौ श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये॥६॥

सप्रेमभीति कमलाकरपछ्ठवाभ्याम् संवाहनेऽपि सपदि क्रममाद्धानौ। कान्ताववाङ्मन-सगोचर-सौकुमार्यौ श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये॥७॥ लक्ष्मीमहीतदनुरूपनिजानुभाव-नीलादिदिव्यमहिषीकरपल्लवानाम्। आरुण्यसङ्क्रमणतः किल सान्द्ररागौ श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये॥८॥

नित्यानमद्विधिशिवादिकिरीटकोटि-प्रत्युप्त-दीप्त-नवरत्न-महःप्ररोहैः। नीराजनाविधिमुदारमुपाददानौ श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये॥९॥

विष्णोः पदे परम इत्युतिदप्रशंसौ यौ मध्व उत्स इति भोग्यतयाऽप्युपात्तौ। भूयस्तथेति तव पाणितलप्रदिष्टौ श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये॥१०॥

पार्थाय तत्सदृश-सारिथना त्वयैव यौ दर्शितौ स्वचरणौ शरणं व्रजेति। भूयोऽपि मह्यमिह तौ करदर्शितौ ते श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये॥११॥ मन्मूर्भि कालियफणे विकटाटवीषु श्रीवेङ्कटाद्रिशिखरे शिरसि श्रुतीनाम्। चित्तेऽप्यनन्यमनसां सममाहितौ ते श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये॥१२॥

अम्रानहृष्यद्वनीतलकीर्णपुष्पौ श्रीवेङ्कटाद्रि-शिखराभरणायमानौ। आनन्दिताखिल-मनो-नयनौ तवैतौ श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये॥१३॥

प्रायः प्रपन्न-जनता-प्रथमावगाद्यो मातुः स्तनाविव शिशोरमृतायमानौ। प्राप्तौ परस्परतुलामतुलान्तरौ ते श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये॥१४॥

सत्त्वोत्तरैः सतत-सेव्यपदाम्बुजेन संसार-तारक-दयार्द्र-दगञ्चलेन। सौम्यौ पयन्तृमुनिना मम दर्शितौ ते श्रीवेङ्कटेश चरणौ शरणं प्रपद्ये॥१५॥ श्रीश श्रिया घटिकया त्वदुपायभावे प्राप्ये त्विय स्वयमुपेयतया स्फुरन्त्या। नित्याश्रिताय निरवद्यगुणाय तुभ्यम् स्यां किङ्करो वृषगिरीश न जातु मह्यम्॥१६॥ ॥इति श्रीवेङ्कटेश प्रपत्तिः सम्पूर्णः॥

॥ वेङ्कटेश मङ्गलाशासनम्॥

श्रियः कान्ताय कल्याणिनधये निधयेऽर्थिनाम्। श्रीवेङ्कटिनवासाय श्रीनिवासाय मङ्गलम्॥१॥ लक्ष्मी-सिविभ्रमालोक-सुभ्रू-विभ्रमचक्षुषे। चक्षुषे सर्वलोकानां वेङ्कटेशाय मङ्गलम्॥२॥ श्रीवेङ्कटाद्रि-श्रङ्गाग्र-मङ्गलाभरणाङ्गये । मङ्गलानां निवासाय श्रीनिवासाय मङ्गलम्॥३॥ सर्वावयवसौन्दर्य-सम्पदा सर्वचेतसाम्। सदा सम्मोहनायास्तु वेङ्कटेशाय मङ्गलम्॥४॥ नित्याय निरवद्याय सत्यानन्दिचदात्मने। सर्वान्तरात्मने श्रीमद्-वेङ्कटेशाय मङ्गलम्॥५॥

स्वतस्सर्वविदे सर्वशक्तये सर्वशेषिणे। सुलभाय सुशीलाय वेङ्कटेशाय मङ्गलम्॥६॥ परस्मे ब्रह्मणे पूर्णकामाय परमात्मने। प्रयुञ्जे परतत्त्वाय वेङ्कटेशाय मङ्गलम्॥७॥ आकालतत्त्वमश्रान्तमात्मनामनुपश्यताम्। अतृह्यमृतरूपाय वेङ्कटेशाय मङ्गलम्॥८॥ प्रायः स्वचरणौ पुंसां शरण्यत्वेन पाणिना। कृपयाऽऽदिशते श्रीमदु-वेङ्कटेशाय मङ्गलम्॥९॥ दयामृत-तरङ्गिण्यास्तरङ्गेरिव शीतलैः। अपाङ्गेः सिञ्चते विश्वं वेङ्कटेशाय मङ्गलम्॥१०॥ स्रग्भूषाम्बरहेतीनां सुषमावहमूर्तये। सर्वार्तिशमनायास्तु वेङ्कटेशाय मङ्गलम्॥११॥ श्रीवैकुण्ठविरक्ताय स्वामिपुष्करिणीतटे। रमया रममाणाय वेङ्कटेशाय मङ्गलम्॥१२॥ श्रीमत् सुन्दरजामातृमुनिमानसवासिने। सर्वलोकनिवासाय श्रीनिवासाय मङ्गलम्॥१३॥

मङ्गलाशासनपरैर्मदाचार्य-पुरोगमैः । सर्वैश्च पूर्वैराचार्यैः सत्कृतायास्तु मङ्गलम्॥१४॥ ॥इति श्री वेङ्कटेश मङ्गलाशासनं सम्पूर्णम्॥

॥ वेङ्कटेश करावलम्बस्तोत्रम्॥

श्रीशेषशैल-सुनिकेतन दिव्यमूर्ते नारायणाच्युत हरे नलिनायताक्ष। लीलाकटाक्ष-परिरक्षित-सर्वलोक श्रीवेङ्कटेश मम देहि करावलम्बम्॥१॥ ब्रह्मादिवन्दितपदाम्बुज शङ्खपाणे श्रीमत्सुदर्शन-सुशोभित-दिव्यहस्त। कारुण्यसागर शरण्य सुपुण्यमूर्ते श्रीवेङ्कटेश मम देहि करावलम्बम्॥२॥ वेदान्त-वेद्य भवसागर-कर्णधार श्रीपद्मनाभ कमलार्चितपादपद्म। लोकेक-पावन परात्पर पापहारिन् श्रीवेङ्कटेश मम देहि करावलम्बम्॥३॥

लक्ष्मीपते निगमलक्ष्य निजस्वरूप कामादिदोष-परिहारक बोधदायिन्। दैत्यादिमर्दन जनार्दन वासुदेव श्रीवेङ्कटेश मम देहि करावलम्बम्॥४॥

तापत्रयं हर विभो रभसा मुरारे संरक्ष मां करुणया सरसीरुहाक्ष। मच्छिष्य इत्यनुदिनं परिरक्ष विष्णो श्रीवेङ्कटेश मम देहि करावलम्बम्॥५॥

श्री जातरूपनवरत्न-लसित्करीट कस्तूरिकातिलकशोभिललाटदेश। राकेन्दुबिम्ब-वदनाम्बुज वारिजाक्ष श्रीवेङ्कटेश मम देहि करावलम्बम्॥६॥

वन्दारुलोक-वरदान-वचोविलास रलाढ्यहार-परिशोभित-कम्बुकण्ठ। केयूररल-सुविभासि-दिगन्तराल श्रीवेङ्कटेश मम देहि करावलम्बम्॥७॥ दिव्याङ्गदाञ्चित-भुजद्वय मङ्गलात्मन् केयूरभूषण-सुशोभित-दीर्घबाहो । नागेन्द्र-कङ्कण-करद्वय कामदायिन् श्रीवेङ्कटेश मम देहि करावलम्बम्॥८॥

स्वामिन् जगद्धरणवारिधिमध्यमग्नम् मामुद्धराद्य कृपया करुणापयोधे। लक्ष्मीं च देहि मम धर्म-समृद्धिहेतुम् श्रीवेङ्कटेश मम देहि करावलम्बम्॥९॥

दिव्याङ्गरागपरिचर्चित-कोमलाङ्ग पीताम्बरावृततनो तरुणार्क-दीप्ते। सत्काञ्चनाभ-परिधान-सुपट्टबन्ध श्रीवेङ्कटेश मम देहि करावलम्बम्॥१०॥

रत्नाट्यदाम-सुनिबद्ध-कटि-प्रदेश माणिक्यदर्पण-सुसन्निभ-जानुदेश। जङ्घाद्वयेन परिमोहित सर्वलोक श्रीवेङ्कटेश मम देहि करावलम्बम्॥११॥ लोकैकपावन-सरित्परिशोभिताङ्के त्वत्पाददर्शन दिने च ममाघमीश। हार्दं तमश्च सकलं लयमाप भूमन् श्रीवेङ्कटेश मम देहि करावलम्बम्॥१२॥

कामादि-वैरि-निवहोऽच्युत मे प्रयातः दारिद्यमप्यपगतं सकलं दयालो। दीनं च मां समवलोक्य दयाई-दृष्ट्या श्रीवेङ्कटेश मम देहि करावलम्बम्॥१३॥

श्रीवेङ्कटेश-पदपङ्कज-षद्देन श्रीमन्नृसिंहयतिना रचितं जगत्याम्। ये तत्पठन्ति मनुजाः पुरुषोत्तमस्य ते प्राप्नुवन्ति परमां पदवीं मुरारेः॥१४॥

॥ इति श्री शृङ्गेरि-जगद्गुरुणा श्री नृसिंहभारती-स्वामिना रचितं श्री वेङ्कटेश करावलम्बस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥श्रीनिवास गद्यम्॥

श्रीमद्खिल-महीमण्डल-मण्डन-धरणिधर-मण्डलाखण्डलस्य' निखिल-सुरासुर-वन्दित-वराहक्षेत्र-विभूषणस्य' शेषाचल-गरुडाचल-वृषभाचल-नारायणाचलाञ्जनाचलादि शिखरिमालाकुलस्य' नादमुख-बोधनिधि-वीधिगुण-साभरण-सत्त्वनिधि-तत्त्वनिधि-भक्तिगुणपूर्ण-श्रीशैलपूर्ण-गुणवशंवद-परमपुरुष-कृपापूर-विभ्रमदतुङ्गशृङ्ग-गलद्गगनगङ्गासमालिङ्गितस्य' सीमातिग गुण रामानुजमुनि नामाङ्कित बहु भूमाश्रय सुरधामालय वनरामायत वनसीमापरिवृत विशङ्कटतट निरन्तर विज्ञिम्भित भक्तिरस निर्झरानन्तार्याहार्य प्रस्रवणधारापूर विभ्रमद-सलिलभरभरित महातटाक मण्डितस्य' कलिकर्दम मलमर्दन कलितोद्यम विलसद्यम नियमादिम मुनिगणनिषेव्यमाण प्रत्यक्षीभवन्निजसिलल मज्जन नमज्जन निखिलपापनाशन पापनाशन तीर्थाध्यासितस्य' मुरारिसेवक जरादिपीडित निरार्तिजीवन निराश भूसुर वरातिसुन्दर सुराङ्गनारति कराङ्गसौष्ठव कुमारताकृति कुमारतारक समापनोदय तनूनपातक महापदामय विहापनोदित सकलभुवन विदित

कुमारधाराभिधान-तीर्थाधिष्ठितस्य' धरणितल गत सकल हतकलिल शुभसलिल गतबहुळ विविधमल हति चतुर रुचिरतर विलोकनमात्र विद्ळित विविधमहापातक स्वामिपुष्करिणी समेतस्य' बहुसङ्कट नरकावट पतदुत्कट कलिकङ्कट कलुषोद्भट जनपातक विनिपातक रुचिनाटक करहाटक कलशाहृत कमलारत शुभमज्जन जल सज्जन भरित निजदुरित हतिनिरत जनसतत निर्गळपेपीयमान सलिल सम्भृत विशङ्कट कटाहृतीर्थ विभूषितस्य एवमादिम भूरिमञ्जिम सर्वपातक गर्वहातक सिन्धुडम्बर हारिशम्बर विविधविपुल पुण्यतीर्थनिवहनिवासस्य' श्रीमतो वेङ्कटाचलस्य शिखरशेखर-महाकल्पशाखी' खर्वीभवद्ति गर्वीकृत गुरुमेवींशगिरि मुखोवींधर कुलद्वींकर द्यितोवींधर शिखरोवीं' सतत सदूर्वीकृति चरणघन गर्वचर्वण निपुण तनुकिरणमसृणित गिरिशिखरशेखरतरुनिकर तिमिरः' वाणीपतिशर्वाणी द्यितेन्द्राणीश्वर मुख नाणीयोरसवेणी निभशुभवाणी नुतमहिमाणी यस्तर कोणी भवद्खिलभुवनभवनोद्रः वैमानिकगुरु भूमाधिक गुण रामानुज कृतधामाकर करधामारि दरललामाच्छकनक दामायित निजरामालय' नवकिसलयमय तोरणमालायित

वनमालाधरः' कालाम्बुद् मालानिभ नीलालक जालावृत बालाङा सलीलामल फालाङ्गसमूलामृत धाराद्वयावधीरण' धीरललिततर विशदतर घन घनसारमयोर्ध्वपुण्ड्रेखाद्वयरुचिरः' सुविकस्वर दळभास्वर कमलोदर गतमेदुर नवकेसर ततिभासुर परिपिञ्जर कनकाम्बर कलितादर ललितोद्र तदालम्ब जम्भरिपु मणिस्तम्भ गम्भीरिमदम्भस्तम्भ समुज्जृम्भमान पीवरोरुयुगळ तदालम्ब पृथुल कदळी मुकुल मदहरणजङ्घाल जङ्घायुगळः' नव्यदळ भव्यगल पीतमल शोणिमल सन्मृदुल सत्किसलयाश्रुजल-कारि बल शोणतल पदकमल निजाश्रय बलबन्दीकृत शरदिन्दुमण्डली विभ्रमदादभ्र शुभ्र पुनर्भवाधिष्ठिताङ्गळीगाढ निपीडित पद्मापनः जानुतलावधि लम्बि विडम्बित वारण शुण्डादण्ड विजृम्भित नीलमणिमय कल्पकशाखा विभ्रमदायि मृणाळलतायत समुज्ज्वलतर कनकवलय वेल्लितैकतर बाहुदण्डयुगळः 'युगपदुदित कोटि खरकर हिमकर मण्डल जाज्वल्यमान सुद्र्शन पाञ्चजन्य समुत्तुङ्गित शृङ्गापर बाहु युगळः अभिनवशाण समुत्तेजित महामहा नीलखण्ड मतखण्डन निपुण नवीन परितप्त कार्तस्वर कवचित महनीय पृथुल सालग्राम परम्परा गुम्भित नाभिमण्डल

पर्यन्त लम्बमान प्रालम्बदीप्ति समालम्बित विशाल वक्षःस्थलः' गङ्गाझर तुङ्गाकृति भङ्गावळि भङ्गावह सौधावळि बाधावह धारानिभ हारावळि दूराहत गेहान्तर मोहावह महिम मसृणित महातिमिरः' पिङ्गाकृति भृङ्गारु निभाङ्गार दळाङ्गामल निष्कासित दुष्कार्यघ निष्कावळि दीपप्रभ नीपच्छवि तापप्रद कनकमालिका पिशङ्गित सर्वाङ्गः' नवद्ळित दळविलत मृदुलिलत कमलतित मद्विहित चतुरतर पृथुलतर सरसतर कनकसरमय रुचिकण्ठिका कमनीयकण्ठः' वाताशनाधिपति शयन कमन परिचरण रतिसमेताखिल फणधरतित मतिकरकनकमय नागाभरण परिवीताखिलाङ्गावगमित शयन भूताहिराज जातातिशयः' रविकोटी परिपाटी धरकोटी रपताटी कितवाटी रसधाटी धर मणिगणकिरण विसरण सततविधृत तिमिरमोह गर्भगेहः अपरिमित विविधभुवन भरिताखण्ड ब्रह्माण्डमण्डल पिचण्डिलः' आर्यधुर्यानन्तार्य पवित्र खनित्रपात पात्रीकृत निजचुबुक गतव्रणिकण विभूषणवहनसूचित श्रितजनवत्सलतातिशयः' मङ्बिडिण्डिम ढमरु जर्झर काहळी पटहावळी मृदुमईलाशि मृदुङ्ग दुन्दुभि ढिक्किनामुक हृद्य वाद्यक मधुरमङ्गळ नाद्मेदुर विसृमर सरस गानरस रुचिर सन्तत सन्तन्यमान नित्योत्सव पक्षोत्सव मासोत्सव संवत्सरोत्सवादि विविधोत्सव कृतानन्दः' श्रीमदानन्दिनलय विमानवासः' सतत पद्मालया पदपद्मरेणु सञ्चितवक्षःस्थल पटवासः' श्रीश्रीनिवासः' सुप्रसन्नो विजयताम्॥१॥

नाटारिभ भूपाळ बिलहरि मायामाळव गौळा असावेरी' सावेरी शुद्धसावेरी देवगान्धारी' धन्यासी बेगड हिन्दुस्थानी कापी तोडी नाटकुरञ्जी' श्रीराग सहन अठाण सारङ्गी दर्बारु पन्तुवराळी वराळी' कल्याणी पूर्वीकल्याणी यमुनाकल्याणी हुसेनी जञ्झोटी कौमारी' कन्नड खरहरप्रिया कलहंस नादनामिकया मुखारी' तोडी पुन्नागवराळी काम्भोजी भैरवी' यदुकुलकाम्भोजी आनन्दुभैरवी शङ्कराभरण मोहन रेगुप्ती सौराष्ट्री' नीलाम्बरी गुणिकया मेघगर्जनी' हंसध्विन शोकवराळी मध्यमावती जेञ्जरुटी सुरटी' द्विजावन्ती मलयाम्बरी कापि परशुधनासरी देशिकतोडी' आहिरी वसन्तगौळी सन्तु केदारगौळा कनकाङ्गी रलाङ्गी गानमूर्तिं वनस्पति वाचस्पति दानवती मानरूपी सेनापति' हनुमत्तोडी धेनुका नाटकप्रिया कोकिलप्रिया रूपवती गायकप्रिया' वकुळाभरण चकवाक सूर्यकान्त हाटकाम्बरी झङ्कारध्वनि' नटभैरवी गीर्वाणी

हरिकाम्भोजी धीरशङ्कराभरण नागानिन्दिनी यागप्रिया' विसृमर सरस गानरसेत्यादि सन्तत सन्तन्यमान नित्योत्सव पक्षोत्सव मासोत्सव संवत्सरोत्सवादि विविधोत्सव कृतानन्दः' श्रीमदानन्दिनलयवासः' सतत पद्मालया पद्पद्मरेणु सश्चितवक्षःस्थल पटवासः' श्रीश्रीनिवासः' सुप्रसन्नो विजयताम्॥२॥

श्री अलर्मेल्मङ्गासमेत श्रीश्रीनिवास स्वामी' सुप्रीतः सुप्रसन्नो वरदो भूत्वा' पनस पाटली पालाश बिल्व पुन्नाग चूत कदळी चन्दन चम्पक मञ्जळ मन्दार हिन्तुळादि तिलक मातुलुङ्ग नारिकेळ कौञ्चाशोक माधूकामलक हिन्दुक नागकेतक पूर्णकृन्द पूर्ण गन्ध रस कन्द वन वञ्जळ खर्जूर साल कोविदार हिन्ताल पनस विकट वैकसवरुण तरुधमरण विचुळङ्काश्वत्थ यक्ष वसुध वर्माध मन्त्रिणी' तिन्त्रिणी बोध न्यग्रोध घटपटल जम्बूमतल्ली वसति वासती जीवनी पोषणी प्रमुख निखिल सन्दोह तमाल माला महित विराजमान चषक मयूर हंस भारद्वाज कोकिल चक्रवाक कपोत गरुड नारायण नानाविध पक्षिजाति समूह ब्रह्म-क्षत्रिय-वैश्य-शूद्र-नानाजात्युद्भव देवता निर्माण' माणिक्य-वज्र-वैडूर्य-गोमेधिक-पुष्यराग-पद्मरागेन्द्र

प्रवाळमौक्तिक-स्फटिक-हेम-रत्नखचित धगद्धगायमान रथगज तुरग पदादि सेवा समूह' भेरी-मद्दळ-मुरवक-झल्लरी-शङ्ख-काहळ नृत्यगीत-ताळवाद्य-कुम्भवाद्य-पञ्चमुखवाद्य अहमीमार्गन्नटीवाद्य किटिकुन्तलवाद्य सुरटीचौण्डोवाद्य तिमिलकविताळवाद्य तकराग्रवाद्य घण्टाताडन ब्रह्मताळ समताळ कोट्टरीताळ ढकरीताळ ऎकाळ' धारावाद्य पटह कांस्यवाद्य भरतनाट्यालङ्कार किन्नर किम्पुरुष रुद्रवीणा मुखवीणा वायुवीणा' तुम्बुरुवीणा गान्धर्ववीणा नारदवीणा' स्वरमण्डल रावणहस्तवीणास्तकियालङ्कियालङ्कतानेक-विधवाद्य वापीकूपतटाकादि गङ्गा यमुना रेवा वरुणा शोणनदी शोभनदी' सुवर्णमुखी वेगवती वेत्रवती क्षीरनदी बाहुनदी गरुडनदी कावेरी ताम्रपर्णी प्रमुखा महापुण्यनद्यः' सजलतीर्थैः सहोभयकूलङ्गत सदाप्रवाह ऋग्यजुःसामाथर्वण वेदशास्त्रेतिहासपुराण-सकलविद्याघोष भानुकोटिप्रकाश चन्द्रकोटिसमान नित्यकल्याण परम्परोत्तरोत्तराभिवृद्धिर्भूयादिति' भवन्तो महान्तोऽनुगृह्णन्तु। ब्रह्मण्यो राजा धार्मिकोऽस्तु। देशोऽयं निरुपद्रवोऽस्तु। सर्वे साधुजनाः सुखिनो विलसन्तु।

समस्तसन्मङ्गळानि सन्तु। उत्तरोत्तराभिवृद्धिरस्तु। सकलकल्याणसमृद्धिरस्तु॥३॥

॥ हरिः ॐ॥

॥ इति श्री श्रीशैलरङ्गाचार्यविरचितं श्री श्रीनिवासगद्यं सम्पूर्णम्॥

॥ नवग्रहस्तोत्रम्॥

जपाकुसुमसङ्काशं काश्यपेयं महद्युतिम्। तमोऽरि सर्वपापघ्नं प्रणतोऽस्मि दिवाकरम्॥१॥ दिधशङ्खतुषाराभं क्षीरोदार्णवसम्भवम्। नमामि राशिनं सोमं शम्भोर्मुकुटभूषणम्॥२॥ धरणीगर्भसम्भूतं विद्युत्कान्तिसमप्रभम्। कुमारं शक्तिहस्तं च मङ्गलं प्रणमाम्यहम्॥३॥ प्रियङ्गकलिकाश्यामं रूपेणाप्रतिमं बुधम्। सौम्यं सौम्यगुणोपेतं तं बुधं प्रणमाम्यहम्॥४॥ देवानां च ऋषीणां च गुरुं काञ्चनसन्निभम्। बुद्धिभूतं त्रिलोकेशं तं नमामि बृहस्पतिम्॥५॥ हिमकुन्दमृणालाभं दैत्यानां परमं गुरुम्। सर्वशास्त्रप्रवक्तारं भार्गवं प्रणमाम्यहम्॥६॥ नीलाञ्जनसमाभासं रविपुत्रं यमाग्रजम्। छायामार्तण्डसम्भूतं तं नमामि रानैश्चरम्॥७॥

अर्धकायं महावीर्यं चन्द्रादित्यविमर्दनम्। सिंहिकागर्भसम्भूतं तं राहुं प्रणमाम्यहम्॥८॥ पलाशपुष्पसङ्खाशं तारकाग्रहमस्तकम्। रौद्रं रौद्रात्मकं घोरं तं केतुं प्रणमाम्यहम्॥९॥ इति व्यासमुखोदीतं यः पठेत् सुसमाहितः। दिवा वा यदि वा रात्रौ विघ्नशान्तिर्भविष्यति॥१०॥ नरनारीनृपाणां च भवेदुःस्वप्ननाशनम्। ऐश्वर्यमतुलं तेषामारोग्यं पुष्टिवर्धनम्॥११॥ पीडास्तस्कराग्निसमुद्भवाः। **ग्रहनक्षत्रजाः** ताः सर्वाः प्रशमं यान्ति व्यासो ब्रूते न संशयः॥१२॥ ॥ इति श्रीव्यासविरचितं नवग्रहस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ नवग्रहपीडाहरस्तोत्रम्॥

ग्रहाणामादिरादित्यो लोकरक्षणकारकः। विषमस्थानसम्भूतां पीडां हरतु मे रविः॥१॥ रोहिणीशः सुधामूर्तिः सुधागात्रः सुधाशनः। विषमस्थानसम्भूतां पीडां हरतु मे विधुः॥२॥

भूमिपुत्रो महातेजा जगतां भयकृत् सदा। वृष्टिकृद्ध्ष्टिहर्ता च पीडां हरतु मे कुजः॥३॥ उत्पातरूपो जगतां चन्द्रपुत्रो महाद्युतिः। सूर्यप्रियकरो विद्वान् पीडां हरत् मे बुधः॥४॥ देवमन्त्री विशालाक्षः सदा लोकहिते रतः। अनेकशिष्यसम्पूर्णः पीडां हरतु मे गुरुः॥५॥ दैत्यमन्त्री गुरुस्तेषां प्राणद्श्य महामतिः। प्रभुस्ताराग्रहाणां च पीडां हरतु मे भृगुः॥६॥ सूर्यपुत्रो दीर्घदेहो विशालाक्षः शिवप्रियः। मन्दचारः प्रसन्नात्मा पीडां हरतु मे शनिः॥७॥ महाशिरा महावऋो दीर्घदृष्टो महाबलः। अतनुश्रोर्ध्वकेशश्र पीडां हरतु मे शिखी॥८॥ अनेकरूपवर्णेश्च शतशोऽथ सहस्रशः। उत्पातरूपो जगतां पीडां हरतु मे तमः॥९॥ ॥ इति ब्रह्माण्डपुराणोक्तं नवग्रहपीडाहरस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥ आरोग्यं प्रददातु नो दिनकरश्चन्द्रो यशो निर्मलम् भूतिं भूमिसुतः सुधांशुतनयः प्रज्ञां गुरुगौरवम्। काव्यः कोमलवाग्विलासमतुलं मन्दो मुदं सर्वदा राहुर्बाहुबलं विरोधशमनं केतुः कुलस्योन्नतिम्॥

॥ सङ्क्षेपरामायणम्॥

शुक्काम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम्। प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविद्योपशान्तये॥

वागीशाद्याः सुमनसः सर्वार्थानामुपक्रमे। यं नत्वा कृतकृत्याः स्युस्तं नमामि गजाननम्॥

॥श्री सरस्वती प्रार्थना॥

दोर्भिर्युक्ता चतुर्भिं स्फटिकमणिनिभैरक्षमालां द्धाना हस्तेनैकेन पद्मं सितमपि च शुकं पुस्तकं चापरेण। भासा कुन्देन्दुशङ्खस्फटिकमणिनिभा भासमानाऽसमाना सा मे वाग्देवतेयं निवसतु वदने सर्वदा सुप्रसन्ना॥

॥श्री वाल्मीकि नमस्क्रिया॥

कूजन्तं राम रामेति मधुरं मधुराक्षरम्। आरुह्य कविताशाखां वन्दे वाल्मीकिकोकिलम्॥१॥ वाल्मीकेर्मुनिसिंहस्य कवितावनचारिणः। श्रुण्वन् रामकथानादं को न याति परां गतिम्॥२॥

यः पिबन् सततं रामचरितामृतसागरम्। अतृप्तस्तं मुनिं वन्दे प्राचेतसमकल्मषम्॥३॥

॥श्री हनुमन्नमस्क्रिया॥

गोष्पदीकृत-वाराशिं मशकीकृत-राक्षसम्। रामायण-महामाला-रत्नं वन्देऽनिलात्मजम्॥१॥

अञ्जनानन्दनं वीरं जानकीशोकनाशनम्। कपीशमक्षद्दन्तारं वन्दे लङ्काभयङ्करम्॥२॥

उल्लह्य सिन्धोः सिललं सलीलं यः शोकविह्नं जनकात्मजायाः। आदाय तेनैव ददाह लङ्कां नमामि तं प्राञ्जलिराञ्जनेयम्॥३॥

आञ्जनेयमतिपाटलाननं काञ्चनाद्रि-कमनीय-विग्रहम्। पारिजात-तरुमूल-वासिनं भावयामि पवमान-नन्दनम्॥४॥

यत्र यत्र रघुनाथकीर्तनं तत्र तत्र कृतमस्तकाञ्जलिम्। बाष्पवारिपरिपूर्णलोचनं मारुतिं नमत राक्षसान्तकम्॥५॥ मनोजवं मारुततुल्यवेगं जितेन्द्रियं बुद्धिमतां वरिष्ठम्। वातात्मजं वानरयूथमुख्यं श्रीरामदूतं शरणं प्रपद्ये॥६॥

॥श्री रामायणप्रार्थना॥

यः कर्णाञ्जलिसम्पुटैरहरहः सम्यक् पिबत्याद्रात् वाल्मीकेर्वद्नारविन्द्गलितं रामायणाख्यं मधु। जन्म-व्याधि-जरा-विपत्ति-मरणैरत्यन्त-सोपद्रवम् संसारं स विहाय गच्छति पुमान् विष्णोः पदं शाश्वतम्॥१॥

तदुपगत-समास-सन्धियोगं सममधुरोपनतार्थ-वाक्यबद्धम्। रघुवरचरितं मुनिप्रणीतं दशशिरसश्च वधं निशामयध्वम्॥२॥

> वाल्मीकि-गिरिसम्भूता रामसागरगामिनी। पुनातु भुवनं पुण्या रामायणमहानदी॥३॥ श्लोकसारजलाकीणं सर्गकल्लोलसङ्कलम्। काण्ड्याहमहामीनं वन्दे रामायणार्णवम्॥४॥ वेदवेद्ये परे पुंसि जाते दशरथात्मजे। वेदः प्राचेतसादासीत् साक्षाद्रामायणात्मना॥५॥

॥श्री रामध्यानम्॥

वैदेहीसिहतं सुरद्भमतले हैमे महामण्डपे
मध्ये पुष्पकमासने मणिमये वीरासने सुस्थितम्।
अग्रे वाचयित प्रभञ्जनसुते तत्त्वं मुनिभ्यः परम्
व्याख्यान्तं भरतादिभिः परिवृतं रामं भजे श्यामलम्॥१॥
वामे भूमिसुता पुरश्च हनुमान् पश्चात् सुमित्रासुतः
शत्रुघ्नो भरतश्च पार्श्वदलयोर्वाय्वादिकोणेषु च।
सुग्रीवश्च विभीषणश्च युवराट् तारासुतो जाम्बवान्
मध्ये नीलसरोजकोमलरुचिं रामं भजे श्यामलम्॥२॥
नमोऽस्तु रामाय सलक्ष्मणाय देव्यै च तस्यै जनकात्मजायै।
नमोऽस्तु रुद्रेन्द्रयमानिलेभ्यो नमोऽस्तु चन्द्रार्कमरुद्रणेभ्यः॥३॥

॥श्रीमद्रामायणम्॥

॥ बालकाण्डः ॥

॥ अथ प्रथमोऽध्यायः॥

तपः स्वाध्यायनिरतं तपस्वी वाग्विदां वरम्। नारदं परिपप्रच्छ वाल्मीकिर्मुनिपुङ्गवम्॥१॥ को न्वस्मिन् साम्प्रतं लोके गुणवान् कश्च वीर्यवान्। कृतज्ञश्च सत्यवाक्यो धर्मज्ञश्च दृढव्रतः॥२॥ चारित्रेण च को युक्तः सर्वभूतेषु को हितः। विद्वान् कः कः समर्थश्च कश्चैकप्रियदर्शनः॥३॥ आत्मवान् को जितकोधो मतिमान् कोऽनसूयकः। कस्य बिभ्यति देवाश्च जातरोषस्य संयुगे॥४॥ एतदिच्छाम्यहं श्रोतुं परं कौतूहलं हि मे। महर्षे त्वं समर्थोऽसि ज्ञातुमेवंविधं नरम्॥५॥ श्रुत्वा चैतित्रलोकज्ञो वाल्मीकेर्नारदो वचः। श्रयतामिति चऽऽमन्त्र्य प्रहृष्टो वाक्यमब्रवीत्॥६॥

बहवो दुर्लभाश्चेव ये त्वया कीर्तिता गुणाः। मुने वक्ष्याम्यहं बुदुध्वा तैर्युक्तः श्रूयतां नरः॥७॥ इक्ष्वाकुवंशप्रभवो रामो नाम जनैः श्रुतः। नियतात्मा महावीर्यो द्युतिमान् धृतिमान् वशी॥८॥ बुद्धिमान् नीतिमान् वाग्मी श्रीमान् रात्रुनिबर्हणः। विपुलांसो महाबाहुः कम्बुग्रीवो महाहनुः॥९॥ महोरस्को महेष्वासो गृढजत्रुररिन्दमः। आजानुबाहुः सुशिराः सुललाटः सुविकमः॥१०॥ समः समविभक्ताङ्गः स्निग्धवर्णः प्रतापवान्। पीनवक्षा विशालाक्षो लक्ष्मीवान् शुभलक्षणः॥११॥ धर्मज्ञः सत्यसन्धश्च प्रजानां च हिते रतः। यशस्वी ज्ञानसम्पन्नः शुचिर्वश्यः समाधिमान्॥१२॥ प्रजापतिसमः श्रीमान् धाता रिपुनिषूद्नः। रिक्षता जीवलोकस्य धर्मस्य परिरक्षिता॥१३॥ रक्षिता स्वस्य धर्मस्य स्वजनस्य च रक्षिता। वेदवेदाङ्गतत्त्वज्ञो धनुर्वेदे च निष्ठितः॥१४॥

सर्वशास्त्रार्थतत्त्वज्ञो स्मृतिमान् प्रतिभानवान्। सर्वलोकप्रियः साधुरदीनात्मा विचक्षणः॥१५॥ सर्वदाऽभिगतः सद्भिः समुद्र इव सिन्धुभिः। आर्यः सर्वसमश्चेव सदैकप्रियदर्शनः॥१६॥ स च सर्वगुणोपेतः कौसल्यानन्दवर्धनः। समुद्र इव गाम्भीर्ये धैर्येण हिमवानिव॥१७॥ विष्णुना सदृशो वीर्ये सोमवत् प्रियदुर्शनः। कालाग्निसदृशः क्रोधे क्षमया पृथिवीसमः॥१८॥ धनदेन समस्त्यागे सत्ये धर्म इवापरः। तमेवं गुणसम्पन्नं रामं सत्यपराक्रमम्॥१९॥ ज्येष्ठं श्रेष्ठगुणैर्युक्तं प्रियं दशरथः सुतम्। प्रकृतीनां हितैर्युक्तं प्रकृतिप्रियकाम्यया॥२०॥ यौवराज्येन संयोक्तम् ऐच्छत् प्रीत्या महीपतिः। तस्याभिषेकसम्भारान् दृष्ट्वा भार्याऽथ कैकेयी॥२१॥ पूर्वं दत्तवरा देवी वरमेनमयाचत। विवासनं च रामस्य भरतस्याभिषेचनम्॥२२॥

स सत्यवचनाद्राजा धर्मपाशेन संयतः। विवासयामास सुतं रामं दशरथः प्रियम्॥२३॥ स जगाम वनं वीरः प्रतिज्ञामनुपालयन्। पितुर्वचननिर्देशात् कैकेय्याः प्रियकारणात्॥ २४॥ तं व्रजन्तं प्रियो भ्राता लक्ष्मणोऽनुजगाम ह। स्रोहाद्विनयसम्पन्नः सुमित्रानन्दवर्धनः॥२५॥ भ्रातरं द्यितो भ्रातुः सौभ्रात्रमनुद्र्शयन्। रामस्य द्यिता भार्या नित्यं प्राणसमाहिता॥२६॥ जनकस्य कुले जाता देवमायेव निर्मिता। सर्वलक्षणसम्पन्ना नारीणामुत्तमा वधूः॥२७॥ सीताऽप्यनुगता रामं शशिनं रोहिणी यथा। पोरैरनुगतो दूरं पित्रा दशरथेन च॥२८॥ शृङ्गवेरपुरे सूतं गङ्गाकूले व्यसर्जयत्। गृहमासाद्य धर्मात्मा निषादाधिपतिं प्रियम्॥ २९॥ गुहेन सहितो रामो लक्ष्मणेन च सीतया। ते वनेन वनं गत्वा नदीस्तीर्त्वा बहूदकाः॥३०॥

चित्रकूटमनुप्राप्य भरद्वाजस्य शासनात्। रम्यमावसथं कृत्वा रममाणा वने त्रयः॥३१॥ देवगन्धर्वसङ्काशास्तत्र ते न्यवसन् सुखम्। चित्रकूटं गते रामे पुत्रशोकातुरस्तथा॥३२॥ राजा दशरथः स्वर्गं जगाम विलपन् सुतम्। मृते तु तस्मिन् भरतो वसिष्ठप्रमुखैर्द्विजैः॥३३॥ नियुज्यमानो राज्याय नैच्छद्राज्यं महाबलः। स जगाम वनं वीरो रामपादप्रसादकः॥३४॥ गत्वा तु स महात्मानं रामं सत्यपराक्रमम्। अयाचत् भ्रातरं रामम् आर्यभावपुरस्कृतः॥३५॥ त्वमेव राजा धर्मज्ञ इति रामं वचोऽब्रवीत्। रामोऽपि परमोदारः सुमुखः सुमहायशाः॥३६॥ न चेच्छत् पितुरादेशात् राज्यं रामो महाबलः। पादुके चास्य राज्याय न्यासं दत्वा पुनः पुनः॥३७॥ निवर्तयामास ततो भरतं भरतायजः। स काममनवाप्यैव रामपादावुपस्पृशन्॥ ३८॥

नन्दिग्रामेऽकरोद्राज्यं रामागमनकाङ्क्षया। गते तु भरते श्रीमान् सत्यसन्धो जितेन्द्रियः॥३९॥ रामस्तु पुनरालक्ष्य नागरस्य जनस्य च। तत्रऽऽगमनमेकाग्रे दण्डकान् प्रविवेश ह॥४०॥ प्रविश्य तु महारण्यं रामो राजीवलोचनः। विराधं राक्षसं हत्वा शरभङ्गं दद्र्श ह॥४१॥ सुतीक्ष्णं चाप्यगस्त्यं च अगस्त्यभ्रातरं तथा। अगस्त्यवचनाचैव जग्राहैन्द्रं शरासनम्॥४२॥ खङ्गं च परमप्रीतस्तूणी चाक्षयसायकौ। वसतस्तस्य रामस्य वने वनचरैः सह॥४३॥ ऋषयोऽभ्यागमन् सर्वे वधायासुररक्षसाम्। स तेषां प्रति शुश्राव राक्षसानां तथा वने॥४४॥ प्रतिज्ञातश्च रामेण वधः संयति रक्षसाम्। ऋषीणामग्निकल्पानां दण्डकारण्यवासिनाम्॥४५॥ तेन तत्रैव वसता जनस्थाननिवासिनी। विरूपिता शूर्पणखा राक्षसी कामरूपिणी॥४६॥

ततः शूर्पणखावाक्यादुद्युक्तान् सर्वराक्षसान्। खरं त्रिशिरसं चैव दूषणं चैव राक्षसम्॥४७॥ निजघान रणे रामस्तेषां चैव पदानुगान्। वने तस्मिन् निवसता जनस्थाननिवासिनाम्॥४८॥ रक्षसां निहतान्यासन् सहस्राणि चतुर्द्श। ततो ज्ञातिवधं श्रुत्वा रावणः कोधमूर्छितः॥४९॥ सहायं वरयामास मारीचं नाम राक्षसम्। वार्यमाणः सुबहुशो मारीचेन स रावणः॥५०॥ न विरोधो बलवता क्षमो रावण तेन ते। अनादृत्य तु तद्वाक्यं रावणः कालचोदितः॥५१॥ जगाम सहमारीचस्तस्यऽऽश्रमपदं तदा। तेन मायाविना दूरमपवाह्य नृपात्मजौ॥५२॥ जहार भार्यां रामस्य गृध्रं हत्वा जटायुषम्। गृघ्रं च निहतं रष्ट्वा हृतां श्रुत्वा च मैथिलीम्॥५३॥ राघवः शोकसन्तप्तो विललापऽऽकुलेन्द्रियः। ततस्तेनैव शोकेन गृध्रं दग्ध्वा जटायुषम्॥५४॥

मार्गमाणो वने सीतां राक्षसं सन्दद्र्श ह। कबन्धं नाम रूपेण विकृतं घोरदर्शनम्॥५५॥ तं निहत्य महाबाहुर्ददाह स्वर्गतश्च सः। स चास्य कथयामास शबरीं धर्मचारिणीम्॥५६॥ श्रमणीं धर्मनिपुणाम् अभिगच्छेति राघव। सोऽभ्यगच्छन् महातेजाः शबरीं शत्रुसूद्नः॥५७॥ शबर्या पूजितः सम्यग्रामो दशरथात्मजः। पम्पातीरे हनुमता सङ्गतो वानरेण ह॥५८॥ हनुमद्वचनाचैव सुग्रीवेण समागतः। सुग्रीवाय च तत्सर्वं शंसद्रामो महाबलः॥५९॥ आदितस्तत् यथा वृत्तं सीतायाश्च विशेषतः। सुग्रीवश्चापि तत्सर्वं श्रुत्वा रामस्य वानरः॥६०॥ चकार सख्यं रामेण प्रीतश्चैवाग्निसाक्षिकम्। ततो वानरराजेन वैरानुकथनं प्रति॥६१॥ रामायऽऽवेदितं सर्वं प्रणयादुःखितेन च। प्रतिज्ञातं च रामेण तदा वालिवधं प्रति॥६२॥

वालिनश्च बलं तत्र कथयामास वानरः। सुग्रीवः राङ्कितश्चासीन्नित्यं वीर्येण राघवे॥६३॥

राघवः प्रत्ययार्थं तु दुन्दुभेः कायमुत्तमम्। दुर्शयामास सुग्रीवः महापर्वतसन्निभम्॥६४॥

उत्स्मियत्वा महाबाहुः प्रेक्ष्य चास्ति महाबलः। पादाङ्गष्ठेन चिक्षेप सम्पूर्णं दशयोजनम्॥६५॥

बिभेद च पुनः सालान् सप्तैकेन महेषुणा। गिरि रसातलं चैव जनयन् प्रत्ययं तदा॥६६॥ ततः प्रीतमनास्तेन विश्वस्तः स महाकपिः। किष्किन्यां रामसहितो जगाम च गृहां तदा॥६७॥

ततोऽगर्जद्धरिवरः सुग्रीवो हेमपिङ्गलः। तेन नादेन महता निर्जगाम हरीश्वरः॥६८॥ अनुमान्य तदा तारां सुग्रीवेण समागतः। निजघान च तत्रैनं शरेणैकेन राघवः॥६९॥ ततः सुग्रीववचनाद्धत्वा वालिनमाहवे। सुग्रीवमेव तद्वाज्ये राघवः प्रत्यपाद्यत्॥७०॥

स च सर्वान् समानीय वानरान् वानरर्षभः। दिशः प्रस्थापयामास दिदृक्षुर्जनकात्मजाम्॥७१॥ ततो गृध्रस्य वचनात्सम्पातेईनुमान् बली। श्वतयोजनविस्तीर्णं पुष्लुवे लवणार्णवम्॥७२॥ तत्र लङ्कां समासाद्य पुरीं रावणपालिताम्। ददर्श सीतां ध्यायन्तीमशोकवनिकां गताम्॥७३॥ निवेदयित्वाऽभिज्ञानं प्रवृत्तिं च निवेद्य च। समाश्वास्य च वैदेहीं मर्दयामास तोरणम्॥ ७४॥ पञ्च सेनाग्रगान् हत्वा सप्त मन्त्रिसुतानपि। शूरमक्षं च निष्पिष्य ग्रहणं समुपागमत्॥ ७५॥ अस्त्रेणोन्मुहमात्मानं ज्ञात्वा पैतामहाद्वरात्।

मर्षयन् राक्षसान् वीरो यन्त्रिणस्तान् यदृच्छया॥७६॥ ततो दृग्ध्वा पुरीं लङ्काम् ऋते सीतां च मैथिलीम्। रामाय प्रियमाख्यातुं पुनरायान् महाकिपः॥७७॥ सोऽभिगम्य महात्मानं कृत्वा रामं प्रदक्षिणम्। न्यवेद्यदमेयात्मा दृष्टा सीतेति तत्त्वतः॥७८॥

ततः सुग्रीवसहितो गत्वा तीरं महोद्धेः। समुद्रं क्षोभयामास शरैरादित्यसन्निभैः॥७९॥ द्रशयामास चऽऽत्मानं समुद्रः सरितां पतिः। समुद्रवचनाचैव नलं सेतुमकारयत्॥८०॥ तेन गत्वा पुरीं लङ्कां हत्वा रावणमाहवे। रामः सीतामनुप्राप्य परां व्रीडामुपागमत्॥८१॥ तामुवाच ततो रामः परुषं जनसंसदि। अमृष्यमाणा सा सीता विवेश ज्वलनं सती॥८२॥ ततोऽग्निवचनात् सीतां ज्ञात्वा विगतकल्मषाम्। कर्मणा तेन महता त्रैलोक्यं सचराचरम्॥८३॥ सदेवर्षिगणं तुष्टं राघवस्य महात्मनः। बभौ रामः सम्प्रहृष्टः पूजितः सर्वदेवतैः॥८४॥ अभ्यषिच्य च लङ्कायां राक्षसेन्द्रं विभीषणम्। कृतकृत्यस्तदा रामो विज्वरः प्रमुमोद ह॥८५॥ देवताभ्यो वरान् प्राप्य समुत्थाप्य च वानरान्। अयोध्यां प्रस्थितो रामः पुष्पकेण सुहृदु-वृतः॥८६॥

भरद्वाजाश्रमं गत्वा रामः सत्यपराक्रमः। भरतस्यान्तिकं रामो हनूमन्तं व्यसर्जयत्॥८७॥ पुनराख्यायिकां जल्पन् सुग्रीवसहितस्तदा। पुष्पकं तत् समारुह्य निन्दिग्रामं ययौ तदा॥८८॥ निन्द्र्यामे जटां हित्वा भ्रात्रिभः सहितोऽनघः। रामः सीतामनुप्राप्य राज्यं पुनरवाप्तवान्॥८९॥ प्रहृष्टमुदितो लोकस्तुष्टः पुष्टः सुधार्मिकः। निरामयो ह्यरोगश्च दुर्भिक्षभयवर्जितः॥९०॥ न पुत्रमरणं केचिदु-द्रक्ष्यन्ति पुरुषाः कचित्। नार्यश्चाविधवा नित्यं भविष्यन्ति पतिव्रताः॥९१॥ न चाग्निजं भयं किञ्चित् नाप्सु मज्जन्ति जन्तवः। न वातजं भयं किञ्चित् नापि ज्वरकृतं तथा॥९२॥ न चापि क्षुद्भयं तत्र न तस्करभयं तथा। नगराणि च राष्ट्राणि धनधान्ययुतानि च॥९३॥ नित्यं प्रमुदिताः सर्वे यथा कृतयुगे तथा। अश्वमेधशतैरिष्ट्वा तथा बहुसुवर्णकेः॥९४॥

गवां कोट्ययुतं दत्वा विद्वद्भ्यो विधिपूर्वकम्। असङ्ख्येयं धनं दत्वा ब्राह्मणेभ्यो महायशाः॥९५॥ राजवंशान् शतगुणान् स्थापियष्यित राघवः। चातुर्वण्यं च लोकेऽस्मिन् स्वे स्वे धर्मे नियोक्ष्यित॥९६॥

द्शवर्षसहस्राणि द्शवर्षशतानि च। रामो राज्यमुपासित्वा ब्रह्मलोकं गमिष्यति॥९७॥

इदं पवित्रं पापघ्नं पुण्यं वेदैश्च सम्मितम्। यः पठेद्रामचरितं सर्वपापैः प्रमुच्यते॥९८॥

एतदाख्यानमायुष्यं पठन् रामायणं नरः।

सपुत्रपौत्रः सगणः प्रेत्य स्वर्गे महीयते॥९९॥

पठन् द्विजो वागृषभत्वमीयात् स्यात् क्षत्रियो भूमिपतित्वमीयात्।

विणग्जनः पण्यफलत्वमीयात् जनश्च शूद्रोऽपि महत्त्वमीयात्॥१००॥

॥ इति श्रीमद्वाल्मीकिरामायणे आदिकाव्ये बालकाण्डे प्रथमः सर्गः॥

॥ मङ्गलश्लोकाः ॥

स्वस्ति प्रजाभ्यः परिपालयन्ताम् न्यायेन मार्गेण महीं महीशाः। गोब्राह्मणेभ्यः शुभमस्तु नित्यम् लोकाः समस्ताः सुखिनो भवन्तु॥१॥ काले वर्षतु पर्जन्यः पृथिवी सस्यशालिनी। देशोऽयं क्षोभरहितो ब्राह्मणाः सन्तु निर्भयाः॥२॥ अपुत्राः पुत्रिणः सन्तु पुत्रिणः सन्तु पौत्रिणः। अधनाः सधनाः सन्तु जीवन्तु शरदां शतम्॥३॥ चरितं रघुनाथस्य शतकोटि-प्रविस्तरम्। एकैकमक्षरं पुंसां महापातकनाशनम्॥४॥ शृण्वन् रामायणं भक्त्या यः पादं पदमेव वा। स याति ब्रह्मणः स्थानं ब्रह्मणा पूज्यते सदा॥५॥ रामाय रामभद्राय रामचन्द्राय वेधसे। रघुनाथाय नाथाय सीतायाः पतये नमः॥६॥

यन्मङ्गलं सहस्राक्षे सर्वदेवनमस्कृते। वृत्रनाशे समभवत् तत्ते भवतु मङ्गलम्॥७॥ यन्मङ्गलं सुपर्णस्य विनताऽकल्पयत् पुरा। अदितिर्मङ्गलं प्रादात् तत्ते भवत् मङ्गलम्॥८॥ त्रीन् विक्रमान् प्रक्रमतो विष्णोरमिततेजसः। यदासीन्मङ्गलं राम तत्ते भवतु मङ्गलम्॥९॥ ऋतवः सागरा द्वीपा वेदा लोका दिशश्च ये। मङ्गलानि महाबाहो दिशन्तु तव सर्वदा॥१०॥ कायेन वाचा मनसेन्द्रियवां बुदुध्याऽऽत्मना वा प्रकृतेः स्वभावात्। करोमि यद्यत् सकलं परस्मै नारायणायेति समर्पयामि॥